

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds
TrueBlue in liquidatie

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds True Blue
Akerstraat 92, 6411 HD Heerlen
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 088 - 116 3062
website: www.trueblue.nl
e-mail: trueblue@azl.eu

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41215754

Verslag over het boekjaar
1-1-2019 t/m 31-12-2019

Missie

Stichting bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue wil voor alle werkgevers en werknemers in de digitale sector toekomstbestendige pensioenoplossingen bieden. De uitvoering van de pensioenoplossingen dient correct, maatschappelijk verantwoord en (kosten) efficiënt te geschieden. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar fonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan maken.

Inhoud

	Pagina
Voorwoord	5
Bestuur en organisatie	7
Deel A: Bestuursverslag	
Meerjarenoverzicht	11
1. Het fonds	13
1.1. Inleiding	13
1.2. Over het fonds	13
1.3. Het Bestuur	14
1.4. Dagelijks Bestuur	15
1.5. Bestuurlijke commissies	16
1.7. Raad van toezicht	18
1.8. Commissie van Beroep	18
1.9. Uitbesteding	19
2. Ontwikkelingen	21
2.1. Financiële positie	21
2.2. Fondsspecifieke ontwikkelingen en uitvoering	22
2.3. Goed pensioenfondsbestuur	24
2.4. Communicatie	30
2.5. Toezichthouders	31
3. Financieel beleid	31
3.1. Inleiding	31
3.2. Premiebeleid	35
3.3. Toeslagbeleid	39
3.5. Beleggingen	44
3.6. Risicoparagraaf	50
4. Uitvoering van de pensioenregeling	56
4.1. Inleiding	56
4.2. De middelloonregeling	56
4.3. De beschikbare premieregeling	58
4.4. Wijzigingen statuten en reglementen	59
4.5. Verzekerdenbestand	60
4.6. Toekomstparagraaf	60

Pagina

5. Verslag verantwoordingsorgaan	61
Algemeen	61
Advies wat betreft overdracht van verplichtingen, liquidatie van het fonds en beëindigen uitvoeringsovereenkomsten	62
Beloningsbeleid	62
Raad van Toezicht.	62
Communicatie	63
Premie	63
Tot slot	63
Reactie van het bestuur	63
6. Rapportage raad van toezicht	64
Inleiding	64
Voornemen tot collectieve waardeoverdracht en liquidatie	64
Governance	65
Financiële opzet	65
Vermogensbeheer	66
Uitbesteding	66
Risicomanagement	67
Communicatie en transparantie	67
Ondertekening bestuursverslag	68

Deel B: Jaarrekening

Balans per 31 december	70
Staat van baten en lasten	72
Kasstroomoverzicht	74
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	75
Toelichting op de balans per 31 december	83
Gebeurtenissen na balansdatum	95
Toelichting op de staat van baten en lasten	96
Resultaatverdeling	102
Risicoparaagraaf	103

Overige gegevens

Resultaatbestemming	113
Actuariële verklaring	114
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	116

Deel C: Bijlagen

Bijlage 1 Nevenfuncties	123
Bijlage 2 Verzekerdenbestand	124
Bijlage 3 Begrippenlijst	125

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue (hierna: TrueBlue) over het jaar 2019.

Met dit bestuursverslag willen wij u informeren over de ontwikkelingen binnen het pensioenfonds en de ontwikkelingen die van buitenaf invloed uitoefenen op het fonds. Ook geeft het bestuursverslag u inzicht in de financiële situatie van het fonds.

Per 30 juni 2015 is TrueBlue in een tekortsituatie gekomen en is een herstelplan opgesteld. In 2019 is de beleidsdekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds gedaald van 98,8% per 31 december 2018 naar 97,4% per 31 december 2019. TrueBlue heeft een rendement gehaald van ongeveer 27% op het vermogen van de middelloonregeling. Het rendement op het vermogen van de beschikbare premieregeling¹⁾ verschilt per deelnemer.

Als gevolg van de hoogte van de dekkingsgraad konden er helaas per 1 januari 2020 geen toeslagen worden toegekend. Er hoefde gelukkig ook niet gekort te worden.

Het bestuursverslag bevat onder andere het meerjarenoverzicht met de kerncijfers, de missie visie en strategie, beschrijving van de organisatie, kenmerken van de pensioenregelingen en het verslag van het bestuur. Daarnaast wordt uitgebreid ingegaan op beleidsmatige onderwerpen die in 2019 zijn besproken. Het meeste relevante thema in 2019 betrof de toekomstbestendigheid van het fonds. Omdat de groei niet conform de vooraf gestelde doelstellingen is verlopen, heeft het bestuur vanaf medio 2018 tevens de blik naar buiten gericht om te bezien of er voor de toekomst wellicht geschikte samenwerkingspartijen zouden zijn. Gedurende het jaar 2019 is de keuze voor mogelijke samenwerkingspartners verder geconcretiseerd. Op 13 januari 2020 heeft het bestuur het voorgenomen besluit genomen de reeds opgebouwde kapitalen uit de DC-regeling onder te brengen bij Stichting Pensioenfonds PNO Media. Het fonds is voornemens de reeds opgebouwde aanspraken en rechten uit de middelloonregeling onder te brengen bij De Nationale APF. Deze overgang zal plaatsvinden op 1 mei 2020. Sociale partners hebben op 10 oktober 2019 het besluit genomen om de toekomstige opbouw van de middelloon en beschikbare premieregeling onder te brengen bij bedrijfstakpensioenfonds PNO Media.

Vanaf 1 april 2020 vindt er geen opbouw meer plaats van pensioen binnen het Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue. Voor werkgevers die zijn aangesloten bij PNO Media geldt dat de opbouw vanaf 1 april 2020 plaatsvindt binnen dit pensioenfonds. Per 1 mei 2020 keert het Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue geen pensioen meer uit. Reeds lopende pensioenuitkeringen worden vanaf deze datum door DNAPF uitgevoerd. Op 23 april 2020 heeft DNB ingestemd met de Collectieve waardeoverdracht van opgebouwde pensioenen naar PNO Media (pensioenkapitaal uit de DC-regeling) en naar de DNAPF (pensioenaanspraken uit de DB-regeling). Het fonds is in liquidatie. Doel is om de liquidatie en ontbinding ultimo 2020 af te ronden.

In dit bestuursverslag brengen tevens het Verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht verslag uit over hun werkzaamheden in 2019 en geven hun oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid in 2019.

1) Het rendement op de beschikbare premieregeling is per deelnemer verschillend en afhankelijk van waar de specifieke deelnemer zich bevond in de lifecycle. De zogenaamde returnfondsen hebben een rendement van 21,6% behaald. De matching fondsen M/L/XL respectievelijk 1,4%, 18,1% en 38,9%.

De jaarrekening gaat over het fondsvermogen en de veranderingen daarin gedurende het jaar 2019.
De actuariële verklaring en de controleverklaring van de accountant treft u onder de overige gegevens aan.

Verantwoording en transparantie zijn sleutelbegrippen bij het opstellen van en inhoud geven aan het jaarverslag. Wij verwachten dat de informatie in dit jaarverslag u een goed beeld geeft van het fonds.

Het bestuur heeft in haar vergadering van 25 juni 2020 het jaarverslag en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank vastgesteld.

Tot slot bedanken wij iedereen die in het verslagjaar heeft bijgedragen aan het goed functioneren van het fonds.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur,

De heer J.P. Keukelaar
voorzitter

De heer R.H. de Ridder
secretaris

Bestuur en organisatie

Bestuur per 31 december 2019

Gekozen door en uit gepensioneerden

De heer R.H. de Ridder (1949)

voorzitter (voor de periode tot en met 31 december 2019.
In 2020 secretaris)

Benoemd vanuit werkgeverszijde

De heer J.P. Keukelaar (1946)

secretaris (voor de periode tot en met 31 december 2019.
In 2020 voorzitter)

De heer H. Nieuwenhuijse (1980)

De heer J. Tuk (1950)

Benoemd vanuit werknemerszijde

De heer J.W. Eggen (1963)

De heer T. Barnhoorn (1964)

De heer A. van den Brink (1954)

Verantwoordingsorgaan per 31 december 2019

De heer G. van de Beek (1946)

De heer R. Overweg (1948)

De heer B. Rohling (1949)

De heer M. van Velzen (1969)

vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden
vertegenwoordiger van de deelnemers (secretaris)
vertegenwoordiger van de deelnemers (voorzitter)
vertegenwoordiger van de deelnemers

Raad van Toezicht per 31 december 2019

De heer M. Straatmeijer (1955)

Mevrouw J. Matelski (1984)

Mevrouw R. Poldner (1977)

voorzitter

Compliance officer per 31 december 2019

De heer R. Mersch

GBA Accountants & Adviseurs

Organisatie

Accountant	Mazars Accountants N.V., Rotterdam
Actuaris (adviserend)	Sprenkels & Verschuren B.V., Amsterdam
Actuaris (certificerend)	Triple A Risk & Finance Certification B.V., Amsterdam
Administrateur	AZL N.V., Heerlen
Vermogensbeheerder	NN Investment Partners te Den Haag Syntrus Achmea Real Estate & Finance te Amsterdam Vanguard Asset Management Ltd. te Amsterdam

Samenstelling bestuurlijke commissies

Onderstaand ziet u de samenstelling van de bestuurlijke commissies per 31 december 2019:

Beleggingsadvies commissie

Leden werkgevers

De heer J.P. Keukelaar

De heer H. Nieuwenhuijse

In het verslagjaar werd de beleggingsadviescommissie bijgestaan door de heer R. van Asselt, beleggingsadviseur van Sprenkels & Verschuren.

Communicatiecommissie

Leden werkgevers

De heer J. Tuk

Leden werknemers

De heer A. van den Brink

In het verslagjaar werd de communicatiecommissie structureel geadviseerd door mevrouw F. Keulen, communicatieadviseur van AZL N.V.

Dispensatiecommissie

Leden werkgevers

De heer J.P. Keukelaar

Leden werknemers/pensioengerechtigden

De heer R.H. de Ridder

Jaarwerkcommissie

Leden werkgevers

De heer J.P. Keukelaar

Leden werknemers

De heer R.H. de Ridder

Voor de vergaderingen van de jaarwerkcommissie worden eveneens de adviserend actuaris, certificerend actuaris, accountant en vermogensbeheerder uitgenodigd.

In het verslagjaar werd de dispensatiecommissie, indien noodzakelijk geadviseerd door de heer D.H. Kleinloog, adviserend actuaris vanuit Sprenkels & Verschuren.

Pensioencommissie

Leden werknemers

De heer R. Barnhoorn

De heer A. van den Brink

Riskcommissie

Leden werkgevers

De heer H. Nieuwenhuijse

Leden werknemers

De heer J.W. Eggen

De heer R. Barnhoorn

Deel A: Bestuursverslag

Meerjarenoverzicht

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantallen					
Middelloodregeling					
Werkgevers ¹⁾	95	99	93	70	57
Deelnemers	2.539	2.678	2.642	2.673	2.870
Gewezen deelnemers	5.469	5.128	4.905	4.575	3.993
Pensioengerechtigden	699	598	505	401	311
Totaal	8.707	8.404	8.052 ²⁾	7.649	7.174
Beschikbare premieregeling					
Werkgevers ³⁾	54	54	45	31	-
Deelnemers	894	804	788	698	672
Gewezen deelnemers	999	808	534	424	107
Totaal	1.893	1.612	1.322	1.122	779
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Voorziening pensioenverplichtingen					
Technische voorziening voor risico pensioenfonds	435.826	348.110	317.508	300.025	248.144
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	29.551	19.915	17.312	11.578	2.004

1) Het aantal werkgevers ultimo 2019 in de middelloodregeling bedraagt 48 en is exclusief 21 gedispenseerde werkgevers.

2) Vanaf boekjaar 2017 wordt hier het uniek totaal aantal deelnemers vermeld van middellood en beschikbare premieregeling samen, ná eliminatie dubbel telling van de personen die in beide regelingen deelnemen. Idem geldt voor het aantal werkgevers.

3) Zeven werkgevers maken gebruik van de middelloodregeling én de beschikbare premieregeling. In totaal zijn er dus 95 werkgevers aangesloten. Dit is inclusief 10 werkgevers die op 31-12-2018 geen actieve deelnemers in dienst hebben.

	2019	2018	2017	2016	2015
Reserves					
Algemene reserve	-67.772	-69.122	-49.242	-49.277	-42.946
Weerstandsreserve	67.736	54.333	50.107	47.680	43.250
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers					
Premiebijdragen voor risico pensioenfonds	18.124	19.092	20.448	23.648	22.766
Premiebijdragen voor risico deelnemers	2.827	3.095	2.128	2.165	1.912
Pensioenuitkeringen	2.510	2.169	1.759	1.655	1.029
Belegd vermogen					
Beleggingen voor risico pensioenfonds	431.765	325.866	313.329 ¹⁾	296.008	246.671
Beleggingsrendement voor risico pensioenfonds	26,8%	-0,2%	1,4%	12,7%	-0,7%
Beleggingen voor risico deelnemers	29.551	19.915	17.312	11.578	2.004
Beleggingsrendement voor risico deelnemers	17,3%	-2,0%	5,1%	7,5%	1,1%
Solvabiliteit en dekkingsgraden					
Pensioenvermogen	465.341	353.236	335.685	310.006	250.452
Pensioenverplichtingen	465.377	368.025	334.820	311.603	250.148
Actuele dekkingsgraad ²⁾	100,0%	96,0%	100,3%	99,5%	100,1%
Beleidsdekkingsgraad ³⁾	97,4%	98,8%	100,3%	96,6%	104,8%
Vereiste dekkingsgraad	114,5%	114,8%	115,0%	115,3%	0,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,1%	104,1%	104,2%	0,0%
Toevoeging resultaat					
Resultaat verslagjaar	14.753	-15.654	2.462	-1.901	-28.893
Toevoeging aan / onttrekking van algemene reserve	1.350	-19.888	35	-6.331	-44.086
Toevoeging aan weerstandsreserve	13.403	4.226	2.427	4.430	15.193
Toeslagen ⁴⁾					
Toeslag actieven	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Toeslag premievrije en ingegane pensioenen	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

1) Vanaf 2017 betreft dit het totaal belegd vermogen voor risico pensioenfonds (inclusief mogelijke beleggingen met een negatieve marktwaardering). In de jaren hieraan voorafgaand betrof dit enkel de beleggingen voor risico fonds met een positieve marktwaardering (zijnde de activa-zijde van de balans).

2) De dekkingsgraad is inclusief het effect van de rentemiddeling en de UFR.

3) De beleidsdekkingsgraad is bepaald als de 12-maands gemiddelde dekkingsgraad waarbij voor het einde van een kwartaal de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de K-Staten DNB en voor het einde van het jaar de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de J-Staten DNB.

4) Toeslagverlening per 1 januari van het volgende boekjaar.

1. Het fonds

1.1. Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue heeft verschillende organen, zoals het bestuur, het verantwoordingsorgaan en een raad van toezicht. Daarnaast is een aantal externe partijen intensief bij het fonds betrokken. In dit hoofdstuk stelt het fonds de bestuursorganen en externe partijen voor. Allereerst volgen een aantal algemene gegevens van het fonds en wordt de missie, visie en strategie toegelicht.

1.2. Over het fonds

Naam en vestigingsplaats

Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue is opgericht per 29 december 1995 en statutair gevestigd in Woerden. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in Woerden onder nummer 41215754. De laatste statutenwijziging vond plaats op 8 november 2017. Het fonds is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Het fonds is op vrijwillige basis met binding via de ICK-cao opgericht door Werkgeversvereniging ICT (per 1 oktober 2019 is de naam veranderd naar NL Digital Werkgeversvereniging) en de vakorganisaties FNV, CNV Vakmensen en De Unie.

Doelstellingen en beleidsuitgangspunten

Het fonds stelt zich tot doel het binnen de perken van zijn middelen verlenen of doen verlenen van pensioenen en overige uitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nabestaanden conform het bepaalde in de statuten en de daarop berustende reglementen. De in de vorige zin bedoelde overige uitkeringen zullen verstrekt worden onder de voorwaarde dat daardoor de pensioenverplichtingen niet in gevaar zullen komen.

Het algemene beleidsuitgangspunt van het bestuur van het fonds is om als eindverantwoordelijk uitvoerder van de door sociale partners overeengekomen pensioenregelingen te streven naar een optimale kwaliteit, zorgvuldigheid en openheid met betrekking tot die uitvoering.

Missie, visie en strategie

Het fonds heeft de volgende missie:

- Het fonds wil voor alle werkgevers en werknemers in de digitale sector toekomstbestendige pensioenoplossingen bieden. De uitvoering van de pensioenoplossingen dient correct, maatschappelijk verantwoord en (kosten)efficiënt te geschieden. De ambitie is een duurzaam en betrouwbaar fonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan maken.

Het fonds heeft de volgende visie:

- Het fonds streeft zowel binnen de huidige als de komende wettelijke kaders naar goede pensioenvoorzieningen. Communicatie en transparantie acht het fonds van groot belang ten einde betrokkenheid te realiseren alsook pensioenbewustzijn en verwachtingen te managen.

Het beleid is erop gericht om de missie en visie te verwezenlijken door de volgende strategie: Het fonds streeft ernaar het fonds voor de digitale sector en aanpalende sectoren in Nederland te zijn.

De doelstellingen van het fonds qua groei zijn nader uitgewerkt in het 'Toekomstplan 2017-2021' om uiterlijk per ultimo 2021 tot circa 5.000 actieve deelnemers te groeien in de middelloonregeling en circa 1300 in de beschikbare premieregeling. Uit het 'meetmoment' ultimo 2018 bleek dat de groei van het fonds in aantallen deelnemers achterbleef bij de verwachtingen uit het toekomstplan. De groei bleek ook in 2019 achter te blijven, waardoor het fonds zich genooddaakt zag de zoektocht naar een samenwerkingspartner te intensiveren.

Binnen de strategie streeft het fonds naar een evenwichtig en zorgvuldig vormgegeven beleid, waarbij risico's worden afgewogen en adequaat worden gemanaged;

- Processen goed en adequaat worden ingericht en op beheerste wijze worden uitgevoerd en vastgelegd;
- Communicatie over het beleid begrijpelijk is voor alle stakeholders;
- Sprake is van kosten efficiënt proces, waarin kosten worden gemonitord en er goed inzicht bestaat in de feitelijke kosten.

Als randvoorwaarden gelden hierbij:

- Het verkrijgen en behouden van voldoende solvabiliteit voor het voldoen aan de lange termijn verplichtingen binnen de middelloonregelingen;
- Het laten aansluiten van de collectieve beleggingsportefeuille bij de risicobereidheid van de deelnemers in de beschikbare premieregeling;
- Het behoud van een solide reputatie van het fonds, vertrouwen bij de (voormalige) deelnemers en hun nabestaanden en werkgevers;
- Het voldoen aan de vereisten van toezichthouders en wet- en regelgeving.

Om dit te kunnen bereiken heeft het fonds een organisatie opgezet, waarbinnen de uitvoering van de pensioenregeling en het beheer van het vermogen op een adequate en gecontroleerde manier kan plaatsvinden.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds besteedt aandacht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Bij de uitvoering van haar beleggingsbeleid houdt het fonds rekening met de normen en waarden waarover in onze samenleving overeenstemming bestaat. Binnen de huidige beleggingsportefeuille wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het bestuur belegt uitsluitend in ondernemingen die zij begrijpt en die zij verantwoord acht. Het betreft vooral algemene, sociale en economische aspecten. Het bestuur neemt deze aspecten ook mee bij het in acht nemen van de evenwichtige belangenbehartiging en bij haar uitbestedingsbeleid en beloningsbeleid.

Samenwerkende organisaties

De volgende organisaties dragen leden voor het bestuur en benoemen de leden van het verantwoordingsorgaan. Een bestuurder wordt rechtstreeks gekozen door de gepensioneerden.

1. NL Digital Werkgeversvereniging De Corridor 5 3621 ZA Breukelen telefoonnummer: 0348 - 49 36 36 www.nldigital.nl	3. CNV Vakmensen Postbus 2525 3500 GM Utrecht telefoonnummer: 030-7511007 www.cnvvakmensen.nl
2. FNV Postbus 9208 3506 GE Utrecht telefoonnummer: 0900 9690 www.fnv.nl	4. De Unie Postbus 400 4100 AK Culemborg telefoonnummer: 034-5851851 www.unie.nl

1.3. Het Bestuur

Het bestuur van TrueBlue bestaat uit zeven leden: drie vertegenwoordigers namens werkgevers, drie vertegenwoordigers namens werknemers en een vertegenwoordiger namens gepensioneerden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid behartigt het bestuur op evenwichtige wijze de belangen van alle betrokkenen bij TrueBlue. Deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en aangesloten bedrijven kunnen rekenen op deskundig en integer handelen van het bestuur.

Bestuurders mogen alleen worden benoemd als De Nederlandsche Bank geen bezwaren heeft geuit tegen de benoeming. Naar het oordeel van De Nederlandsche Bank moeten de personen die het beleid van een fonds (mede) bepalen voldoende deskundig zijn en beschikken over de juiste competenties met het oog op de belangen van de (gewezen) deelnemers en overige belanghebbenden. De bestuurders worden daarom getoetst op geschiktheid. Het bestuur wordt bijgestaan door externe adviseurs.

Het bestuur is op 31 december 2019 als volgt samengesteld:

	Geboortejaar	Benoemd tot	Rol	Organisatie
Leden namens werkgevers				
De heer J.P. Keukelaar	1946	31 december 2023	Secretaris	NLDigital Werkgeversvereniging
De heer H. Nieuwenhuijse	1980	31 december 2020	Bestuurder	NLDigital Werkgeversvereniging
De heer J. Tuk	1950	31 december 2020	Plv. secretaris	NLDigital Werkgeversvereniging
Leden namens werknemers				
De heer R. Barnhoorn	1964	31 december 2020	Bestuurder	FNV
De heer J.W. Eggen	1963	31 december 2020	Plv. voorzitter	De Unie
De heer A. van den Brink	1956	31 december 2021	Bestuurder	CNV Vakmensen
Leden namens pensioengerechtigden				
De heer R.H. de Ridder	1949	31 december 2021	Voorzitter	

Een overzicht van de nevenfuncties treft u aan in bijlage 1.

Wisselingen in het bestuur

Conform de statuten wisselt het voorzitterschap jaarlijks. Het voorzitterschap wordt in de oneven jaren vervuld door een bestuurder die is voorgedragen vanuit de werknemerszijde en in de even jaren door een bestuurder voorgedragen vanuit de werkgeverszijde. In 2019 is het voorzitterschap door de heer De Ridder vervuld. De heer Eggen was de plaatsvervangende voorzitter. De heren Keukelaar en Tuk vervulden de positie secretaris en van plaatsvervangend secretaris.

De zittingsperiode van de heer Keukelaar liep tot 31 december 2019. Na voordracht door de werkgeversvereniging is de heer Keukelaar in de bestuursvergadering van 11 februari 2020 herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode. Ook de zittingsperiode van de heer Barnhoorn liep tot 31 december 2019. De heer Barnhoorn is na voordracht door vakbond FNV tijdens de bestuursvergadering van 11 juni herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode.

1.4. Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur van het fonds bestaat uit de voorzitter en de secretaris van het bestuur.

Het dagelijks beleid wordt bepaald door het dagelijks bestuur dat bestaat uit de voorzitter en de secretaris. Het dagelijks bestuur is conform de statuten belast met en bevoegd tot:

- de behandeling van de ingekomen stukken en de afdoening van de lopende zaken, waar reeds besluiten over zijn genomen;
- de voorbereiding van de zaken die in de vergadering van het bestuur aan de orde zullen komen;

- de uitvoering van de besluiten van het bestuur. In spoedeisende gevallen is het dagelijks bestuur bevoegd zelfstandig op te treden;
- al datgene waartoe het bestuur het dagelijks bestuur machtigt.

Het bestuur heeft het dagelijks bestuur gemachtigd tot het uitvoeren van de volgende taken:

- Individuele kwesties tussen een werkgever of een werknemer enerzijds en het fonds anderzijds, voor zover niet behorende tot het werkterrein van de Commissie van Beroep als bedoeld in het Reglement Geschillenregeling.
- Het op advies van de actuaris omzetten van een door het bestuur verleende voorlopige vrijstelling in een definitieve vrijstelling, nadat gebleken is dat de werkgever aan alle eerder gestelde voorwaarden voldoet.
- Nota's aftekenen en beoordelen.
- Incasso overzichten beoordelen.
- Het aangaan van overeenkomsten met vrijwillig aan te sluiten werkgevers conform de door het bestuur vastgestelde richtlijnen.
- Uitgaande/inkomende waardeoverdrachten beoordelen conform de door het bestuur vastgestelde richtlijnen.
- Beoordelen Cash-Flow overzichten.
- Het vaststellen van de "richtlijnen voor een uitgaande waardeoverdracht".
- Het vaststellen van de agendapunten voor de bestuursvergaderingen.

1.5. Bestuurlijke commissies

Het bestuur heeft een aantal commissies ingesteld, bestaande uit bestuurders. Deze commissies doen voorbereidend werk in kwesties waarover het bestuur een besluit moet nemen. Zij kunnen in de voorbereidingsfase dieper ingaan op de achtergronden en consequenties van te nemen beleidsbeslissingen. Tevens kan voor verdere uitvoering van besluiten een specifiek mandaat aan de commissies worden verleend. De leden van de bestuurlijke commissies kunnen zich laten bijstaan door externe deskundigen.

In 2019 waren de volgende bestuurlijke commissies werkzaam:

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie heeft richting het bestuur een voorbereidende en adviserende rol betreffende het beleggingsbeleid. De beleggingsadviescommissie bereidt jaarlijks het beleggingsplan van het fonds voor en houdt toezicht op de uitvoering ervan. In het verslagjaar werd de beleggingsadviescommissie structureel geadviseerd door de heer R. van Asselt, beleggingsadviseur van Sprenkels & Verschuren. De beleggingsadviescommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie heeft richting het bestuur een voorbereidende en adviserende rol betreffende het beleid rondom de communicatie richting werkgevers, (gewezen) deelnemers en gepensioneerden. In het verslagjaar werd de communicatiecommissie structureel geadviseerd door mevrouw F. Keulen, communicatieadviseur van AZL. De communicatiecommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

Dispensatiecommissie

Voor de uitvoering van het dispensatiebeleid heeft het fonds een dispensatiecommissie. De dispensatiecommissie bereidt de beoordeling van dispensatieverzoeken voor ten behoeve van het bestuur. In het verslagjaar werd de dispensatiecommissie indien noodzakelijk of gewenst door de heer D.H. Kleinloog, adviserend Actuaris vanuit Sprenkels & Verschuren. De dispensatiecommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

Jaarwerkcommissie

De jaarwerkcommissie heeft een voorbereidende rol bij het tot stand komen van het bestuursverslag. Voor de vergaderingen van de jaarwerkcommissie worden eveneens de adviserend actuaris, certificerend actuaris, accountant en vermogensbeheerder uitgenodigd.

De jaarwerkcommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

Pensioencommissie

De pensioencommissie heeft richting het bestuur een voorbereidende rol bij het opstellen en wijzigen van de reglementen, statuten en overeenkomsten. De pensioencommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

Riskcommissie

De riskcommissie heeft als doelstelling om de besluitvorming van het bestuur voor te bereiden en advies te geven op het gebied van het risicomanagementbeleid. De commissie rapporteert per kwartaal aan het bestuur door middel van een risicomanagementrapportage. De riskcommissie hanteert een reglement waarin de taken en bevoegdheden, werkwijze en vergoedingen van de commissie zijn beschreven.

1.6. Het verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Door het verantwoordingsorgaan wordt jaarlijks een oordeel gegeven over de beleidskeuzes, de handelsewijze en het gevoerde beleid van het bestuur. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur hierop zijn integraal opgenomen in dit bestuursverslag.

Gedurende het jaar informeert het bestuur het verantwoordingsorgaan over alle lopende zaken en stelt het bestuur het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit over:

- het beleid inzake beloningen
- de vorm en inrichting van het intern toezicht
- de profielschets voor leden van de raad van toezicht
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure
- het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid
- het wijzigen van het reglement van het verantwoordingsorgaan
- het vaststellen en wijzigen van het toeslagbeleid, dan wel het verlenen van toeslagen
- vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds
- liquidatie, fusie of splitsing van het fonds
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek
- de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit een vertegenwoordiger namens de werkgevers, drie vertegenwoordigers namens de werknemers en een vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan per 31 december 2019 was als volgt:

Leden	Geboortejaar	Functie	Benoemd tot en met	Namens
De heer G. van de Beek	1946	Plv. voorzitter	30 juni 2020	Pensioengerechtigden
De heer M.J. Overweg	1948	Secretaris	30 juni 2022	Actieve deelnemers
De heer B.H.G. Rohling	1949	Voorzitter	30 juni 2021	Actieve deelnemers
De heer M. van Velzen	1969	Lid	30 juni 2022	Actieve deelnemers
Vacature				

De zittingstermijn van de heer van Velzen verliep per 1 juli 2019. De heer van Velzen heeft aangegeven zich voor een tweede termijn kandidaat te stellen. Tijdens de bestuursvergadering van 28 maart 2018 heeft het bestuur de heer van Velzen per 1 juli 2018 herbenoemd voor een periode van vier jaar. De zittingstermijn van de heer Van de Beek verloopt op 1 juli 2020. De heer Van de Beek heeft aangegeven beschikbaar te zijn voor een nieuwe periode. Het bestuur kan zich vinden in de herbenoeming van de heer Van de Beek en heeft dit bevestigd in de vergadering van 21 april 2020.

1.7. Raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen en heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De raad van toezicht is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad van toezicht staat het bestuur met raad ter zijde en stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur en legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan.

Aan de goedkeuring van de raad van toezicht zijn onderworpen de voorgenomen besluiten van het bestuur tot vaststelling van:

- het bestuursverslag en de jaarrekening;
- de profielschets voor bestuurders;
- het beleid inzake beloningen, met uitzondering van de beloning van de raad van toezicht;
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds;
- liquidatie, fusie of splitsing van het fonds;
- het omzetten van het fonds in een andere rechtsvorm.

De samenstelling van de raad van toezicht per 31 december 2019 was als volgt:

Leden	Geboortejaar	Functie	Benoemd tot ¹⁾ en met
Mevrouw J. Matelski	1984	Lid	30 juni 2022
Mevrouw R. Poldner	1977	Lid	30 juni 2022
De heer M. Straatmeijer	1955	Voorzitter	30 juni 2022

De raad van toezicht wordt ondersteund door een onafhankelijk secretaris, de heer L.S. Rietema.

1.8. Commissie van Beroep

Het fonds beschikt over een geschillenprocedure. De geschillenprocedure is uitsluitend van toepassing op de beslissingen van het fonds op grond van de pensioenreglementen van het fonds. Geschillen worden afgehandeld door de Commissie van Beroep.

1) Ieder lid van de raad van toezicht treedt uiterlijk vier jaar na zijn benoeming af volgens een door de raad van toezicht op te stellen rooster van aftreden. Een lid van de raad van toezicht kan maximaal een keer worden herbenoemd.

De Commissie van Beroep bestaat uit twee onafhankelijke leden die door het bestuur worden benoemd. De commissie wordt ondersteund door een secretaris.

De Commissie van Beroep is op 31 december 2019 als volgt samengesteld:

Leden	Benoemd tot
De heer I. Slikkerveer	1 januari 2020
De heer J.H.M. van de Vall	1 januari 2020

1.9. Uitbesteding

Het fonds werkt samen met de volgende externe partijen.

Adviserend actuaris

Sprenkels & Verschuren
De heer drs. D.H. Kleinloog A.A.G.
Haaksbergweg 13
1101 BP Amsterdam

Certificerend actuaris

Triple A Risk Finance Certification B.V.
De heer drs. H. Veerman A.A.G. R.B.A.
Postbus 12038
1100 AA Amsterdam

Accountant

Mazars Accountants N.V.
De heer drs. C.A. Hartevelde RA
Postbus 23123
3001 KC Rotterdam

Pensioenadministrateur

AZL N.V.
Postbus 4471
6401 CZ Heerlen

Het bestuur van TrueBlue heeft de dagelijkse uitvoering van het pensioenbeheer uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. Het bestuur blijft, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. De administratie van de pensioenregeling is uitbesteed aan AZL. Met AZL is een overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn vastgelegd over de werkzaamheden die AZL voor het fonds verricht. Afspraken over het niveau van de service en dienstverlening zijn vastgelegd in een service level agreement. Over deze serviceafspraken wordt per kwartaal door AZL verantwoording afgelegd aan het bestuur.

Vermogensbeheer

Adviseur

Vermogensbeheer Sprenkels & Verschuren
De heer ir R. van Asselt
Haaksbergweg 13
1101 BP Amsterdam

Vermogensbeheerders

NN Investment Partners
De heer Y. van Heerwaarden
Postbus 90470
2509 LL Den Haag

Syntrus Achmea Real Estate & Finance
De heer J. Koch
Postbus 59347
1040 KH Amsterdam

Vanguard Asset Management Ltd
De heer C. Bezuijen
World Trade Center Amsterdam – Tower D, Level 2 Strawinskylaan 261
1077 XX Amsterdam

Het beheer van het fondsvermogen is uitbesteed aan NN Investment Partners, Syntrus Achmea Real Estate & Finance en Vanguard Asset Management Ltd. Het vermogensbeheer van de beschikbare premieregeling is uitbesteed aan NN Investment Partners. Met de vermogensbeheerders zijn beheerafspraken gemaakt. Deze worden jaarlijks in een mandaat vastgelegd. De afspraken betreffen onder meer de samenstelling van de portefeuille, de tactische marges, de performancemeting, de benchmarks en de risicometing en -beheersing. Het bestuur stelt jaarlijks het beleggingsplan vast. In dit plan wordt onder meer voor elke beleggingscategorie het percentage van het totaal belegde vermogen vastgesteld en de toegestane marges.

Compliance officer

De compliance officer van het fonds is de heer R. Mersch van GBA Accountants & Adviseurs. De compliance officer draagt onder andere zorg voor de toetsing van de naleving van de gedragscode door het bestuur. Deze toets wordt jaarlijks uitgevoerd.

GBA Accountants & Adviseurs
De heer R. Mersch
Eisenhowerlaan 134
2517 KN Den Haag

Herverzekering

Bij Zwitserleven is het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico (premiëvrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) op risicobasis herverzekerd voor de middelloonregeling. Dit betreft een vijfjarig contract (2015-2019) waaraan een winstdeling is gekoppeld. Bij ElipsLife is op risicobasis herverzekerd het overlijdensrisico en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid voor de beschikbare premieregeling, de WIA-excedentpensioenregeling en de ANW hiaatpensioenregeling. Dit betreft een driejarig contract (2017-2019) waar geen winstdeling op van toepassing is. Beide herverzekeringscontracten zijn, onder de geldende voorwaarden, verlengd tot eind

2020. Deze contracten zijn per 1 april 2020 opgezegd. Per 1 mei 2020 is er geen dekking meer. De risico's zijn of overgedragen aan PNO Media of DNAPF, of werkgevers hebben gekozen voor een eigen dekking elders.

Zwitserleven Postbus 5000
1180 KA Amstelveen

ElipsLife Postbus 191
1180 AD Amstelveen

2. Ontwikkelingen

2.1. Financiële positie

Per 30 juni 2015 heeft het fonds een reservetekort en is een herstelplan opgesteld. In 2019 is de situatie licht verbeterd ten opzichte van 2018 (in termen van beleidsdekkingsgraad).

Oorzaak van lichte stijging is met name de stijging van de financiële markten aan het einde van 2019.

De financiële positie wordt uitgedrukt in de beleidsdekkingsgraad. Over het gehele fonds genomen, was de beleidsdekkingsgraad op 31 december 2019 97,4%. De beleidsdekkingsgraad is ten opzichte van vorig jaar met 1,4%-punt gedaald. De beleidsdekkingsgraad betreft de dekkingsgraad waarop beleidsmaatregelen gebaseerd moeten worden.

De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de voorgaande 12 maanden. De actuele dekkingsgraad lag op 31 december 2019 op 100,0%. De actuele dekkingsgraad is ten opzichte van vorig jaar gestegen met ongeveer 4%-punt.

Het bestuur berekent per 2019 tevens de dekkingsgraad van het fonds exclusief de DC-regeling. Het fonds berekent deze dekkingsgraad, aangezien de DC-regeling niet wordt meegenomen in het herstelplan. De dekkingsgraad van het fonds exclusief de DC-regeling bedroeg per 31 december 2019 100,0%. Per 31 december 2018 was dit 95,6%.

Per 31 december 2019 is de beleidsdekkingsgraad van het fonds voor het vierde opvolgende jaar onder het minimaal vereist eigen vermogen gebleven. Het fonds dient binnen de komende periode van een jaareinde minimaal tot een beleidsdekkingsgraad van ten minste het minimaal vereist eigen vermogen (104,2%) te herstellen om een onherroepelijke korting in 2022 te voorkomen. Conform het huidige herstelplan is dit het geval.

Het totale minimaal vereist eigen vermogen van het fonds bedraagt 4,2% van de totale technische voorzieningen (515.377) en het vereist eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 14,5% van de totale technische voorzieningen (67.736). Het totaal aanwezige eigen vermogen ultimo 2019 bedraagt -36 wat resulteert in een actuele dekkingsgraad van 100,0%. De reservepositie (aanwezig eigen vermogen t.o.v. vereist eigen vermogen) van het fonds bedraagt dan -67.772 (= -14,5%).

De actuariële analyse van het resultaat ziet er als volgt uit:

	2019	2018
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	16.785	-18.996
Premies	-2.130	-1.037
Waardeoverdrachten	118	25
Kosten	-911	-819
Uitkeringen	18	14
Sterfte	809	245
Arbeidsongeschiktheid	221	-466
Pensionering	126	-2
Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-604	1.115
Wijziging actuarële grondslagen	0	4.373
Andere oorzaken	321	-107
	14.753	-15.654

2.2. Fondsspecifieke ontwikkelingen en uitvoering

IORP II

Op 14 december 2016 is de EU Richtlijn (EU 2016/2341) betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) vastgesteld, ook wel bekend als de IORP II-richtlijn. Deze richtlijn vervangt de IORP-I richtlijn uit 2003 (2003/41/EG). De richtlijn 2016/2341, moet door de lidstaten uiterlijk op 13 januari 2019 zijn geïmplementeerd. In Nederland is de wetgeving per deze datum van kracht geworden.

Naar aanleiding hiervan heeft TrueBlue zich reeds in 2018 voorbereid op deze wijzigingen. Een actielijst met de te doorlopen stappen is opgezet en nauwgezet gevolgd. Inmiddels is de heer De Ridder als waarnemer benoemd inzake de interne audit functie. De heer Eggen als waarnemer voor de risicobeheerfunctie. De certificerend actuaris van het fonds, de heer Veerman is benoemd tot sleutelfunctiehouder voor de actuariële functie. Toezichthouder De Nederlandsche Bank heeft pensioenfondsen in de categorie T2, waaronder TrueBlue, tot uiterlijk september 2020 de tijd gegeven de sleutelfunctiehouderfuncties in te vullen. Voor 1 mei 2020 dient TrueBlue aan DNB te laten weten hoe het de sleutelfuncties in de organisatie wil inbedden.

De actuariële sleutelfunctiehouder levert vanaf het tweede kwartaal van 2019 zijn kwartaalrapportages op aan het bestuur. Hij wordt verder pro-actief betrokken in belangrijke besluiten van het bestuur. Zo is het voorgenomen premiebesluit inzake de middelloonregeling 2020, voorafgaand aan het nemen van het definitieve besluit aan hem voorgelegd.

Dispensatiebeleid

Hoewel TrueBlue geen wettelijk verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds is, nemen ondernemingen die onder de werkingssfeer van de ICK-cao vallen en lid zijn van de Werkgeversvereniging ICT (per 1 oktober 2019 NL Digital Werkgeversvereniging) verplicht deel aan het bedrijfstakpensioenfonds. Het bestuur kan besluiten vrijstelling van deelname aan een onderneming te verlenen. De mogelijkheden voor vrijstelling worden niet bepaald door de regels inzake vrijstelling op grond van het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000, maar het bestuur heeft wel besloten deze regels zoveel mogelijk te volgen. Door het bestuur is een dispensatieprocedure opgesteld. Deze is voor het laatst gewijzigd in november 2014.

Het bedrijfstakpensioenfonds heeft aan 21 werkgevers dispensatie verleend.

In 2019 heeft het bedrijfstakpensioenfonds geen dispensatieverzoeken ontvangen.

Discussie omtrent toekomst fonds

Het bestuur van TrueBlue heeft geconstateerd dat de groeiambitie, zoals onder andere omschreven in het toekomstplan 2017-2021 achter bleef bij de gewenste groei-ontwikkeling. In 2018 en verder in 2019 heeft het bestuur de zoektocht naar een samenwerkingspartner en in het verlengde hiervan een geschikte partij om de reeds opgebouwde rechten, aanspraken en kapitalen onder te brengen verder geïntensiveerd. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een zorgvuldig doorlopen traject, onder begeleiding van een adviseur, waarin het fonds de mogelijkheden in kaart heeft gebracht en bij verschillende partijen RFI's heeft uitgevraagd. Deze hebben geleid tot een selectie van partijen waaraan een RFP is gevraagd. Bij de overgang van de DC-regeling naar PNO Media heeft het bestuur de diverse mogelijkheden onderzocht ten aanzien van de verrekening van de opstartkosten. Hieruit bleek dat er weinig tot geen andere alternatieven voor handen waren. Gegeven deze omstandigheden is op basis hiervan een (evenwichtig) besluit genomen om deze kosten ten laste van de middelloonregeling te laten vallen. Bij deze besluitvorming is in de overwegingen meegenomen dat de DB-regeling zou profiteren van de invoering van de DC-regeling. Het bestuur, RVT en VO zijn volledig geïnformeerd over de overwegingen die geleid hebben tot de besluitvorming door Sociale Partners (oktober 2019) om de toekomstige opbouw van de DB en DC regeling per 1 april 2020 onder te brengen bij PNO Media. Er is tegemoet gekomen aan de vragen en opmerkingen van de verschillende fondsorganen. Bovendien zijn grondige risicoanalyses uitgevoerd, voor zowel het selectie- als daaropvolgende implementatietraject. Daarmee is het selectietraject en de uitkomst daarvan, de uiteindelijke voorkeurspartij, inclusief argumentatie, vastgelegd in de onderbouwing bij de besluitvorming dat tevens onderdeel is van het aanvraagtraject voor de Collectieve waardeoverdracht bij DNB. In het verlengde hiervan heeft het fonds het voorgenomen besluit genomen de reeds opgebouwde kapitalen uit de DC-regeling onder te brengen bij Bedrijfstakpensioenfonds PNO Media en de reeds opgebouwde rechten in de middelloonregeling bij De Nationale APF. Een definitief besluit kan genomen worden na een verklaring van geen bezwaar door DNB.

In het kader van het achterblijven bij de groei-ambitie en het intensiever agenderen en uitvoeren van plannen om te komen tot een samenwerking met een andere partij ter uitvoering van de opdracht, zoals die door sociale partners aan TrueBlue is verleend, heeft het bestuur in 2019 besloten de werkzaamheden van de heer Bouma van Bij Bouma Advies te beëindigen.

Klachten en geschillen

Degenen die financieel afhankelijk zijn van het fonds kunnen zonder gevaar voor hun positie rapporteren over onregelmatigheden van algemene, operationele of financiële aard binnen het fonds. Het bestuur heeft een klachten- en geschillenprocedure opgesteld. De klachtenprocedure wordt beschreven in het Reglement Klachtenprocedure. De geschillenprocedure wordt beschreven in het Reglement Geschillenprocedure. Beide documenten zijn gepubliceerd op de website van het fonds.

De geschillenregeling is uitsluitend van toepassing op beslissingen van het fonds op grond van de pensioenreglementen van het fonds. Geschillen worden afgehandeld door de Commissie van Beroep. Deze Commissie bestaat uit twee onafhankelijke leden die door het bestuur zijn benoemd en maken geen deel uit van het bestuur van het fonds.

De uitvoeringsorganisatie rapporteert per kwartaal aan het bestuur over klachten.

2.3. Goed pensioenfondsbestuur

Per 1 juli 2014 zijn de pensioengerechtigden rechtstreeks vertegenwoordigd in het bestuur door een bestuurder die door en uit de groep gepensioneerden wordt gekozen.

Bij de inrichting van het nieuwe paritaire bestuursmodel heeft het bestuur gekozen voor een gewogen stemverhouding. Deze verhouding is in artikel 9 van de statuten opgenomen.

Integriteitsbeleid

Een integere organisatie is een organisatie waarin bestuurders en andere verbonden personen hun verantwoordelijkheid aangaan om binnen de kaders van wet- en regelgeving en met juist gebruik van professionele expertise een optimale bijdrage te leveren aan de organisatie, de direct betrokkenen en de samenleving.

Een pensioenfonds wordt als integer beschouwd, als zij zich houdt aan de relevante (toezicht)wet- en regelgeving en ethische standaarden. Inbreuk daarop, dan wel de schijn daarvan, kan het vertrouwen in de eigen instelling en in de markt waarin wordt geopereerd in het algemeen schaden. Kortom: niet integer gedrag veroorzaakt reputatieschade.

De doelstelling van het integriteitsbeleid van het fonds is dat bestuurders, leden van het verantwoordingsorgaan, raad van toezicht en andere bij het fonds verbonden personen zich integer gedragen en zich conformeren aan de waarden en normen van het fonds en de wet- en regelgeving die van toepassing is op het fonds.

Het integriteitsbeleid is gericht op het beperken van compliance risico's. Compliance risico wordt omschreven als het risico van aantasting van de integriteit en daarmee van de reputatie van het fonds als gevolg van het niet naleven van ethische standaarden en wet- en regelgeving die van toepassing zijn op relaties met onze deelnemers, markten en/of toezichhoudende instanties. Het bestuur stelt zich daarom ten doel om ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving, maar ook interne regels en procedures worden nageleefd. Het fonds heeft een compliance officer aangesteld en heeft interne regels opgesteld zoals beloningsbeleid, een gedragscode en een incidenten- en klokkenluidersregeling.

Het fonds voert periodiek een systematische analyse van de integriteitsrisico's uit. De systematische analyse ziet in het bijzonder op de beheersing van de volgende integriteitsrisico's:

- Het tegengaan van belangenverstremming;
- De omgang met incidenten die een gevaar vormen voor een integere uitoefening van het bedrijf van een financiële onderneming;
- Personen die een integriteitsgevoelige functie bekleden;
- Het risico op witwassen, terrorismefinanciering en sanctiewetgeving.

Uit de systematische analyse blijkt dat het bedrijfstakpensioenfonds zodanig is georganiseerd dat de integriteitsrisico's zoveel mogelijk beperkt zijn en dat het bedrijfstakpensioenfonds adequaat kan optreden tegen eventuele incidenten.

Een externe compliance officer is aangesteld om de naleving van de gedragscode jaarlijks te toetsen. De uitvoering van het integriteitsbeleid, de evaluatie en eventuele aanpassing van het beleid vindt jaarlijks plaats.

Het bestuur vraagt de gedragscode en beleidsdocumenten met betrekking tot onderdelen van het integriteitsrisico op bij de aanbestedingspartijen. Periodiek wordt getoetst of de gedragscode en beleidsdocumenten van de aanbestedingspartijen in lijn zijn met de eigen beleidsdocumenten. Na analyse van de documenten gaat het bestuur in gesprek met de aanbestedingspartijen om afwijkingen en/of onduidelijkheden te bespreken en te komen tot, indien nodig, aanvullende beheersingsmaatregelen en concrete rapportageafspraken, die vervolgens worden vastgelegd in de service level agreement en/of uitvoeringsovereenkomst.

Gedragscode

Het fonds heeft een gedragscode. De gedragscode geeft regels en richtlijnen voor alle bestuurders, leden van het verantwoordingsorgaan, leden van de raad van toezicht en eventuele ingeschakelde andere personen:

- ter voorkoming van verstrengeling van belangen;
- ter vermijding van verspreiding en misbruik van vertrouwelijke informatie;
- ter voorkoming van koersmanipulatie.

De compliance officer ziet er op toe dat een ieder handelt conform de gedragscode. Het bestuur heeft bevestigd dat er binnen het bestuur geen sprake is van insiders en dat zaken die onder de meldingsplicht of toestemming vallen, worden gemeld aan de compliance officer. Jaarlijks rapporteert de compliance officer over de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de compliance functie. De gedragscode is primo 2019 geactualiseerd.

In 2019 heeft de heer R. Mersch van GBA Accountants & Adviseurs aan de hand van een vragenlijst getoetst of de bestuurders de gedragscode in 2018 hebben nageleefd. Van alle personen is de jaarlijkse verklaring van naleving ontvangen. Alle betrokken personen hebben hun nevenfuncties opgegeven, welke geen aanleiding gaven voor nader onderzoek.

Bij de compliance officer zijn geen meldingen binnengekomen uit hoofde van de incidenten- en klokkenluidersregeling.

De toetsing van de naleving van de gedragscode over 2019 heeft in het voorjaar van 2020 plaatsgevonden. De rapportage van de naleving van de gedragscode over 2019 is ontvangen van de compliance officer. De rapportage van de compliance officer over 2019 bevatte een melding. De leden van de raad van toezicht hebben vragen gesteld over het handelen van de leden van het dagelijks bestuur met betrekking tot het beloningsbeleid. De compliance officer geeft aan niet geconstateerd te hebben dat de leden van het dagelijks bestuur niet compliant hebben gehandeld.

Incidenten- en klokkenluidersregeling

Het bedrijfstakpensioenfonds heeft een reglement incidenten- en klokkenluidersregeling, welke opgenomen zijn als bijlage bij de abtn en opgenomen zijn op de website.

Het bestuur vindt het belangrijk dat degenen die financieel afhankelijk zijn van het bedrijfstakpensioenfonds, zonder gevaar voor hun positie kunnen rapporteren over onregelmatigheden binnen het bedrijfstakpensioenfonds en/of een gedraging of een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormen voor de beheerste en integere bedrijfsvoering van het bedrijfstakpensioenfonds kunnen melden. Dit kan gaan om onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. De regeling bevat een procedure voor interne en externe meldingen van (potentiele) misstanden en de afhandeling daarvan. De regeling bevat waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon, de klokkenluider, die te goeder trouw melding maakt van (potentiele) misstanden. Indien incidenten onverhoopt toch voorkomen, wordt, indien vereist, de toezichthouder geïnformeerd.

De compliance officer van het bedrijfstakpensioenfonds, de heer R. Mersch van GBA Accountants & Adviseurs is aangesteld als vertrouwenspersoon waar incidenten gemeld kunnen worden.

Bij de compliance officer zijn in 2019 en 2020 tot heden (25 juni 2020) geen meldingen binnengekomen uit hoofde van de incidenten- en klokkenluidersregeling.

Uitbestedingsbeleid

Het fonds voert de pensioenregeling uit in eigen beheer. Het fonds heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen. Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom een uitbestedingsbeleid vastgesteld, waarin wordt ingegaan op de risicoanalyse, beheersing van de risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van)

bedrijfsprocessen, de voorwaarden en de selectiecriteria die gelden bij uitbesteding en de continuïteit van het uitbestedingsproces (uitbestedingscyclus). Voorgenomen nieuwe of gewijzigde uitbestedingen komen volgens dit beleid tot stand.

Het bestuur is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van het door het fonds te voeren beleid, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed. Het bestuur monitort het uitbestedingsbeleid doordat elke grote uitbesteding middels een memo aan het uitbestedingsbeleid wordt gespiegeld. Dit wordt in de bestuursvergadering geagendeerd, besproken en beoordeeld of het uitbestedingsbeleid is gevolgd.

Wet en regelgeving

Code Pensioenfondsen

Tijdens de ontwikkeling van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen stelden de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid in 2013 de Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) op. In oktober 2018 is de Code geactualiseerd, waarbij in de Code is gekozen voor een opzet waarbij de normen worden onderverdeeld naar acht thema's. De Code is een gedragscode voor de sector en bestaat uit normen die de sector zichzelf oplegt. In 2018 is de Code geactualiseerd.

De Code is een middel om pensioenfondsen goed te laten functioneren. Deskundigheid, betrokkenheid en goede samenwerking door diversiteit en complementariteit vormen de basis voor goed pensioenfondsbestuur. Goed pensioenfondsbestuur ziet op het functioneren van alle organen van het fonds.

Pensioenfondsen leven de Code na op basis van het pas toe of leg uit-beginsel. Een pensioenfonds past de normen van de Code toe of zet in het bestuursverslag gemotiveerd uiteen waarom een norm niet (volledig) is toegepast.

Het fonds streeft ernaar alle normen uit de Code na te leven. In bepaalde gevallen wijkt het bestuur (nog) af van normen uit de Code. Hieronder treft u hiervan per thema met normen een korte toelichting aan.

Thema 1: Vertrouwen waarmaken (norm 1 tot 9)

Het bestuur legt verantwoording af door in dit bestuursverslag inzicht te geven in beleid, besluitvormingsprocedures en de realisatie van het beleid. Daarnaast informeert en overlegt het bestuur het verantwoordingsorgaan en raad van toezicht gevraagd en ongevraagd, ook tussen vergaderingen door. Aan (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en werkgevers wordt regelmatig gecommuniceerd via de website en nieuwsbrieven over bijvoorbeeld wijzigingen in de regeling en andere besluiten en ontwikkelingen. Daarbij wordt inzicht gegeven in de beleidskeuzes, de overwegingen en belangenafwegingen die het bestuur daarbij heeft gemaakt.

Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen (norm 10 tot 14)

Het bestuur neemt verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling door in de overeenkomsten Service Level Agreement (hierna: SLA) op te nemen. Het bedrijfstakpensioenfonds kent een uitbestedingsbeleid waarin strategisch is bepaald aan welke eisen de uitvoering moet voldoen en welk kostenniveau daarbij aanvaardbaar is. Van de pensioenbeheerder en vermogensbeheerders worden per kwartaal rapportages ontvangen, welke beoordeeld en besproken worden. Uitbestedingspartijen worden regelmatig geëvalueerd, waarbij het beloningsbeleid wordt betrokken. De beloningen van partijen aan wie de taken worden uitbesteed worden bij de evaluatiegesprekken met de betrokken partijen besproken. Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten van de dienstverleners eveneens tijdens een jaarlijkse evaluatiegesprek.

Thema 3: Integer handelen (norm 15 tot 22)

Het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht ondertekenen jaarlijks de gedragscode. De bestuurders en de leden van het verantwoordingsorgaan en raad van toezicht verklaren dat zij in de gedragscode vastgestelde normen naleven. De nevenfuncties worden jaarlijks aan de compliance officer gemeld. In de statuten is het opgenomen dat het lidmaatschap van een

orgaan niet verenigbaar is met een ander orgaan binnen het bestuur of van de visitatiecommissie. Het bestuur heeft een incidenten- en klokkenluidersregeling vastgesteld waardoor alle betrokkenen bij het bedrijfstakpensioenfonds de mogelijkheid hebben te rapporteren over onregelmatigheden binnen het bedrijfstakpensioenfonds en bij partijen aan wie taken worden uitbesteed. Deze regeling staat op de website.

Thema 4: Kwaliteit nastreven (norm 23 tot 30)

Het bestuur stelt jaarlijks een opleidingsplan op. Het eigen functioneren is voor het bestuur een continu aandachtspunt. Het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht evalueren elk daartoe in elk geval jaarlijks het functioneren van zowel het collectief als van de individuele leden. Een keer in de drie jaar betreft het bestuur hierbij een derde partij, dit was voor het laatst eind 2017. De raad van toezicht betreft een keer per drie jaar een externe partij, dit is voor het eerst in 2017 gebeurd.

Thema 5: Zorgvuldig benoemen (norm 31 tot 39)

In het geschiktheidsplan van het bedrijfstakpensioenfonds wordt aandacht besteed aan de geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. De geschiktheid van elk individueel bestuurder wordt getoetst bij aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.

Diversiteit binnen het bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht wordt nadrukkelijk in overweging genomen, en onder meer nagestreefd door middel van goede communicatie, verwerken in de profielschetsen en bij de selectie. Echter, vereiste deskundigheid en geschiktheid blijven leidend bij benoemingen in het bestuur, verantwoordingsorgaan of raad van toezicht.

In norm 33 is opgenomen dat in zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan ten minste één vrouw en één man zitting neemt. Daarnaast zitten zowel in het bestuur als in het verantwoordingsorgaan mensen van boven als onder de 40 jaar. Het bestuur streeft naar diversiteit, maar hanteert daarbij het standpunt dat geschiktheid boven diversiteit gaat. Het bestuur heeft het streven naar diversiteit opgenomen in het functieprofiel. Ondanks dat het bestuur streeft naar de diversiteit wordt zowel het bestuur als het verantwoordingsorgaan gevormd door mannen.

In norm 34 is opgenomen dat een bestuurder maximaal twee keer herbenoemd kan worden. Het bestuur heeft deze norm overgenomen en vastgelegd in het beleid, maar wijkt hier ten aanzien van de heer Keukelaar af. De heer Keukelaar is reeds 25 jaar bestuurder van het bedrijfstakpensioenfonds. Gezien de toekomstdiscussie van het fonds en de wens van het bestuur om de fondsgremia zoveel mogelijk in tact te houden in dit traject is de heer Keukelaar herbenoemd per 1-1-2020 voor een nieuwe zittingsperiode, na voordracht door NLDigital werkgeversvereniging,

Thema 6: Gepast belonen (norm 41 tot 45)

Het bedrijfstakpensioenfonds heeft een beloningsbeleid vastgesteld en voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag. Het beloningsbeleid van het bedrijfstakpensioenfonds is opgenomen in dit bestuursverslag. Het bedrijfstakpensioenfonds kent geen ontslagvergoeding.

Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen (norm 46 tot 57)

Het bestuur legt gevraagd en ongevraagd verantwoording af aan de raad van toezicht. De leden van de raad van toezicht stellen zich onafhankelijk op.

Thema 8: Transparantie bevorderen (norm 58 tot 65)

Het bedrijfstakpensioenfonds neemt de missie, visie en strategie jaarlijks in het bestuursverslag op. Het bestuursverslag wordt na de vaststelling op de website gepubliceerd. Het bestuur beschrijft jaarlijks in hoeverre de gestelde doelen worden behaald. Daarnaast wordt in het bestuursverslag jaarlijks over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen gerapporteerd.

Het bestuur stelt jaarlijks het communicatiebeleidsplan vast. Met dit plan beoogt het bedrijfstakpensioenfonds op een transparante manier de (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en slapers over pensioenen te informeren.

Geschiktheidsbevordering

Het bestuur hecht er groot belang aan dat het bedrijfstakpensioenfonds op deskundige wijze wordt bestuurd. Het bestuur heeft een geschiktheidsplan met een daarbij behorende geschiktheidsmatrix opgesteld. Aan de hand van het geschiktheidsplan wil het bestuur het functioneren van het gehele bestuur en de individuele bestuurders bevorderen door duidelijke afspraken te maken over het ontwikkelen en op peil houden van geschiktheid. Het geschiktheidsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en is ook in het verslagjaar geactualiseerd.

Het bestuur heeft een actieve houding in het bijwonen van bijeenkomsten die georganiseerd worden door de toezichthouders, de Pensioenfederatie, de uitvoerders en eventueel andere aanbieders.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur hecht grote waarde aan permanente aandacht voor de geschiktheid van het verantwoordingsorgaan. In overleg met het bestuur komen de leden in aanmerking voor scholings- en andere faciliteiten. Het verantwoordingsorgaan zelf organiseert twee maal per jaar een opleidingsmoment waarbij onderwerpen geselecteerd worden die op dat moment vanuit de actualiteit relevant zijn.

Profielschetsen

Het bestuur werkt vanaf 2012 met een profielschets voor bestuurders. Hierin staan onder meer de randvoorwaarden die gelden voor bestuurders. Er geldt bijvoorbeeld een beschikbaarheid van tenminste gemiddeld 8 uur per week. Ook gelden er bepaalde geschiktheidseisen. Daarnaast moeten bestuurders beschikbaar zijn voor deelname in een bestuurscommissie. In het profiel staan ook competenties. De profielschetsen van het bestuur en van de verschillende bestuurscommissies zijn in 2018 geactualiseerd.

Ook voor de leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn profielschetsen opgesteld. De profielschets van het verantwoordingsorgaan is in 2017 voor het laatst aangepast, de profielschets van de raad van toezicht is in 2016 geactualiseerd.

Beloningsbeleid

Het bedrijfstakpensioenfonds heeft conform het besluit FTK en de Code Pensioenfondsen een beloningsbeleid vastgesteld dat ook op de website van het bedrijfstakpensioenfonds wordt gepubliceerd en in het bestuursverslag wordt opgenomen.

Het bestuur kent een gedeeltelijk vaste vergoeding en een variabele vergoeding. De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen sinds 2017 een vergoeding die gekoppeld is aan de aanwezigheid in vergaderingen en de voorbereiding daarvan. De beloning staat hierdoor in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid en het tijdsbeslag.

Het bestuur heeft in 2018 en verder in 2019 meermaals gesproken over een passend beloningsbeleid. In 2017 heeft het bestuur op verzoek van de vakbonden het beloningsbeleid herzien, zodanig dat sprake is van een hybride structuur van beloningen. Alle bestuurders ontvangen per 2017 een vaste jaarlijkse vergoeding van € 5.000. Deze vergoeding is ter dekking van de vele activiteiten van de bestuurders die niet gedekt worden door de vacatievergoedingen, die afhangen van de bijgewoonde vergaderingen. Het bestuur kent geen prestatie gerelateerde beloningen toe. Ook verstrekt het bestuur geen ontslagvergoedingen.

De vergoedingen voor de vergaderingen waren in 2019 als volgt:

Bestuur

Vergadering Dagelijks Bestuur	€ 1.230 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Bestuur	€ 820 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Beleggings advies commissie	€ 820 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km

Vergadering Riskcommissie	€ 820 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Jaarwerkcommissie	€ 615 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Pensioencommissie	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Communicatiecommissie	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Vergadering Dispensatiecommissie	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Overige bijeenkomsten	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Cursus of opleiding	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km

Verantwoordingsorgaan

Vergadering verantwoordingsorgaan	€ 410 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Cursus of opleiding	€ 205 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km
Overige bijeenkomsten	€ 205 + € 12 verblijfskosten + reiskosten 0,28 per km

Raad van Toezicht (vaste vergoeding per jaar):

Voorzitter	€ 14.000
Leden	€ 10.000

Het bestuur heeft in 2019 een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren, waarvan de keuze van voorkeurspartij gezamenlijk met de RvT tot stand is gekomen. De conclusie van dit onderzoek is dat de totale jaarlijkse vergoeding marktconform is en specifiek voor het dagelijks bestuur passend bij de extra werkzaamheden. Vanwege de vele activiteiten rondom de toekomst van het pensioenfonds, zowel door het bestuur als door de RvT, heeft het bestuur ingestemd met een eenmalige extra vacatievergoeding voor alle leden van de RvT.

Daarnaast kunnen de leden van de Raad van Toezicht reiskosten en verblijfskosten declareren. Kosten voor cursussen, opleidingen of andere bijeenkomsten kunnen onder voorwaarden voor vergoeding in aanmerking komen tot een maximaal bedrag van € 400 per jaar.

Zelfevaluatie

Het bestuur heeft een procedure vastgesteld voor een jaarlijkse zelfevaluatie. Het gaat om het functioneren van het bestuur als geheel en van de individuele bestuurders afzonderlijk. Het doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur in stand te houden en/of te verbeteren. Tenminste om de drie jaar voert het bestuur de zelfevaluatie uit onder leiding van een externe derden.

Conform de Code heeft het bestuur de zelfevaluatie ultimo 2019 in eigen kring uitgevoerd. Op 12 december 2019 heeft de plenaire behandeling van de bestuurlijke zelfevaluatie plaatsgevonden. De acties en bevindingen zijn in een notitie uitgewerkt. De opzet van de zelfevaluatie bestond uit drie stappen. In het eerste deel van de zelfevaluatie hebben de bestuurders individueel een aantal vragen beantwoord. Het tweede deel van de zelfevaluatie bestond uit het invullen van de geschiktheidsmatrix. In het laatste deel hebben de bestuurders de beantwoording van de vragen en input met betrekking tot de matrix in een plenaire sessie besproken. Tijdens deze zelfevaluatie hebben de bestuurders gesproken over het functioneren van de bestuurders individueel en het bestuur gezamenlijk. De acties en bevindingen zijn door het bestuur schriftelijk vastgelegd en gedeeld met de leden van het verantwoordingsorgaan en raad van toezicht.

Transparantiedocument

Het bestuur heeft een transparantiedocument opgesteld en op de website van het fonds gepubliceerd. Onderwerpen die hierin aan de orde komen zijn onder andere uitbesteding, het besluitvormingsproces, geschiktheid en integriteit en evaluatie functioneren.

2.4. Communicatie

Het fonds vindt het belangrijk om duidelijk en helder met alle doelgroepen te communiceren om zo een bijdrage te leveren aan meer pensioenbewustzijn. De doelgroepen moeten erop kunnen vertrouwen dat het fonds er voor hen is en zij moeten weten waar zij voor informatie terecht kunnen. De website van het fonds neemt een belangrijke plaats in bij de communicatie-activiteiten van het fonds. Op de website worden regelmatig nieuwsberichten gepubliceerd. Maandelijks wordt informatie verstrekt over de ontwikkeling van de (beleids-)dekkingsgraad van het fonds.

Via de website geeft het fonds invulling aan de vernieuwde eisen uit de Wet Pensioencommunicatie en Pensioen 1-2-3. Aan de website is een werknemersportaal gekoppeld waarop de deelnemer kan inloggen en zijn persoonlijke informatie en documenten, zoals het UPO, kan raadplegen.

Bij de toetsing van de communicatie staan de criteria van de AFM centraal. informatie wordt getoetst op tijdigheid, juistheid en toegankelijkheid (duidelijkheid en begrijpelijkheid). Het fonds richt zich in haar communicatie vooral op de werkgevers, deelnemers, slapers en pensioengerechtigden.

Het fonds wil bouwen aan haar relatie met de doelgroepen door vaker te communiceren, de communicatie meer af te stemmen op de verschillende doelgroepen en de communicatie te laten aansluiten op de interesse en het kennisniveau van de doelgroepen.

Het bestuur stelt jaarlijks een communicatiebeleidsplan op. In de communicatiekalender worden vervolgens concreet aangegeven welke communicatieacties worden gepland. Belangrijkste communicatie activiteiten in 2019 waren:

- Jaaropgave en betaalspecificatie
In januari hebben alle pensioengerechtigden hun jaaropgave 2019 en hun betaalspecificatie 2020 ontvangen.
Uniform Pensioenoverzicht (UPO)
De UPO's over het jaar 2018 zijn in september 2019 verzonden aan de actieve deelnemers. Pensioengerechtigden kregen hun UPO in november 2019.
- Website
Op de website zijn in totaal 36 nieuwsberichten geplaatst over diverse onderwerpen. Ook zijn er diverse documenten toegevoegd aan de rubriek Downloads.
- Nieuwsbrief
In april is een reguliere digitale nieuwsbrief naar werkgevers gestuurd. Onderwerpen waren onder andere hoe werkgevers pensioenvragen van hun medewerkers kunnen beantwoorden, eHerkenning, veranderingen in het bestuur en informatie over de financiële situatie. De toekomst van TrueBlue

Vanaf april stond de communicatie vooral in het teken van de toekomst van TrueBlue. Hiervoor is een communicatieplan gemaakt om alle doelgroepen, boodschappen, communicatiemiddelen en –momenten in kaart te brengen. In mei kregen alle werkgevers een speciale digitale nieuwsbrief over de toekomst van TrueBlue. Alle deelnemers ontvingen een brief per post over dit onderwerp. Over dit onderwerp is op de website ook een dossierpagina ingericht, met uitleg over de voorgenomen overdracht van de actieve opbouw/CWO en met veelgestelde vragen. Ook ging er een persbericht de deur uit.

Vanaf augustus is er veelvuldig overleg geweest met de twee communicatiewerkgroepen van PNO Media en De Nationale APF. In november hebben alle werkgevers een uitnodiging voor een mondelinge informatiesessie ontvangen. Onderwerp van de sessie was de toekomstige pensioenopbouw bij PNO Media per 1 april 2020. Deze sessies vonden op 9 en 10 december plaats. Werknemers hebben in november een brief gekregen dat hun actieve pensioenopbouw vanaf 1 april 2020 overgaat naar PNO Media. In november is de gedrukte nieuwsbrief voor alle deelnemers geproduceerd. Deze editie is on hold gezet omdat er nog geen besluitvorming over de Collectieve waardeoverdracht had plaatsgevonden. De nieuwsbrief zal alsnog begin 2020 worden verspreid. Voor alle DC-deelnemers geldt in het bijzonder dat het fonds heeft voldaan aan haar zorgplicht voor deze specifieke groep. Er is vanuit TrueBlue tevens oog voor het belang van goede communicatie door PNO Media in de nabije toekomst.

2.5. Toezichthouders

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank is als toezichthouder belast met prudentieel toezicht. Dit toezicht richt zich op de financiële stevigheid van financiële ondernemingen en dus ook op pensioenfondsen. Doel is bij te dragen aan de stabiliteit van de financiële sector.

Het bedrijfstakpensioenfonds informeert De Nederlandsche Bank over alle wijzigingen in statuten, reglementen en in de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). Tevens legt het bedrijfstakpensioenfonds jaarlijks uiterlijk 30 juni het bestuursverslag en de daarbij behorende verslagstaten ter beoordeling aan De Nederlandsche Bank voor. Elke maand en elk kwartaal rapporteert het bedrijfstakpensioenfonds aan De Nederlandsche Bank over zijn financiële positie en eenmaal per jaar over het herstelplan. Sinds 2015 wordt over de uitkomsten van de (aanvangs-)haalbaarheidstoets aan De Nederlandsche Bank gerapporteerd. Tot slot worden benoemingen van bestuurders en leden van de raad van toezicht vooraf ter toetsing aan De Nederlandsche Bank voorgelegd. In het bijzonder heeft het fonds in 2019 de toezichthouder op eigen initiatief geïnformeerd over de voortgang inzake de onderzoeken rondom de toekomst van het fonds.

In 2019 zijn geen boetes of dwangsommen door De Nederlandsche bank opgelegd. Ook heeft De Nederlandsche Bank geen aanwijzingen gegeven, geen bewindvoerder aangesteld of bevoegdheidsuitoefening van organen van het bedrijfstakpensioenfonds gebonden aan toestemming.

Herstelplan

DNB heeft haar goedkeuring verleend aan het verzoek tot ontheffing voor het indienen van een herstelplan.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM is als toezichthouder belast met het bevorderen van een zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten, waaronder het bewaken van de informatie die pensioenfondsen verschaffen ten aanzien van juistheid en begrijpelijkheid. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

Autoriteit Persoonsgegevens

De AP houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens. De toezichthouder onderzoekt zowel proactief als reactief de naleving van de wettelijke regels. Daarnaast behandelt zij klachten over de naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens en bemiddelt zij bij geschillen over de uitoefening van het recht op inzage, correctie of verzet.

In 2019 heeft zich in twee afzonderlijke gevallen een datalek voorgedaan die allen tijdig gemeld zijn aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook de betrokkenen zijn geïnformeerd.

3. Financieel beleid

3.1. Inleiding

Uitvoering beleid

Het bestuur voert een degelijk financieel beleid met enerzijds als doelstelling voldoende middelen op te bouwen om aan de verplichtingen, de pensioenuitkeringen, te kunnen blijven voldoen en anderzijds om een stabiel premie- en toeslagbeleid te voeren. De inkomsten uit premies en de opbrengsten uit de beleggingen moeten voldoende zijn om de pensioenrechten van de deelnemers te waarborgen en de pensioenrechten van de huidige en van de toekomstige gepensioneerden te kunnen blijven betalen. Het bestuur kijkt hierbij kritisch naar de uitvoeringskosten en gaat hierover geregeld in gesprek met de leveranciers van diensten aan het fonds.

Financieel Toetsingskader

Het nieuwe Financieel Toetsingskader werd op 1 januari 2015 van kracht. Naar aanleiding hiervan maakten sociale partners en het fonds in 2015 explicietere en vollediger afspraken over pensioen. Sociale partners beslisten over de inhoud van de pensioenregeling en de bijbehorende parameters zoals de franchise en/of het maximum pensioengevend salaris. Door sociale partners en het bedrijfstakpensioenfonds worden ook afspraken gemaakt over de premie, de ambities (o.a. indexatie) en risicohouding. Na formele opdrachtaanvaarding door het bestuur, wordt de regeling door het bedrijfstakpensioenfonds uitgevoerd.

Opdrachtaanvaarding

Het bestuur draagt op grond van artikel 102a van de Pensioenwet zorg voor de formele opdrachtaanvaarding van de door sociale partners aan een pensioenfonds opgedragen pensioenregeling. In het kader van de opdrachtaanvaarding toetst het bestuur de door sociale partners gemaakte afspraken aan de doelstelling en de beleidsuitgangspunten van het bedrijfstakpensioenfonds. Deze toetsing vindt plaats voor zowel het bedrijfstakpensioenfonds als geheel als voor de relevante beleidsgebieden apart. Daarbij zijn met name van belang:

- de toekomstbestendigheid en de evenwichtigheid van de afspraken;
- de administratieve en communicatieve uitvoerbaarheid van de afspraken de financiële haalbaarheid van de afspraken;
- de uitkomsten van de haalbaarheidstoets.

Het aanvaarden van de uitvoering van de pensioenovereenkomst is een iteratief proces, waarbij er steeds een afweging plaatsvindt tussen enerzijds de ambitie om een aanvaardbaar pensioenniveau na te streven en anderzijds het risico op korten.

Risicohouding (middelloonregeling)

In de Pensioenwet (artikel 102a) en in het financieel toetsingskader (artikel 1a) is vastgelegd dat het bestuur van een pensioenfonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van een pensioenfonds. De organen van een pensioenfonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de door de sociale partners overeengekomen pensioenregelingen en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het pensioenfonds. Het fondsbestuur dient ernaar te streven om zoveel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling.

De risicohouding vormt de basis voor:

- De aanvaarding van de opdracht van de Sociale Partners door het pensioenfondsbestuur;
- Het vaststellen van het beleid door het fondsbestuur;
- De verantwoording achteraf van het fondsbestuur over het gevoerde beleid. In 2015 is de volgende risicohouding voor het fonds vastgesteld:

Kwalitatieve risicohouding

Het bestuur heeft een risicobewuste houding. Het bedrijfstakpensioenfonds streeft ernaar om de nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via toeslag behouden blijft. Beleggingsrisico is acceptabel in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs als dit betekent dat de nominale aanspraken niet (geheel) na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is mede gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Het bedrijfstakpensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid.
- De uit de uitvoeringsovereenkomst voortvloeiende premieomvang is groot in relatie tot de pensioenverplichtingen, waardoor de sturingskracht van premie-aanpassingen groot is. Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.

- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat toeslag niet wordt verleend. Kortingen op de pensioenaanspraken en -uitkeringen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Indien korting noodzakelijk is, dient dit zoveel mogelijk gespreid te gebeuren.

De risicobereidheid van het bestuur kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het bedrijfstakpensioenfonds. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van het bedrijfstakpensioenfonds nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol.

Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

Kwantitatieve risicohouding

De risicohouding wordt geconcretiseerd door de vaststelling van risicogrenzen (het vereist eigen vermogen en de grenzen van de haalbaarheidstoets). Bij een overschrijding vindt er een beleidsdiscussie plaats. Risicogrenzen maken het mogelijk om op een vooraf vastgelegde en objectieve manier te beoordelen of het risico hoger of lager is dan vooraf is toegestaan. Echter, bij overschrijding van risicogrenzen zal geen automatische aanpassing van beleid plaatsvinden, maar een discussie binnen de beleggings advies commissie en het bestuur, rekening houdend met de situatie en inzichten van dat moment. Vervolgens vindt afstemming met sociale partners plaats.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

Grens 1: Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Grens 2: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 90%.

Grens 3: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweer scenario" (lees: 5e percentiel) 45% te bedragen.

Grens 4: Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen: het vereist eigen vermogen van het fonds mag niet meer dan 6%-punt hoger en 5%-punt lager dan het strategisch vereist eigen vermogen zijn.

Risicohouding (DC-regeling)

Per 1 september 2016 is de Wet verbeterde premieregeling van kracht gegaan. Bij de introductie van de risicohouding per 1 januari 2015 werd geen onderscheid gemaakt tussen uitkeringsovereenkomsten (DB) en premieovereenkomsten (DC). Met de inwerkingtreding van de Wet verbeterde premieregeling is dit gewijzigd. Inzake de kwalitatieve risicohouding zijn deze eisen niet veranderd. Bij de kwantitatieve risicohouding wordt nu onderscheid gemaakt naar uitkeringsovereenkomsten en premieovereenkomsten.

Het fonds heeft deze kwantitatieve risicohouding in 2018 vastgesteld na overleg met sociale partners op 5 april 2018 en het verantwoordingsorgaan op 10 april 2018. In het vierde kwartaal van 2018 is het fonds een onderzoek gestart onder de deelnemers naar de kwalitatieve risicohouding in de DC-regeling. Dit onderzoek is in Q1 2019 afgerond.

Inzake de kwantitatieve risicohouding van de DC-regeling dient op basis van artikel 1a Besluit FTK te worden vastgesteld wat de maximaal aanvaardbare afwijking van het pensioen in een pessimistisch scenario is ten opzichte van het pensioen in een verwacht

scenario. In de opbouwfase gaat het hierbij om het verwachte pensioen op de pensioenrichtdatum. Daarbij is de volgende kwantitatieve risicohouding voor de beschikbare premieregeling opgesteld.

Leeftijd	25 jaar	35 jaar	45 jaar	55 jaar	62 jaar
Maximale relatieve afwijking	62%	57%	47%	35%	20%

Haalbaarheidstoets

Vanaf 2015 dient een pensioenfonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit te voeren. Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets kijkt een pensioenfonds of de afgesproken ambities worden gerealiseerd. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

De haalbaarheidstoets bevat een stochastische prognose over 60 jaar. De doorrekening wordt uitgevoerd op basis van een uniforme scenario'set van 2.000 scenario's, welke elk kwartaal ter beschikking worden gesteld door De Nederlandsche Bank.

Medio 2015 heeft het bedrijfstakpensioenfonds een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd in overleg met sociale partners, verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht. Vanaf 2016 voert het fonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit en rapporteert die uiterlijk 30 juni van het lopende boekjaar aan De Nederlandsche Bank.

In de aanvangshaalbaarheidstoets heeft het bestuur medio 2015 vastgesteld dat het premiebeleid realistisch en haalbaar is en dat het fonds voldoende herstelcapaciteit heeft.

Het bestuur heeft geconcludeerd dat er in 2019 geen sprake was van een significante wijziging. Er is derhalve in 2019 geen aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd.

Toetsing – Pensioenresultaat	Risicohouding (lange termijn)	2019	2018	Voldaan?
	Ondergrens	Resultaat	Resultaat	
Vanuit feitelijke financiële positie				
Mediaan	90%	87%	91%	nee
5e percentiel	–	56%	56%	
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	45%	34%	38%	Ja

In 2019 is het pensioenresultaat lager dan de door het bestuur vastgestelde grens (87% vs. 91%). Het bestuur heeft naar aanleiding hiervan overleg gevoerd met sociale partners. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur besloten de premieverhoging van 1 januari 2018 (28% plus 1% herstellpremie) te handhaven. Gezien de toekomstdiscussie van het fonds achten sociale partners deze maatregelen op dit moment voldoende.

Het fonds voldoet in 2019 niet aan de vastgestelde grenzen van de haalbaarheidstoets. Het pensioenresultaat bedraagt 87%. De vastgestelde ondergrens bedraagt 90%. De relatieve afwijking ligt binnen de norm.

Herstelplan

Per 1 januari 2015 is het onderscheid tussen het korte- en langetermijn herstelplan verdwenen. Het herstelplan dat per 1 januari 2015 van kracht is bij TrueBlue geeft aan hoe het fonds in maximaal 10 jaren herstelt van de kritieke beleidsdekkingsgraad naar het vereist eigen vermogen van het fonds.

In maart 2019 heeft het bestuur het herstelplan geactualiseerd op basis van de situatie per 31 december 2018. Het bestuur trok hierbij de volgende conclusies:

- Op basis van het reguliere beleid wordt verwacht dat de beleidsdekkingsgraad van het fonds per eind 2024 is hersteld tot het vereist eigen vermogen. Dit is binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar.
- Vanaf 2022 is volgens het herstelplan gedeeltelijke toeslagverlening mogelijk.
- De feitelijke premie is naar verwachting voldoende voor de zuiver gedempt actuarieel benodigde premie voor aangroei van de pensioenaanspraken.
- Het herstel is voornamelijk gebaseerd op onzekere toekomstige beleggingsrendementen.
- Het bestuur stelt vast dat het herstelplan is gebaseerd op de aannames zoals voorgeschreven door De Nederlandsche Bank. Hierin is onder andere sprake van een stijgende rente, en dus van een positief toekomstbeeld. Hierin wordt de dalende UFR-rente niet meegenomen.
- De kritieke dekkingsgraad per 31 december 2019 is gelijk aan 91,5%.
- De vijfjaars termijn waarna het fonds direct moet herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad is per eind 2016 ingegaan. De beleidsdekkingsgraad is per eind 2019 voor het vierde opeenvolgende jaareinde lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad ad 104,2%.

3.2. Premiebeleid

Middelloodregeling

Het bestuur baseert per 1 januari 2016 de gedempte kostendekkende premie voor de basis-middelloodregeling en de aanvullende-middelloodregeling op een verwacht rendement en een doorsneepremie voor de basis middelloodregeling van 28,0% van de pensioengrondslag. In 2017 heeft het bestuur besloten om de kostendekkende premie per 1 januari 2018 te verhogen van 28,0% naar 28,0% + 1,0% herstellpremie (totaal 29,0%). Bij de aanvullende-middelloodregeling is er geen sprake van een doorsneepremie, maar brengt het bedrijfstakpensioenfonds bij de aangesloten werkgevers een gedempte kostendekkende premie in rekening.

Het rendement op vastrentende waarden staat voor een periode van vijf jaar vast (periode 2016-2020), wat betekent dat de premie gedurende vijf jaar in beginsel stabiel is, ervan uitgaande dat de beleggingsmix, levensverwachting, kosten en bestandsopbouw gelijk blijven.

De gedempte kostendekkende premie 2019 voor zowel de basis-middelloodregeling als de aanvullende middelloodregeling is gebaseerd op de verwachte rendementscurve per 30 september 2015 op basis van de maximale parameters, zoals voorgeschreven door De Nederlandsche Bank.

De gedempte kostendekkende premie voor de basis-middelloodregeling bedroeg voor 2019 25,5% van de pensioengrondslagsom en is daarmee lager dan de doorsneepremie ter grootte van 29,0% van de pensioengrondslagsom.

De gedempte kostendekkende premie voor de aanvullende-middelloodregeling bedraagt op totaalniveau naar verwachting circa 31,9% van de aanvullende-pensioengrondslagsom.

De premies van de middelloonregeling (basis + aanvullend) zijn als volgt:

x€ 1.000	2019	2018
Kostendeckende premie	22.306	23.139
Gedempte premie	15.334	16.261
Feitelijke premie (exclusief inkoopsom VPL)	16.417	18.219
De kostendeckende premie is als volgt samengesteld:		
kosten pensioenopbouw	17.257	18.199
pensioenuitvoeringskosten	2.374	1.990
opslag voor instandhouden vereist vermogen	2.675	2.857
	22.306	23.046
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
- kosten pensioenopbouw	7.962	8.530
- pensioenuitvoeringskosten	2.374	1.990
- opslag voor instandhouden vereist vermogen	1.234	1.339
- voorwaardelijke onderdelen	3.764	4.257
	15.334	16.116

De kostendeckende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2015 gepubliceerd door De Nederlandsche Bank).

De gedempte kostendeckende premie (conform artikel 4 van het besluit FTK) is op dezelfde wijze vastgesteld als de zuiver kostendeckende premie. Er wordt echter uitgegaan van een stabiliserende disconteringsvoet. Vanaf 1 januari 2016 wordt de stabiliserende disconteringsvoet bepaald op basis van een verwacht rendement. De hoogte van het verwacht rendement is in het laatste kwartaal van 2015 vastgesteld en staat vast voor een periode van vijf jaar tot 1 januari 2021.

De feitelijke premie is een doorsneepremie. In boekjaar 2019 bedraagt de doorsneepremie 29,0% van de pensioengrondslagsom. De feitelijke premie is in 2019 hoger dan de gedempte kostendeckende premie.

De marge betreft het verschil tussen de feitelijke premie en de kostendeckende premie.

De feitelijke premie van de middelloonregeling is als volgt samengesteld:

x€ 1.000	2019	2018
Actuariële inkoop	9.196	9.869
Koopsom voorwaardelijke onderdelen	3.764	4.257
Opslag voor kosten	2.374	1.990
Marge	1.083	2.103
Totaal	16.417	18.219

De premiedekkingsgraad geeft weer of de premie hoog genoeg is om de nieuw in te kopen aanspraken op basis van de rentetermijnstructuur te kunnen betalen. Bij een premiedekkingsgraad van 100% of meer wordt er voldoende premie geheven om de aanspraken te betalen.

De premiedekkingsgraad voor het jaar 2019 bedraagt 81,4%.

Overgangsregeling (VPL-regeling) Ricoh

De VPL-premie voor het jaar 2019, als percentage van de pensioengrondslagsom van de deelnemers in de middelloonregeling van TrueBlue, is begin 2020 achteraf definitief vastgesteld op 3,7% voor Ricoh Nederland en 1,6% voor Ricoh Europe SCM.

Beschikbare premieregeling

De premie in de beschikbare premieregeling wordt berekend op basis van de pensioengrondslag volgens onderstaande leeftijdsafhankelijke premiestaffel.

Naast de rekenrente van 3% en 4% staffel biedt het bedrijfstakpensioenfonds per 1 september 2018 een marktwaardestaffel aan. Deze marktwaardestaffel is gebaseerd op een 2% rekenrente.

De feitelijk ontvangen premie is als volgt samengesteld:

x€ 1.000	2019	2018
Reguliere premiebijdragen	2.572	2.660
Premie stabiliteitsopslag	0	131
Premie risico-opslag	204	249
Premie administratiekosten	51	55
Totaal	2.827	3.095

De kostendekkende premie voor risico deelnemers is als volgt samengesteld:

– kosten pensioenopbouw	3.053	3.131
– pensioenuitvoeringskosten	57	146
– opslag voor instandhouden vereist vermogen	28	13
	3.138	3.290

De gedempte premie voor risico deelnemers is als volgt samengesteld:

– kosten pensioenopbouw	3.053	3.131
– pensioenuitvoeringskosten	57	146
– opslag voor instandhouden vereist vermogen	28	13
	3.138	3.290

De staffel die geldt vanaf 1 januari 2015 is gebaseerd op een maximum opbouwpercentage van 1,875%, een pensioenleeftijd van 67 jaar en een rekenrente van 4%.

Leeftijdsklassen	Percentage van de pensioengrondslag
21 tot en met 24	5,17%
25 tot en met 29	6,27%
30 tot en met 34	7,59%
35 tot en met 39	9,24%
40 tot en met 44	11,22%
45 tot en met 49	13,75%
50 tot en met 54	16,94%
55 tot en met 59	20,79%
60 tot en met 64	25,96%
65 tot en met 66	30,47%

Jaarlijks wordt op 1 januari de beschikbare premie voor de deelnemer vastgesteld op basis van de feitelijke leeftijd op dat moment.

Met ingang van 1 september 2018 kan de werkgever voor zijn pensioenregeling kiezen tussen beschikbare premies met een leeftijdsstaffel gebaseerd op 4% rekenrente, beschikbare premies met een leeftijdsstaffel gebaseerd op 3% rekenrente en beschikbare premie met een leeftijdsstaffel gebaseerd op 2% rekenrente. Deze 3%-staffel ziet er als volgt uit:

Leeftijdsklassen	Percentage van de pensioengrondslag
21 tot en met 24	7,70%
25 tot en met 29	8,90%
30 tot en met 34	10,40%
35 tot en met 39	12,00%
40 tot en met 44	14,00%
45 tot en met 49	16,30%
50 tot en met 54	19,00%
55 tot en met 59	22,30%
60 tot en met 64	26,50%
65 tot en met 66	30,60%

Marktrentestaffels zijn staffels waarbij de beschikbaar gestelde premie gebaseerd wordt op de kostprijs van een middelloonpensioen. Door uit te gaan van een lagere rekenrente kan meer pensioenpremie worden ingelegd. Aangezien de marktrente van de staffel die gebaseerd is op de kostprijs rond 1,5% ligt heeft het bedrijfstakpensioenfonds ervoor gekozen om de marktrentestaffel op 2% vast te stellen.

De 2% staffel ziet als volgt uit:

Leeftijdsklassen	Percentage van de pensioengrondslag
21 tot en met 24	13,49%
25 tot en met 29	14,92%
30 tot en met 34	16,50%
35 tot en met 39	18,27%
40 tot en met 44	20,24%
45 tot en met 49	22,46%
50 tot en met 54	24,98%
55 tot en met 59	27,95%
60 tot en met 64	31,57%
65 tot en met 66	35,14%

3.3. Toeslagbeleid

Het fonds hanteert de minimale dekkingsgraadafhankelijke staffel voor toeslagverlening, die geldt onder het nieuw Financieel Toetsingskader. Deze staffel kent gedeeltelijke toeslag toe vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. Bij deze staffel wordt eerder (gedeeltelijk) toeslag verleend dan op basis van de oude staffel. Het bestuur heeft ervoor gekozen om over te gaan op dit ruimere

beleid, om eerder toeslagen te kunnen verlenen en om de inactieven tegemoet te komen voor het negatieve effect van het premiebeleid op de dekkingsgraad.

Toeslagambitie

Toeslagverlening over opgebouwde aanspraken en rechten van actieve deelnemers, pensioengerechtigden en premievrije deelnemers is voorwaardelijk. De aanspraken en rechten kunnen jaarlijks, indien de middelen van het fonds dat naar oordeel van het bestuur toelaten, per 1 januari op grond van een daartoe te nemen bestuursbesluit worden verhoogd. Als uitgangspunt voor deze verhoging geldt de stijging van het afgeleide consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen (periode oktober-oktober). Ter financiering van deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en er zal geen premie voor worden betaald.

Het bestuur heeft op basis van dit beleidskader besloten geen (gedeeltelijke) toeslag te verlenen per 1 januari 2019. Om dezelfde reden is besloten ook per 1 januari 2020 geen toeslag te verlenen.

In de beschikbare premiereregeling vindt gezien het karakter van deze toezegging geen toeslagverlening plaats. Vanaf het moment van inkoop van ouderdomspensioen bij het fonds zal het aangekochte pensioen conform de toeslagambitie voor pensioengerechtigden worden verhoogd.

Inhaalbeleid gemiste toeslag

Indien de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober hoger is dan de beleidsdekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige toeslagverlening mogelijk is, vindt inhaaltoeslag plaats (of worden kortingen ongedaan gemaakt) per 1 januari van het volgend jaar. Het eigen vermogen boven de beleidsdekkingsgraad waarbij volledige toekomstbestendige toeslagverlening mogelijk is, is voor 1/5 deel beschikbaar voor het inhalen van in het verleden niet verleende toeslag dan wel het goedmaken van in het verleden doorgevoerde kortingen. In het verleden niet verleende toeslagen of doorgevoerde kortingen komen niet na een bepaalde periode te vervallen. Er wordt maximaal eenmaal per jaar gecompenseerd. Gemiste toeslagen en kortingen worden gelijkwaardig behandeld, waarbij de meest recente gemiste toeslag of korting als eerste wordt gecompenseerd.

De achterstanden op de toeslagverlening per 1 januari 2018 zijn als volgt:

- Actieve deelnemers:
  - ten opzichte van de ambitie: 7,07%
  - ten opzichte van de maatstaf: 9,19%
- Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers:
  - ten opzichte van de ambitie: 7,51%
  - ten opzichte van de maatstaf: 9,83%

De achterstanden op de toeslagverlening per 1 januari 2019 zijn als volgt:

- Actieve deelnemers:
  - ten opzichte van de ambitie: 8,87%
  - ten opzichte van de maatstaf: 11,03%
- Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers:
  - ten opzichte van de ambitie: 9,33%
  - ten opzichte van de maatstaf: 11,68%

3.4. Kosten uitvoering pensioenregeling

Het fonds maakt voor het uitvoeren van de pensioenregeling diverse kosten. Globaal kunnen deze kosten worden onderverdeeld in kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten van het vermogensbeheer. Het bestuur is zeer alert op de ontwikkeling van deze kosten.

De kosten voor het fonds zijn vanwege de omvang van het fonds relatief hoog en laten, mede als gevolg van toegenomen wettelijke verplichtingen, zonder ingrijpen vanuit het fonds een stijgende lijn zien. Het fonds is zich hier van bewust en het bestuur heeft waar mogelijk actief gestuurd op kostenreductie. Ook is het bestuur constant op zoek naar mogelijkheden om tot schaalvergroting te komen en heeft het de ambitie en het beleid om te groeien. Het bestuur vindt het belangrijk transparant te zijn over de kosten. In dit kader is hierna een rapportage over de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling opgenomen.

Rapporteren over kosten is per 1 januari 2015 wettelijk voorgeschreven. Ook De Nederlandsche Bank publiceert de kosten van alle pensioenfondsen op haar website. Er worden drie kostensoorten onderscheiden: de kosten van het pensioenbeheer, de kosten van het vermogensbeheer en de transactiekosten.

Kosten van pensioenbeheer

De kosten voor pensioenbeheer bedragen voor 2019: € 2.593.504,- (2018: € 2.272.574,-).

Omgerekend is dit € 801,- (2018: € 694,-) per deelnemer en gepensioneerde voor de kosten inclusief projectkosten.

Deze kosten zijn berekend door de totale pensioenuitvoeringskosten te delen door het totaal aantal actieve deelnemers en gepensioneerden ultimo van het jaar in overeenstemming met de "Aanbevelingen Uitvoeringskosten" van de Pensioenfederatie. De pensioenbeheerkosten bestaan uit administratieve verrichtingen (pensioentoekenningen, betalen uitkering, verwerken waardeoverdrachten, etc.), bestuurskosten (heffingen van de toezichthouders, adviseurs, juridische kosten, werkgeverskosten), communicatiekosten en overige kosten.

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de kosten die het fonds in het verslagjaar heeft gemaakt. (x € 1.000):

	2019	2018
Administratie en bestuursadvisering	-1.317	-1.154
Accountantskosten	-60	-107
Controle- en advieskosten (excl. accountantskosten)	-792	-554
Contributies en bijdragen	-38	-35
Bestuurskosten	-345	-377
Overige kosten	-42	-46
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.594	-2.273

Deze kosten zijn in de jaarrekening terug te vinden onder de pensioenuitvoeringskosten.

Hieronder volgt een korte toelichting bij deze kosten.

Administratiekosten

De administratiekosten betreffen kosten die worden gemaakt voor actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Deze kosten hebben betrekking op alle werkzaamheden die in de pensioenadministratie moeten worden verricht om de aanspraken juist te administreren en de actieve deelnemer volledig te informeren. Denk hierbij aan de pensioentoekenningen, betalen uitkeringen, verwerken waardeoverdrachten, afkoop, helpdesk, communicatie met deelnemers/gepensioneerden. Daarnaast zijn er werkgeverskosten die betrekking hebben op de activiteiten die voortvloeien uit de contacten met de werkgever. Het gaat om kosten voor de aanlevering en

verwerking van de werknemersgegevens, de aanmaak van premienota's en de premie-incasso, helpdesk werkgever, communicatie met werkgever. Hierbij horen ook de kosten voor het aansluiten van nieuwe werkgevers.

Kosten bestuur en financieel beheer

De kosten van bestuur en financieel beheer hebben betrekking op kosten verbonden aan het besturen van het fonds en op de adviseurs. Ook vallen hieronder de kosten verbonden aan het toezicht van De Nederlandsche Bank, AFM, contributie Pensioenfederatie, Monitoringscommissie Code Pensioenfondsen, actuaris, accountant, financieel beheer en juridische kosten.

De stijging van de overige advieskosten zijn met name toe te schrijven aan het inschakelen van adviesbureaus in verband met de toekomstoriëntering van het fonds.

Kosten van vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden.

De eerste categorie betreft de kosten van het vermogensbeheer zoals in de jaarrekening van het fonds opgenomen onder kosten vermogensbeheer. Dit betreffen beheervergoedingen van de vermogensbeheerders (Syntrus Achmea Real Estate & Finance, NN Investment Partners en Vanguard Asset Management Ltd.).

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht, zoals transactiekosten en kosten van beheer die in de beleggingsfondsen zijn opgenomen en tot uitdrukking komen in de Total Expense Ratio (TER). Deze kosten zijn niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerders zoals opgenomen in de jaarrekening. De totale kosten vermogensbeheer over 2019 bedragen € 1.726.520 (2018: € 1.424.436,-). Uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen zijn de kosten 0,41% (2018: 0,45%). Hiervan zijn de geschatte transactiekosten 0,7% (2018: 0,11%) van het gemiddeld belegd vermogen. De kosten zijn in relatieve zin gedaald. De absolute kosten zijn iets gestegen door de toename van het vermogen.

In de tabel hieronder is een specificatie opgenomen van de kosten die het fonds in het verslagjaar heeft gemaakt voor zover deze kosten inzichtelijk waren.

Kostensoort	Aard van de kosten	2019	2018
Vermogensbeheerkosten	Algemene beheerkosten	1.430.527	1.075.555
	Transactiekosten	295.994	348.881
Totaal kosten vermogensbeheer		1.726.520	1.424.436

Kosten vermogensbeheer 2019 (x € 1.000)

	Beheer- kosten	Transactie kosten exclusief aan- en verkoop- kosten	Aan- en verkoop- kosten	Totaal
Kosten per beleggingscategorie				
Vastgoed	281	4	36	321
Aandelen	288	15	0	303
Vastrentende waarden	432	226	12	670
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	1.001	245	48	1.294
Kosten overlay beleggingen	16	0	3	19
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	1.017	245	51	1.313
Overige vermogensbeheerkosten				
Overige kosten	413			413
Totaal overige vermogensbeheerkosten	413			413
Totaal kosten vermogensbeheer				1.726
Gemiddeld belegd vermogen				418.899
Kosten vermogensbeheer (excl. Transactiekosten) als percentage van het gemiddeld belegd vermogen				0,34%
Transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen				0,07%

De adviseurskosten vermogensbeheer en kosten gerelateerd aan de beleggings- advies commissie worden in de jaarrekening verantwoord onder de kosten van vermogensbeheer.

De kosten betreffende het vermogensbeheer van de beschikbare premiereregeling zijn niet opgenomen in bovenstaande opsomming. De algemene beheerkosten zijn opgenomen in de jaarrekening onder de component beleggingskosten.

De beheerkosten bestaan onder andere uit de gemaakte kosten van het bestuur gerelateerd aan het monitoren van de beleggingen, het fiduciair beheer, het portefeuillebeheer en de prestatieafhankelijke vergoeding en de externe beleggingsadviseur.

De transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn veelal op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er bijvoorbeeld bij transacties in de categorie vastrentende waarden niet separaat kosten in rekening worden gebracht. Daarnaast is het bij participatie in beleggingsfondsen niet exact te bepalen welke kosten er zijn gemaakt. Voor deze kosten is een schatting gemaakt. De kosten binnen de fondsen worden benaderd door de

berekening (Ongoing charges – standaard management fee) * gemiddeld belegd vermogen in dat fonds. Het betreft verder alle kosten die nodig zijn voor het operationeel houden van het fonds. Hierin zitten onder anderen de kosten zoals hieronder genoemd:

- Bewaarloon;
- Settlementkosten;
- Advieskosten;
- Bankkosten;
- Kosten voor monitoring en administratie;
- Kosten van sec lending (waar hogere opbrengst tegenover staat).

3.5. Beleggingen

Beleggingsbeleid

De beschikbare gelden van het fonds dienen op een solide wijze te worden belegd. Basis voor het beleggingsbeleid is de verklaring beleggingsbeginselen. In deze verklaring wordt ingegaan op de organisatie van het fonds, het doel van het beleggingsbeleid, het beleggingsraamwerk, risicobeleid, risicohouding, risicoprofiel, de uitvoering en corporate governance.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds besteedt aandacht aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Bij de uitvoering van haar beleggingsbeleid houdt het fonds rekening met de normen en waarden waarover in onze samenleving overeenstemming bestaat. Binnen de huidige beleggingsportefeuille wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het bestuur belegt uitsluitend in ondernemingen die zij begrijpt en die zij verantwoord acht. Het betreft vooral algemene, sociale en economische aspecten. Het bestuur neemt deze aspecten ook mee bij het in acht nemen van de evenwichtige belangenbehartiging en bij haar uitbestedingsbeleid en beloningsbeleid.

Het pensioenfonds heeft vastgesteld dat er geen bestuurders of andere betrokkenen zijn die als insider ten aanzien van de eigen beleggingen kunnen worden aangemerkt.

Uitvoering

Het bestuur heeft een beleggingsadviescommissie benoemd en externe vermogensbeheerders aangesteld. De taakverdeling tussen het fonds en de vermogensbeheerders is als volgt:

De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur jaarlijks over het beleggingsplan. Het bestuur stelt het beleggingsplan vervolgens vast. De vermogensbeheerders beheren het vermogen binnen het plan en rapporteren daarover aan de beleggingsadviescommissie. De beleggingsadviescommissie controleert de uitvoering door de vermogensbeheerders aan de hand van de door de beheerder verstrekte rapportages en brengt verslag uit aan het bestuur.

De beleggingsstrategie is gebaseerd op een Asset Liability Management (ALM-) studie. Het hieruit als optimaal naar voren komend risicoprofiel, de asset allocatie over vastrentende waarden en zakelijke waarden en de mate van rente-afdekking vormt de belangrijkste input voor het te voeren beleggingsbeleid. De invulling van de beleggingsstrategie – het beleggingsplan, wordt gebaseerd op een risicobudgetering-studie. In het beleggingsplan wordt tevens het beleid nader uitgewerkt in de richtlijnen voor de vermogensbeheerders.

Periodiek (in ieder geval eens per jaar) bespreekt de beleggingsadviescommissie met het bestuur het gehele beleggingsplan en de behaalde resultaten.

Het beleggingsplan gaat tevens in op normen (en bandbreedtes) betreffende:

- Verdeling over beleggingscategorieën
- Valutabeleid
- Samenstelling vastrentende portefeuille
- Samenstelling aandelenportefeuille
- Gebruik derivaten
- Inhoud rapportages

De uitvoering van het vermogensbeheer is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (NNIP), Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF) en Vanguard. Voor de beheersbaarheid van het beleggingsproces en efficiënt toezicht op de uitbestede werkzaamheden, geeft het fonds er de voorkeur aan om de beleggingen bij een vermogensbeheerder onder te brengen. Bij de keuze van beleggingsproducten en -fondsen wordt echter door het bestuur wel steeds een afweging gemaakt op basis van performance, kwaliteit, risico's (inclusief MVB mogelijkheden) en kosten.

Om invulling te geven aan de bewaking van het uitbestedingsrisico heeft het fonds in 2013, 2015 en 2018 uitgebreide evaluaties (due diligence) uitgevoerd van alle processen en taken die door het fonds aan NNIP zijn uitbesteed. Begin 2020 is de uitbesteding aan SAREF geëvalueerd. Dit proces wordt minimaal eens per drie jaar herhaald.

Strategisch beleid

Het bestuur stelt periodiek het strategisch beleid vast. Een onderdeel daarvan is de verdeling over de belegging categorieën aandelen, vastrentende waarden en vastgoed. Het strategisch beleggingsbeleid is gebaseerd op de meest recent uitgevoerde ALM-studie (2015) naar aanleiding van het nieuwe Financieel Toetsingskader in combinatie met een in 2017 uitgevoerde ALM studie ten behoeve van de vaststelling van het premiebeleid. Daarmee is het strategische beleggingsbeleid ook recentelijk nog getoetst.

Daarnaast heeft het fonds het risicoprofiel vastgelegd in zogenaamde investment beliefs. Deze regels dienen als kader voor het vaststellen en ten uitvoer brengen van het beleggingsbeleid. Deze investment beliefs zijn onderdeel van de verklaring beleggingsbeginselen.

De strategische (ex-ante) renteafdekking is 55% op basis van de marktrente, maar kan afwijken op basis van het dynamische renteafdekkingsbeleid, afhankelijk van de hoogte van de rente en dekkingsgraad. Per eind februari 2020 is de renteafdekking gelijk aan 50%.

Voor het fonds geldt voor 2019 het strategische beleid met de bijbehorende bandbreedtes, weergegeven in onderstaande tabel.

	Minimum	Norm	Maximum
Vastrentende waarden	55%	60%	65%
Aandelen	25%	30%	35%
Indirect, niet-beursgenoteerd Vastgoed	5%	10%	12%
Liquide middelen	-5%	0%	5%
Totaal		100%	

Strategisch beleggingsbeleid conform prudent person regel

Het strategisch beleggingsbeleid past binnen de prudent person regel zoals voorgeschreven in artikel 13 en 13a Besluit ftk en

artikel 135 van de Pensioenwet. Hieronder wordt aan de hand van verschillende onderdelen uit het beleggingsbeleid beschreven hoe wordt voldaan aan de prudent person regel.

Beleggingsbeleid in het belang van de deelnemers

De lange termijn strategische asset allocatie is gebaseerd op een gedegen ALM-studie waarin de belangen van verschillende groepen deelnemers zijn afgewogen. Daarnaast heeft het bestuur een risicohouding vastgelegd waarin is beschreven welke risico's aanvaardbaar zijn bij het streven naar koopkrachtbehoud voor de deelnemers. De risicohouding wordt jaarlijks getoetst op evenwichtigheid in de haalbaarheidstoets.

Waarborging van risico's, kwaliteit en veiligheid

Het bestuur belegt alleen in beleggingscategorieën en -strategieën die het begrijpt en volledig transparant zijn. Hierdoor zorgt het fonds er voor dat de complexiteit van de portefeuille in evenwicht is met de kennis en ervaring van het bestuur. De beleggingsrisico's worden gemonitord met behulp van een tracking error, wat de gemiddelde afwijking in rendement weergeeft van de beleggingen versus de verplichtingen. In mandaten en fondsvoorwaarden zijn de beleggingsrichtlijnen (restricties, bandbreedtes en limieten) voor de vermogensbeheerders opgenomen. Hiermee borgt het bestuur de kwaliteit van de beleggingen. Om 'in control' te blijven rapporteren de vermogensbeheerders eens per kwartaal aan de beleggingsadviescommissie. Verdere afspraken met de vermogensbeheerders zijn vastgelegd in de vermogensbeheerovereenkomst.

Uitvoering renterisico

Het fonds heeft een dynamisch renteafdekkingsbeleid waarbij de renteafdekking op marktrente afhangt van de dekkingsgraad (op De Nederlandsche Bankrente) en de 20-jaars swaprente. De 55% wordt als ijkpunt genomen in de staffel: er wordt 55% op marktwaarde afgedekt als de 20-jaars rente en dekkingsgraad op het niveau liggen die de basis hebben gevormd van de ALM-studie. Dit is (afgerond) bij een dekkingsgraad van 105% en 20-jaars rente van 1,5%. Monitoring van de rente-afdekking gebeurt maandelijks door NNIP. Aanpassing vindt niet automatisch plaats, maar wordt op maandbasis besproken in de beleggingsadviescommissie en het bestuur. Voor dat een aanpassing van de renteafdekking wordt geïmplementeerd, wordt een risicoanalyse uitgevoerd.

Verhandelbaarheid van beleggingen

Wat betreft illiquiditeit geldt dat het fonds relatief jong is en minder afhankelijk is van liquiditeit. Bovendien wordt het illiquiditeitsrisico bewust gelopen teneinde naar verwachting een illiquiditeitspremie te verdienen. Ongeveer 15% van de portefeuille is belegd in minder liquide producten (vastgoed en particuliere hypotheek).

Derivaten voor risico-reducerende doeleinden

Derivaten vormen als afgeleide instrumenten geen aparte beleggingscategorie. Op grond van de investment beliefs wil het fonds derivaten uitsluitend inzetten voor risico-reducerende doeleinden. Binnen de beleggingsfondsen mag de vermogensbeheerder in overeenstemming met de derivatenrichtlijnen gebruik maken van alle soorten derivaten, mits de exposure van de belegde middelen inclusief derivaten ten opzichte van de toepasselijke benchmark, door het gebruik van derivaten binnen de in dit beleggingsplan vermelde beleggingsrestricties blijft. Derivaten zullen door de vermogensbeheerder onder meer mogen worden gebruikt ter sturing van rente- en valutarisico.

Diversificatie binnen de beleggingsportefeuille

Het fonds streeft naar een evenwichtige beleggingsportefeuille, die voldoende is gespreid over meerdere categorieën/sectoren/regio's. Het fonds is zich bewust van de beperkingen aan diversificatie (bijvoorbeeld onderzocht aan de hand van een ALM-studie en een beleggingsplan). Daarnaast dient een beleggingscategorie voldoende groot te zijn wat betreft allocatie om resultaat op te leveren in de portefeuille.

Marktw waardering instrumenten

Beleggingen worden tegen marktwaarde gewaardeerd. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, bijvoorbeeld in het geval van het directe vastgoed, wordt op basis van INREV en IFRS methodieken gewaardeerd. Daarbij erkent het bestuur dat er risico's zijn verbonden aan beleggen in hypotheke. De totstandkoming van waardering van hypotheke heeft een bepaalde mate van subjectiviteit in zich. Op basis van bovenstaande onderdelen en de verdere invulling van het beleid in overige beleidsdocumenten heeft het bestuur naar haar mening voldoende onderbouwing gegeven bij de invulling van de prudent person regel binnen het strategisch beleggingsbeleid.

Beleggingen voor risico fonds (middelloonregeling)

Het fonds heeft het beheer van de beleggingen voor risico fonds (grotendeels) ondergebracht bij NN Investment Partners. De strategische mix bestaat uit 60% vastrentende waarden, 30% aandelen en 10% vastgoed.

Over 2019 werd door het pensioenfonds een beleggingsrendement gerealiseerd van 26%. Dit is een rendement na kosten, renteafdekking en valuta-afdekking. De benchmark op de totale portefeuille rendeerd in het verslagjaar 26,2%.

De rendementen van de portefeuille (na aftrek transactiekosten, voor aftrek beheerkosten) zijn in 2019 als volgt opgebouwd:

	Portefeuille	Benchmark
Vastrentende waarden (incl. renteafdekking)	28,9%	28,9%
Aandelen (incl. valuta-afdekking)	24,6%	27,0%
Vastgoed	11,2%	11,8%

Het afdekken van de valuta's binnen de aandelenportefeuille zorgde in 2019 voor een lager resultaat (inclusief % versus exclusief %), voornamelijk door afdekking van de daling van de dollar ten opzichte van de euro. De dollar is in 2019 in waarde gestegen ten opzichte van de euro, waardoor de valuta afdekking per saldo negatief heeft uitgepakt. (Vergelijkbaar met 2018).

Belangrijke bouwstenen van het strategisch beleggingsbeleid van het fonds zijn enerzijds de normwelingen voor de belegging categorieën en anderzijds de door het fonds te hanteren rente-afdekking.

Afdekking renterisico

Als de rente verandert, veranderen hierdoor de waarden van de beschikbare middelen van het fonds en de toekomstige pensioenverplichtingen. Dit heeft gevolgen voor de dekkingsgraad. Om de dekkingsgraad minder gevoelig te maken voor rentewijzigingen heeft het fonds de rentegevoeligheid van de vastrentende portefeuille voor 55%¹⁾ in lijn gebracht met de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Rond de norm van 55% 1) (op basis van marktrente) wordt een bandbreedte gehanteerd van + en -5%-punt. De renteafdekking wordt gedaan vanuit risicobeheer, waarbij de afdekking is gebaseerd op een strategische studie waarbij de verplichtingen en de beleggingen van ons fonds beiden worden meegenomen. De afdekking van het renterisico wordt gerealiseerd met obligaties en rentederivaten. Een waarde stijging (daling) van de obligaties en rentederivaten hebben voor een belangrijk deel een relatie met de waardedaling (stijging) van de pensioenverplichtingen. Omdat de renteafdekking lager is dan 100%, heeft een rentestijging een positieve invloed en een rentedaling een negatieve invloed op de dekkingsgraad.

De norm renteafdekking kan afwijken op basis van het dynamische renteafdekkingsbeleid. Eventuele aanpassing van de renteafdekking is afhankelijk gesteld van de rentestand en de nominale dekkingsgraad. Bij een lagere rente wordt minder renterisico afgedekt en bij een hogere rente wordt meer renterisico afgedekt. Bij een lagere dekkingsgraad wordt meer renterisico afgedekt

1) Op basis van een dynamische renteafdekking van 60%.

(het fonds heeft dan minder risicoruimte). Aanpassing vindt niet automatisch plaats, maar wordt op maandbasis besproken in de beleggingsadviescommissie en het bestuur.

De rente is in 2019 gedaald. Het afdekken van het renterisico zorgde in 2019 voor een hoger resultaat op de vastrentende waarden. De verplichtingen zijn echter meer in waarde gestegen dan de vastrentende waarden waardoor de dekkingsgraad per saldo is gedaald.

Vastgoed beleggingen

De vastgoedportefeuille is vooralsnog opgebouwd uit drie deelnemingen in fondsen van Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Het bestuur heeft echter besloten om uit het winkelfonds te stappen. Daarom is de norm voor deze categorie gelijk gesteld aan 0%. Er is wel een maximale bandbreedte opgenomen, omdat het niet mogelijk is om direct uit het fonds te stappen. De norm voor het woningfonds en het zorgfonds is daarnaast (reeds in 2018) verhoogd van 40% naar 50%. De minimale bandbreedte van het woningfonds is gelijk gesteld aan 20%, omdat de allocatie naar dit fonds nog in opbouw is. De onderverdeling staat in de onderstaande tabel.

	Minimum	Norm 2019	Maximum
Achmea Dutch Residential Fund	20%	50%	65%
Achmea Dutch Retail Property Fund	0%	0%	30%
Achmea Dutch Health Care Fund	40%	50%	65%
Totaal		100%	

Per 31-12-2019	(x € 1.000)	Procentueel	Rendement heel 2019
Achmea Dutch Residential Fund	15.412	38	10,3%
Achmea Dutch Retail Property Fund	1.507	4	-4,1%
Achmea Dutch Health Care Fund	23.868	58	12,1%
Totaal	40.787	100%	10,6%

Doordat vastgoed niet onbeperkt beschikbaar is en afhangt van de gelegenheid om in vastgoed te kunnen beleggen, is er sprake van een groeipad om de norm te verwezenlijken. Daarnaast gelden voor bovengenoemde fondsen specifieke fondsvoorwaarden, waarmee de risico's binnen de fondsen worden gestuurd. De fondsvoorwaarden worden op kwartaalbasis gecontroleerd door middel van een risicorapportage ('Dashboard').

Het belegd vermogen is in 2019 gestegen van € 30,8 miljoen naar € 40,8 miljoen. Deze stijging is veroorzaakt door herinvesteringen, directe huuropbrengsten en positieve herwaarderingen. Het totale rendement voor 2019 bedraagt 10,6%. De belegging in Achmea Dutch Health Care had de grootste positieve bijdrage aan dit rendement.

Hypotheke beleggingen

Het fonds is in 2016 begonnen met het beleggen in hypotheke, per 31 december 2019 is € 17,5 miljoen belegd in het PVF Particuliere Hypotheekfonds. In 2019 heeft het fonds over deze beleggingen een totaal rendement behaald van 6,5%.

Binnen een vastrentende beleggingsportefeuille is beleggen in woning hypotheke een interessante optie voor pensioenfondsen. Het PVF Particuliere Hypotheekfonds van Syntrus Achmea Real Estate & Finance belegt direct in Nederlandse hypothecaire leningen

en daarmee in de Nederlandse hypothecaire markt. Het Particuliere Hypothekenfonds richt zich met name op hypotheek met een langere rentevaste periode.

Beleggingen voor risico deelnemers (beschikbare premieregeling)

Het fonds biedt deelnemers de mogelijkheid te participeren in de beschikbare premieregeling. Deelnemers beleggen op basis van hun leeftijd en gekozen beleggingsprofiel in een bepaalde lifecycle. Elke lifecycle kent haar eigen beleggingsmix van aandelen, vastrentende waarden en duratie matching.

De deelnemer heeft de keuze uit drie lifecycles bij een vaste uitkering, namelijk defensief, neutraal en offensief. Bij de defensieve lifecycle wordt gemiddeld minder belegd in de returnportefeuille en wordt meer renteafdekking toegepast.

In de offensieve lifecycle wordt juist gemiddeld meer belegd in de returnportefeuille en wordt minder renteafdekking toegepast.

Daarnaast heeft de deelnemer de keuze uit drie lifecycles bij een variabele uitkering (in de opbouwfase) of vrij te beleggen op basis van een aantal beleggingsfondsen.

Voor alle lifecycles geldt dat deze per leeftijd worden opgebouwd uit een deel 'return' en een deel 'matching'. Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende beleggingsfondsen waarin door TrueBlue wordt belegd.

Per einde 2019 Beleggingsfonds	€ (x 1 miljoen)	Weging	Rendement portefeuille	Rendement benchmark
Return	17,3	58,9%	22,2%	21,5%
Matching	12	40,8%	15,1%	14,6%
M	5,3	18,1%	1,7%	1,2%
L	4,3	14,8%	18,5%	18,1%
XL	2,3	7,9%	39,3%	39,0%
Overig	0,1	0,3%	–	–
Totaal	29,4	100%	19,2%	18,6%

Het totaal belegde vermogen in de beschikbare premieregeling is per 31 december 2019 gelijk aan ongeveer € 29,5 miljoen. Het grootste deel van de portefeuille is belegd in de returnportefeuille (58,9%). De rest is belegd in de matchingportefeuille (40,8%) en er is nog sprake van een beperkte kaspositie. De matchingportefeuille is opgedeeld in drie subgroepen, namelijk M (duratie 5), L (duratie 22) en XL (duratie 40). Naarmate de deelnemer ouder wordt, zal meer in de matching portefeuille belegd worden en meer in de subgroepen met een hoge duratie, ter afdekking van het renterisico. Het rendement op de returnportefeuille is over 2019 gelijk aan 22,2%.

De matchingportefeuilles hebben in 2019 eveneens een positieve performance laten zien, omdat de rente is gedaald. De matching fondsen streven geen outperformance na. De rendementen van deze fondsen kunnen echter op korte termijn afwijken van de benchmark, omdat de fondsen de duratie matchen met de benchmark, maar voor de curvepositionering uitgaan van de verplichtingen van het gemiddelde pensioenfonds dat in het fonds belegt.

3.6. Risicoparaagraaf

Risico en beheersing

Pensioenfondsbesturen moeten voldoen aan alle wet- en regelgeving en controle hebben over alle risico's die zich voordoen. Het bestuur besteedt veel aandacht aan risicomanagement. In 2017 heeft de riskcommissie een risicomanagementtool geselecteerd die de commissie in operationele zin kan ondersteunen. In 2018 is de tool volledig geïmplementeerd ten behoeve van het risicomanagement. Na afloop van elk kwartaal wordt een riskmanagementrapportage uitgebracht. In de betreffende rapportage worden de risico's op kwartaalbasis weergegeven. Deze risico's worden tijdens de bestuursvergaderingen besproken.

Proces

We lichten hier toe hoe binnen TrueBlue het risicomanagementproces wordt uitgevoerd. Jaarlijks bespreekt het bestuur de doelstelling en risicohouding van het fonds. Hierbij wordt naast de missie en strategie stilgestaan bij de pensioen- en beleggingsbeginselen. Er wordt bepaald of de doelstelling en risicohouding nog actueel is dan wel aangepast moet worden. Vervolgens worden de risico's geïdentificeerd en ingeschat met bijbehorende tolerantiegrenzen en de beheersmaatregelen worden gedefinieerd. Het monitoren en rapporteren over de uitvoering van het risicomanagement en de beheersing van de risico's gebeurt op kwartaalbasis. Als op basis daarvan een aanpassing noodzakelijk dan wel gewenst wordt geacht, wordt deze verwerkt.

Het risicomanagement kan worden beschouwd als een periodieke cyclus die continu wordt doorlopen. Met het bestuur is besproken hoe het risicomanagementproces is belegd en geborgd in de governancestructuur en of daarin aanpassingen nodig zijn.

Governance

Het bestuur is verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het fonds, volgend vanuit de missie, visie en strategie van het fonds. Het bestuur bepaalt de koers van het fonds en weegt de factoren die de koers positief of negatief beïnvloeden. Het bestuur wordt bij het streven om de doelstellingen van het fonds te bereiken, met onzekerheden geconfronteerd. Voor het bestuur is het van belang om vast te stellen welke mate van onzekerheid als acceptabel wordt beschouwd (de risicotolerantie). Integraal risicomanagement stelt het bestuur in staat om op een efficiënte en effectieve wijze om te gaan met onzekerheid en de hieraan verbonden risico's en kansen. Bovendien wordt het bestuur in staat gesteld om het beleid, de structuur, de processen, middelen en de cultuur daarop af te stemmen. Het bestuur heeft de mogelijke risico's van het fonds in kaart gebracht en heeft bepaald hoe zij met deze risico's willen omgaan. Op basis van een actueel en volledig beeld van alle relevante risico's kan het bestuur gepaste beheersmaatregelen nemen en is het bestuur in control.

Voor de beheersing van de risico's die betrekking hebben op de uitvoering van de pensioenregeling en de werkzaamheden van het fonds, is aansluiting gezocht bij de toezichtkaders van De Nederlandsche Bank. De Nederlandsche Bank hanteert daarbij een aanpak van risicoanalyse en risicomitigatie in haar toezicht, genaamd FIRM/ FOCUS.

Risico's worden kwalitatief (aan de hand van vooraf vastgestelde referentieschalen) beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico, het netto risico en het gewenste risico. Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is afhankelijk van de context waarbinnen het fonds opereert en de doelstellingen. Ten aanzien van het bruto risico zijn vanuit de risicotolerantie van het fonds vier mogelijke reacties:

- het risico accepteren;
- het risico reduceren door het nemen van aanvullende beheersmaatregelen;
- het risico vermijden door de activiteiten die geraakt worden door het risico te staken;
- het risico overdragen door de activiteiten die door het risico geraakt worden (deels) uit te besteden.

Het netto risico is het risico dat overblijft nadat is gereageerd op de bruto risico's. Indien het netto risico vanuit de risicotolerantie (nog) niet acceptabel is, worden aanvullende acties gedefinieerd om tot de gewenste risicosituatie te komen. Risico-inschattingen, beheersmaatregelen en acties kunnen wijzigen naar aanleiding van interne en externe ontwikkelingen, maar ook door nieuwe inzichten. Integraal risicomangement is daardoor een continu proces van inrichten, uitvoeren, rapporteren en bijsturen.

Strategische risico's

Het bestuur heeft de volgende strategische risico's vastgesteld:

- Te ver van de deelnemers en werkgevers komen te staan. Het vrijwillige karakter van de regeling maakt dat het bestuur goed op de hoogte van de ontwikkelingen hoort te zijn zodat het de strategie daarop kan aanpassen en alert is op kansen en bedreigingen voor het fonds. Daarbij is draagvlak en vertrouwen in het fonds cruciaal.
- Het niet kunnen waarmaken van de afgesproken opdracht.
- Het niet kunnen realiseren van de groeistrategie mede ingegeven door veranderingen in de digitale sector. De digitale sector groeit en dat moet het fonds benutten.
- Het niet goed kunnen vervullen van vacatures binnen de fondsorganen en/of niet goed kunnen aansluiten bij de maatschappelijke gewenste diversiteit in samenstelling.
- Uitbesteding voldoet niet aan de eisen die het fonds daaraan stelt.
- Het monitoren en anticiperen op omgevingsfactoren die de toekomstbestendigheid van het fonds bedreigen.

Het bestuur heeft deze strategische risico's vervolgens gescoord op kans, impact en mate van beheersing. Daarnaast zijn beheersmaatregelen concreet gemaakt. Bovendien heeft de risicocommissie –samen met het bestuur– een risicomangementtool ontwikkeld waarmee de gehele risicomangementcyclus –van doelstellingen, visie tot en met evaluatie– continu wordt doorlopen. De tool is uitvoerig gevalideerd door de extern adviseur hetgeen is vastgelegd in een uitgebreid validatierapport.

Beleggingsrisico's

De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn beleggingen, vorderingen en schulden. De financiële instrumenten zijn opgenomen tegen actuele waarde, voor zover niet anders is aangegeven. Onderstaand worden de belangrijkste risico's weergegeven die zich kunnen manifesteren in het beleggingsproces, en de wijze waarop het fonds de risico's mitigeert.

Matching-/renterisico

Op basis van de opgebouwde pensioenaanspraken en de levensverwachting van de deelnemers kunnen de in de toekomst verwachte pensioenuitkeringen van het fonds in kaart gebracht worden. Om deze uitkeringen in de verre toekomst te kunnen betalen, hoeft het fonds niet de volledige optelsom van verwachte uitkeringen als voorziening aan te houden. Een uitkering in de toekomst heeft nog tijd om 'op te renten' naar het vereiste niveau. Het terugrekenen van de toekomstige uitkeringen naar nu aan te houden voorzieningen (pensioenverplichtingen) wordt verdiscontering genoemd. De Nederlandsche Bank stelt voor de pensioenfondsen periodiek vast met welke rentes deze rekensommen dienen te worden uitgevoerd. Wanneer rentes dalen, zullen fondsen een grotere voorziening moeten treffen (de pensioenverplichtingen stijgen) om in de toekomst uitkeringen te kunnen doen. De kans waarop en de mate waarin deze gebeurtenis zich voordoet wordt renterisico genoemd. Als de rente stijgt, gebeurt overigens het omgekeerde en dalen de verplichtingen.

TrueBlue dekt eind 2019 strategisch op basis van de dynamische renteafdekking 50% van het marktrenterisico af.

Marktrisico

De waarde van beursgenoteerde beleggingen fluctueert continu. Het risico dat daarmee gepaard gaat, ofwel stijgende of dalende koersen, noemt men het marktrisico. Dit marktrisico is niet voor alle beleggingscategorieën gelijk. Aandelen kennen vaak een hoger marktrisico dan bijvoorbeeld staatsobligaties.

Het fonds kiest voor spreiding in de beleggingsportefeuille qua risicoprofiel van de achterliggende beleggingen in relatie tot de verplichtingen van het fonds. Beleggen in risicovollere producten wordt bewust gedaan in de veronderstelling dat daar een hoger rendement tegenover staat (beleggingsovertuiging). De strategische mix volgt uit een ALM-studie, die minimaal een keer in de drie jaar wordt uitgevoerd. De nadere tactische invulling vindt plaats in het jaarlijkse beleggingsplan, dat vervolgens gedurende het jaar continu wordt gemonitord. Het fonds mitigeert het marktrisico door beperkt en gediversificeerd in risicovolle beleggingscategorieën te beleggen en door bandbreedtes te hanteren voor elke beleggingscategorie. In de rapportages van de vermogensbeheerders wordt onder andere inzicht gegeven in bandbreedtes, transacties, rendementen, attributies en regio- en sectorverdelingen.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een pensioenfonds loopt dat betrekking heeft op de kredietwaardigheid van een belegging ofwel tegenpartij. In het bijzonder indien een tegenpartij haar verplichtingen niet nakomt, dan wel de kans daarop. De belangrijkste kredietrisico's zijn verbonden aan beleggingen in vastrentende waarden en derivaten, en aan het afwikkelen van effectentransacties.

Het fonds verkleint het kredietrisico door minimale restricties te hanteren met betrekking tot de kredietwaardigheid van de belegging dan wel tegenpartij. Bovendien laat het fonds specifieke risico-rendementskarakteristieken meewegen, zoals het effectieve rendement op obligaties. Ook zijn er restricties aan securities lending en wat er als onderpand geaccepteerd mag worden. Het fonds monitort minimaal op kwartaalbasis het onderpand van de derivaten, de mate van securities lending de verdeling van de beleggingen naar kredietwaardigheid en concentraties van tegenpartijen.

Valutarisico

Pensioenfondsen die internationaal (dus niet in de euro) beleggen, lopen het risico dat de waarde van effecten die ze in buitenlandse valuta aanhouden wordt aangetast door veranderingen in de wisselkoers.

Voor de vastrentende waarden fondsen geldt dat deze voor een groot deel uit Euro obligaties of in Euro genoteerde liquiditeiten bestaan. Ook worden vreemde valuta afgedekt binnen de niet-Euro vastrentende fondsen. Daarnaast verkleint het fonds het valutarisico door de USD dollar posities van de benchmarks van het NNIP aandelen en dividend aandelen fonds voor 100% af te dekken. Wanneer overige vreemde valuta meer dan 5% van de totale portefeuille omvatten, neemt het bestuur in overweging deze eveneens af te dekken.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat een belegging niet op korte termijn liquide gemaakt kan worden. Dit is bijvoorbeeld het geval indien er geen markt of een slechte markt onderhouden wordt in het betreffende beleggingsproduct. De beleggingscategorieën aandelen en obligaties zijn meer liquide dan vastgoed. Binnen aandelen en obligaties zijn opkomende markten vaak minder liquide dan ontwikkelde markten. Het liquiditeitsrisico in opkomende markten is dan ook groter. Liquiditeitsrisico manifesteert zich met name (maar niet uitsluitend) in neergaande markten. Ook door het gebruik van derivaten kan liquiditeitsrisico optreden. Door marktbevingen kan het voorkomen dat het fonds op korte termijn liquiditeit moet bijstorten als onderpand.

Het fonds verkleint het liquiditeitsrisico door beleggingscategorieën en vermogenstitels te kiezen die zoveel mogelijk liquide worden geacht. Daarnaast worden uitbestedingspartijen op regelmatige basis beoordeeld op of het liquiditeitsrisico voldoende wordt beheerst.

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat de instelling onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte of onverwachte toename van de) inflatie te financieren, met als gevolg dat belanghebbenden worden benadeeld. Het fonds monitort op kwartaalbasis of het mogelijk interessant is om inflatie (gedeeltelijk) af te dekken.

Manager risico

Manager risico is de (onvoorziene) waardevermindering van de totale beleggingsportefeuille als gevolg van wijziging van beleggingsstijl en concentratie van de managers c.q. vermogensbeheerders. Manager risico gaat over de vraag of de (fonds)manager zich houdt aan de afspraken, doelstellingen en restricties die zijn vastgelegd in het mandaat en/of de fondsvoorwaarden. Toetsing en monitoring van het manager risico begint bij het in kaart brengen van doelstellingen en beperkingen die voor de verschillende fondsen gelden. Vervolgens dient te worden vastgesteld of de fondsmanager zich houdt aan de afspraken en of en hoe vaak zich mogelijke overschrijdingen hebben voorgedaan. Het bestuur monitort dit risico op kwartaalbasis door middel van verschillende (risico) rapportages. Daarnaast vinden om de paar jaar uitgebreide evaluaties plaats van de vermogensbeheerders waarbij de ingeschakelde derden ook geëvalueerd worden.

Concentratierisico

Concentratierisico is het risico van een grote, eenzijdige belegging. De concentratie kan bijvoorbeeld betrekking hebben op een tegenpartij, een geografische concentratie of een concentratie op een specifieke belegging.

Het bestuur monitort de concentratierisico's op basis van doorkijk van de beleggingsfondsen op kwartaalbasis.

Actuariële risico's

Strategisch risico / solvabiliteitsrisico

Het risico dat de ontwikkeling van het vermogen (in de vorm van beleggingen en premies) niet optimaal aansluit op de ontwikkeling van de verplichtingen, waardoor de beoogde pensioenkwaliteit en de beoogde financieringsdoelstelling niet kunnen worden gehaald. Er is een aantal beleidsinstrumenten waarmee de financiële positie kan worden bijgestuurd. Deze beleidsinstrumenten zijn de pensioenregeling, het toeslagbeleid, het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het liability managementbeleid. Met een Asset Liability Management (ALM) studie wordt samenhang aangebracht tussen deze beleidsinstrumenten.

In 2017 is de laatste mini-ALM-studie uitgevoerd. Hierbij lag de nadruk op het premie-element, zoals meegenomen in deze studie.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen. Het verzekeringstechnisch risico wordt bewaakt aan de hand van de jaarlijkse actuariële analyses van het fonds en landelijke publicaties inzake levensverwachting en arbeidsongeschiktheid.

Het belangrijkste sub-risico is het langlevensrisico. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder leeftijdscorrectiefactoren alsmede toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Op 13 september 2016 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de Prognosetafel AG2016 gepresenteerd. De Nederlandsche Bank stelt dat bij belangrijke beleidsbeslissingen de actuariële grondslagen, waaronder de gehanteerde overlevingstafel, dienen te voldoen aan de wettelijke eisen van actualiteit, prudentie en consistentie.

Het fonds heeft het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico (premiëvrijstelling) volledig herverzekerd. Het overlijdensrisico is herverzekerd op basis van eenjarige risicokapitalen en het arbeidsongeschiktheidsrisico op rentebasis. De wezenpensioenen zijn voor de verzekerden met een positief risicokapitaal herverzekerd op basis van een opslag van 8% op de risicopremie. De premies voor de risicoherverzekering komen ten laste van het fonds, de resultaten van de winstdeling komen ten gunste van het fonds.

Operationele risico's

Operationeel risico

Operationeel risico behelst het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Het bestuur stelt hoge kwaliteitseisen op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen van zowel het fonds als de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn. De belangrijkste onderdelen van operationeel risico die de bestuursorganen betreft zijn informatie (ter ondersteuning van adequate managementbeslissingen), kosten en geschiktheid (kennis, ervaring, competenties en gedrag).

Het bestuur heeft uit haar midden diverse adviescommissies ingesteld. Deze commissies worden ondersteund door externe adviseurs. Verantwoording over het gevoerde beleid wordt afgelegd aan het verantwoordingsorgaan. Het bedrijfstakpensioenfonds werkt met een begroting en rapportages over de realisaties per kwartaal. Het bedrijfstakpensioenfonds beschikt over een geschiktheidsplan inclusief opleidingsplan. Jaarlijks evalueert het bestuur het eigen functioneren. De kwaliteitseisen met betrekking tot de organisaties, waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed, vallen onder uitbestedingsrisico. Het bedrijfstakpensioenfonds beschikt over een uitbestedingsbeleid, waarin het proces random nieuwe en bestaande uitbestedingen is vastgelegd alsmede de eisen die daarbij aan een uitvoerder worden gesteld.

Het bedrijfstakpensioenfonds verkleint het operationele risico door het vastleggen van functiescheidingen, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden, evenals het beoordelen van de werking van de beheersmaatregelen, mede aan de hand van de bevindingen van de externe accountant. Daarnaast heeft het bedrijfstakpensioenfonds uitbestedingsovereenkomsten met betrokken partijen afgesloten.

Het bestuur beoordeelt elk kwartaal de dienstverleningsrapportages teneinde na te gaan of de gemaakte afspraken door zowel de administrateur als de vermogensbeheerder worden nagekomen. Eventuele afwijkingen van de afspraken moeten worden toegelicht en waar nodig worden aanvullende afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.

Omgevingsrisico

Het omgevingsrisico is het risico als gevolg van buiten het pensioenfonds komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Dit risico is voor het bedrijfstakpensioenfonds zelf het minst direct te beïnvloeden. Om die reden volgt het bedrijfstakpensioenfonds ontwikkelingen in de nabije omgeving van het bedrijfstakpensioenfonds op de voet. Dit betreft met name ontwikkelingen bij aangesloten werkgevers, media-aandacht voor pensioen in algemene zin en media-aandacht voor het fonds in het bijzonder. Communicatie en engagement zijn belangrijke instrumenten voor het fonds in de beheersing van het omgevingsrisico. Tevens bewaakt het bedrijfstakpensioenfonds haar onafhankelijkheid bij beleidsbeslissingen en ziet erop toe dat deze beleidsbeslissingen vrij van belangenverstremgeling worden genomen.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel worden geschaad.

Het bedrijfstakpensioenfonds heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding.

Het uitbestedingsrisico vormt een zeer belangrijk aandachtsg gebied voor het bedrijfstakpensioenfonds. Zowel het pensioenbeheer als het vermogensbeheer is uitbesteed. Het bedrijfstakpensioenfonds toetst regelmatig de wijze waarop de externe uitvoerders deze risico's beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van diverse maand-, kwartaal- en/of jaarrapportages van de externe uitvoerders,

zoals DVO/SLA-rapportages, beleggingsrapportages, rapportages niet-financiële risico's en de ISAE 3402 rapportage. Daarnaast voert het bedrijfstakpensioenfonds met regelmaat evaluatiegesprekken met de externe uitvoerders.

IT-risico

IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT.

Door de volledige uitbesteding van het pensioen- en vermogensbeheer beschikt het bedrijfstakpensioenfonds niet over een eigen IT infrastructuur. Voor het bedrijfstakpensioenfonds zelf beperkt dit risico zich tot de hardware en software die leden van het bestuur en van de bestuursorganen gebruiken voor het uitoefenen van hun functie. Het bedrijfstakpensioenfonds verwacht van deze leden dat de IT-middelen, die zij voor het uitoefenen van hun functie gebruiken, voldoen aan de normen die vandaag de dag aan de beheersbaarheid, continuïteit en beveiliging van IT worden gesteld. Ten aanzien van de IT-omgeving van de externe uitvoerders steunt het bedrijfstakpensioenfonds op de beheersmaatregelen van de diverse dienstverleners. In de ISAE 3402 Type II rapporten van de serviceorganisaties zijn de beheersmaatregelen op IT-gebied meegenomen.

Integriteitsrisico

Integriteitsrisico is het gevaar voor de aantasting van de reputatie alsmede de bestaande en toekomstige bedreiging van het vermogen of resultaat van het pensioenfonds als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van het pensioenfonds in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het pensioenfonds opgestelde normen.

Dit risico is nader onderverdeeld in benadeling derden, voorwetenschap, witwassen, terrorismefinanciering, onoorbaar handelen, ontduiken of ontwijken van fiscale wetgeving, cybercrime, sanctiewetgeving, omkoping en marktmanipulatie.

Het inherent risico wordt door het bestuur als kritisch ingeschat. De overall risicotolerantie met betrekking tot integriteitsrisico is relatief laag. Beheersmaatregelen zien toe op het reduceren van het risico.

Integer handelen is binnen het fonds verankerd in de totale compliance structuur. Alle betrokkenen bij het fonds, zowel intern als extern, worden geacht te voldoen aan het geheel van interne en externe wet- en regelgeving, dat op het fonds van toepassing is. Bij bestuursbesluiten wordt altijd in ogenschouw genomen of er voldoende rekening is gehouden met evenwichtige belangenbehartiging en of er sprake is van mogelijke integriteitsissues. Het fonds beschikt onder andere over een integriteitsbeleid, een gedragscode, een incidentenregeling, een klokkenluidersregeling, een klachtenregeling en een geschillenregeling. Een externe compliance officer ziet toe op naleving van de gedragscode en brengt hierover verslag uit aan het bestuur. De bij de gedragscode behorende nalevingsverklaring wordt jaarlijks door de bestuurders en leden van het verantwoordingsorgaan ondertekend. Daarnaast inventariseert het fonds jaarlijks de (neven)functies (deze zijn opgenomen in de bijlage van dit bestuursverslag). Bij de jaarlijkse bespreking van de naleving van de gedragscode wordt tevens stilgestaan bij (wijzigingen in) privérelaties of-belangen. Integriteit is verder een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur. Op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering volgt het bestuur de wet- en regelgeving en ziet er op toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen.

Juridisch risico

Het juridisch risico is het risico samenhangend met veranderingen in en naleving van wet- en regelgeving, het risico dat eigendommen (vermogenstitels en/of data) onvoldoende juridisch zijn beschermd, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.

Juridische advisering is in het verslagjaar ad hoc uitbesteed aan Sprenkels & Verschuren en AZL. In de overeenkomst met AZL zijn de verantwoordelijkheden belegd ten aanzien van tijdige implementatie van wet- en regelgeving en het naleven daarvan. Het bestuur laat zich uitgebreid informeren door de jurist van AZL en heeft een actieve houding inzake nieuwe ontwikkelingen op (pensioen)

juridisch gebied. Het bestuur blijft daarnaast op de hoogte van wijzigingen in wet- en regelgeving door het volgen van seminars en opleidingen en het lezen van vakliteratuur en nieuwsbrieven van gerenommeerde organisaties. Het bestuur stuurt zoveel mogelijk op eenduidige contractuele aanspraken (aansprakelijkheid!) en met name beëindigingscondities met uitbestedingspartijen, conform uitbestedingsbeleid.

Voor de bestuurders is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Daarnaast heeft het bestuur concrete mandaatbepalingen en besluitvormingsprocessen opgesteld.

4. Uitvoering van de pensioenregeling

4.1. Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de pensioenregelingen van het fonds. In 2019 zijn de statuten niet aangepast.

4.2. De middelloonregeling

De middelloonregeling van TrueBlue geldt voor iedere werknemer van 21 jaar en ouder die werkzaam is bij een bedrijf dat lid is van de NL Digital Werkgeversvereniging en dat werkzaamheden verricht die onder de werkingsfeer van de regeling vallen.

Onderstaand de belangrijkste kenmerken van de middelloonregeling:

Ouderdomspensioen

De regeling voor het ouderdomspensioen is een middelloonregeling. Het ouderdomspensioen is gebaseerd op het gemiddelde salaris dat een deelnemer tijdens de loopbaan verdiende. De pensioenrichtleeftijd is 67 jaar. Per 1 januari 2018 bedraagt het opbouwpercentage 1,738%.

Het pensioensalaris is gelijk aan 12 maal het vaste maandsalaris van januari, vermeerderd met de vakantietoeslag. Bij een indiensttredingdatum na januari wordt het pensioensalaris naar rato berekend. Het maximum pensioensalaris bedroeg in 2019 € 66.079,-.

De franchise is het deel van het pensioensalaris waarover geen pensioenaanspraken worden opgebouwd. De franchise is het deel van het inkomen dat betrekking heeft op het AOW-pensioen. In 2019 bedroeg de franchise € 15.172.

De pensioengrondslag is het deel van het pensioengevend salaris waarover ouderdomspensioen wordt opgebouwd. De pensioengrondslag is het pensioengevend salaris minus de franchise.

Partnerpensioen

Daarnaast bouwt een deelnemer partnerpensioen op. Dit partnerpensioen wordt uitgekeerd bij overlijden van de deelnemer en bedraagt 70% van het ouderdomspensioen. Kinderen ontvangen vanaf overlijden van de deelnemer 14% van het ouderdomspensioen.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt per kind 14% van het bereikbare levenslang ouderdomspensioen en wordt uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd van het kind, voor studerende kinderen tot uiterlijk de 27-jarige leeftijd. De uitkering wordt verdubbeld voor volle wezen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Indien een deelnemer geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt in de zin van de WIA zal de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk worden voortgezet zolang deze situatie voortduurt zonder dat premie verschuldigd is. Wijzigingen in WIA klasse-

indeling hebben met ingangsdatum van die wijziging gevolgen voor het niveau van premievrijstelling. Het bestuur stelt jaarlijks vast of en in hoeverre de salarissen en de daaruit voortvloeiende pensioengrondslagen van de arbeidsongeschikte deelnemers kunnen worden verhoogd. Daarbij is de loonontwikkeling, zoals afgesproken in de CAO voor de Informatie-, Communicatie- en Kantoortechnologiebranche, leidend.

Premie

In 2019 bedroeg de premie voor de basis-middelloonregeling 29,0% (28,0% plus 1,0% herstellpremie) van de pensioengrondslag. De werkgever betaalt tenminste 50% van de premie en de werknemer ten hoogste 50%. Voor 2019 is het premiepercentage vastgesteld op 29,0% (28% plus 1% herstellpremie).

Excedentpensioenregelling

In de basisregeling wordt pensioen opgebouwd tot een vastgesteld maximum salaris in 2019 van € 66.079,-. Over het meerdere wordt geen pensioen opgebouwd. Eveneens wordt er in de basisregeling geen pensioen opgebouwd over variabel loon en een dertiende maand. Het is mogelijk voor een werkgever om bij het fonds een aanvullende pensioenregeling af te sluiten, de excedentpensioenregeling. Met deze regeling kunnen deelnemers een aanvulling op de rechten uit de basisregeling opbouwen.

Ook in de excedentpensioenregeling is de pensioenrichtleeftijd 67 jaar en bedraagt het opbouwpercentage 1,738%.

Met ingang van 1 januari 2015 is wettelijk een bovengrens ingesteld tot waar pensioenopbouw fiscaal ondersteund wordt. In 2019 is de bovengrens vastgesteld op €107.593.

Deelnemers bouwen over het salaris boven deze grens geen pensioen meer op. Deelnemers met inkomens boven deze grens kunnen nog wel belastingvriendelijk bijsparen met een netto lijfrente of met een netto pensioen. Het fonds biedt geen netto pensioenmogelijkheid.

Anw-hiaat pensioenregeling

Indien een deelnemer overlijdt voordat hij de 67-jarige leeftijd bereikt, kan de partner onder bepaalde voorwaarden een Anw-uitkering van de overheid ontvangen. De Anw-hiaatverzekering vult dit bedrag aan, zodat de partner extra geld ontvangt totdat hij of zij de 67-jarige leeftijd bereikt. De deelnemer kan ervoor kiezen om een Anw-hiaatverzekering af te sluiten indien hij of zij is getrouwd, een wettig geregistreerd partnerschap heeft of een samenlevingsovereenkomst heeft afgesloten. De hoogte van het te verzekeren bedrag was in 2019 minimaal € 7.700,- en maximaal € 15.500,- per jaar.

WIA-excedent pensioenregeling

Indien een deelnemer met een salaris hoger dan € 55.180,62 (2019) arbeidsongeschikt wordt in de zin van de WIA, kan sprake zijn van aanzienlijke salaristerugval. Een WIA-excedentpensioen verzekert het risico bij arbeidsongeschiktheid door salaristerugval bij arbeidsongeschiktheid te beperken. Er wordt geen kapitaal opgebouwd. Deelnemen aan het WIA excedentpensioen is mogelijk indien aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

–er wordt ook ouderdompensioen opgebouwd bij TrueBlue; en

–het werkelijke salaris is hoger dan € 55.180,62 per jaar (maximum WIA-jaarloon 2019). De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het salaris en het arbeidsongeschiktheidspercentage.

Overgangsregeling (VPL-regeling) Ricoh

Conform artikel 26/26a van het Pensioenreglement 2007 van het Ricoh pensioenfonds is er voor de werknemers die op 31 december 2001 deelnamen aan de pensioenregeling van het Ricoh pensioenfonds en ook op 31 december 2006 nog deelnemer waren aan de pensioenregeling van het Ricoh pensioenfonds een overgangsregeling van toepassing (hierna: VPL-regeling). De VPL-

regeling van Ricoh Nederland en Ricoh Europe SCM wordt met ingang van 1 januari 2015 tot uiterlijk 1 januari 2022 uitgevoerd door TrueBlue.

Uit hoofde van deze VPL-regeling zijn op 31 december 2006 voorwaardelijke aanspraken op extra ouderdomspensioen en meeverzekerd partnerpensioen toegezegd. De opbouw en financiering van deze voorwaardelijke aanspraken vindt recht evenredig in 15 jaar plaats tussen 1 januari 2007 en 1 januari 2022. Dit houdt in dat veer de deelnemers per 1 januari 2019 11/15e deel van de totale VPL-aanspraken onvoorwaardelijk is ingekocht.

De VPL-premie voor het jaar 2018, als percentage van de pensioengrondslagsom van de deelnemers in de middelloonregeling van TrueBlue, is begin 2019 achteraf definitief vastgesteld op 3,7% voor Ricoh Nederland en 1,4% voor Ricoh Europe SCM.

4.3. De beschikbare premieregeling

Met ingang van 1 januari 2014 biedt het fonds naast de middelloonregeling ook de beschikbare premieregeling aan. De beschikbare premieregeling van het fonds is een premieovereenkomst in de zin van de Pensioenwet met collectieve elementen. De regeling is door een laag kostenniveau en volledige transparantie een goed alternatief voor regelingen die door verzekeraars worden aangeboden. Werknemers bouwen binnen de beschikbare premieregeling een kapitaal op. Dit kapitaal wordt op de pensioendatum omgezet in een levenslange pensioenuitkering, eventueel gecombineerd met een partner- en wezenpensioen. Bij overlijden voor de pensioendatum is voor de partner standaard een partnerpensioen verzekerd. De premiebijdrage wordt berekend volgens een vaste leeftijdsstaffel en kent daarmee een grote mate van voorspelbaarheid. Per 1 januari 2016 kent het fonds een shoprecht. Dat betekent dat de deelnemer naast een vaste uitkering bij het fonds een variabele uitkering bij een externe verzekeraar kan aankopen.

Met ingang van 1 september 2018 kan de werkgever voor zijn pensioenregeling kiezen tussen beschikbare premies met een leeftijdsstaffel gebaseerd op 4% rekenrente, beschikbare premies met een leeftijdsstaffel gebaseerd op 3% rekenrente en beschikbare premies met een marktwaardestaffel gebaseerd op 2% rekenrente.

Onderstaand de belangrijkste kenmerken van de beschikbare premieregeling:

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen wordt gevormd door het pensioenkapitaal dat de deelnemer op pensioendatum in zijn 'spaarpot' heeft. Op de pensioendatum kan de deelnemer een pensioen aankopen bij het fonds of elders (shoprecht). De hoogte van het pensioen is gebaseerd op de hoogte van het gemiddeld verdiende salaris en het aantal jaren dat een medewerker pensioen opbouwde bij TrueBlue. De exacte hoogte van het pensioen is vooraf niet bekend. De pensioenrichtleeftijd is 67 jaar.

Het pensioensalaris is gelijk aan 12 maal het vaste brute maandsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag. Het maximum pensioensalaris in 2019 bedraagt € 66.079,-.

De franchise is het deel van het pensioensalaris waarover geen pensioenaanspraken worden opgebouwd. De franchise is het deel van het inkomen dat betrekking heeft op het AOW-pensioen. In 2019 bedraagt de franchise € 15.172,-.

De pensioengrondslag is het deel van het pensioensalaris waarover ouderdomspensioen wordt opgebouwd. De pensioengrondslag is het pensioensalaris minus de franchise.

Partner- en wezenpensioen

Bij overlijden van de (gewezen) deelnemer is een uitkering veer de partner verzekerd ter grootte van 1,313% per dienstjaar maal de gemiddelde pensioengrondslag.

Bij overlijden van de deelnemer is een uitkering voor de wees verzekerd ter grootte van 0,263% per dienstjaar maal de gemiddelde pensioengrondslag.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

In geval van (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid wordt de premiestorting voortgezet volgens de staffel, zonder dat de werkgever de premie daarvoor hoeft te betalen. Voor de vaststelling van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt aangesloten bij het UWV.

Premie

De premie wordt berekend op basis van de pensioengrondslag volgens een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. De staffel is gebaseerd op een maximum opbouwpercentage van 1,875%, een pensioenleeftijd van 67 jaar en een rekenrente van 2%, 3% dan wel van 4%.

Excedentpensioenregeling

In de basisregeling wordt pensioen opgebouwd tot een vastgesteld maximum salaris van € 66.079,- (2019). Over het meerdere wordt geen pensioen opgebouwd.

Met ingang van 1 januari 2015 is wettelijk een bovengrens ingesteld tot waar pensioenopbouw fiscaal ondersteund wordt. In 2019 was de bovengrens vastgesteld op 107.593,-.

Deelnemers met inkomens boven deze grens kunnen nog wel belastingvriendelijk bijsparen met een netto lijfrente of met een netto pensioen. Het bedrijfstakpensioenfonds biedt geen netto pensioenmogelijkheid.

Anw-hiaat pensioenregeling

Indien een deelnemer overlijdt vóórdat hij de 67-jarige leeftijd bereikt, kan de partner onder bepaalde voorwaarden een Anw-uitkering van de overheid ontvangen. De Anw-hiaatverzekering vult dit bedrag aan, zodat de partner extra geld ontvangt totdat hij of zij de 67-jarige leeftijd bereikt. De deelnemer kan ervoor kiezen om een Anw-hiaatverzekering af te sluiten indien hij of zij is getrouwd, een wettig geregistreerd partnerschap heeft of een samenlevingsovereenkomst heeft afgesloten. De hoogte van het te verzekeren bedrag was in 2019 minimaal € 7.700,- en maximaal € 15.500,- per jaar.

WIA-excedent pensioenregeling

Indien een deelnemer met een salaris hoger dan € 55.180,62 arbeidsongeschikt wordt in de zin van de WIA, kan sprake zijn van aanzienlijke salaristerugval. Een WIA-excedentpensioen verzekert het risico bij arbeidsongeschiktheid door salaristerugval bij arbeidsongeschiktheid te beperken. Er wordt geen kapitaal opgebouwd. Deelnemen aan het WIA excedentpensioen is mogelijk indien aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- er wordt ook ouderdompensioen opgebouwd bij TrueBlue; en
- het werkelijke salaris is hoger dan € 55.180,62 per jaar (maximum WIA-jaarloon 2019). De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het salaris en het arbeidsongeschiktheidspercentage.

4.4. Wijzigingen statuten en reglementen

In het verslagjaar hebben geen wijzigingen in de statuten plaatsgevonden.

Reglementen

De reglementen van de commissies zijn geactualiseerd.

De roosters van aftreden van het bestuur en verantwoordingsorgaan zijn geactualiseerd.

In het reglement middelloonregeling zijn de bepalingen uit de Wet Overdracht Kleine pensioenen verwerkt. Het fonds heeft medio april 2019 het besluit genomen niet mee te werken aan automatische kleine waardeoverdrachten zoals bedoeld in deze wet. Indien bij beëindiging van het deelnemerschap op of na 1 januari 2019 het jaarlijks ouderdompensioen € 2,- of minder bedraagt (zeer kleine pensioenen), vervallen de pensioenaanspraken op dat moment in beginsel aan het Pensioenfonds.

4.5. Verzekerdenbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	2.678	5.128	598	8.404
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	352			352
Ontslag met premievrije aanspraak	-489	489		0
Collectieve waardeoverdracht				0
Uitgaande waardeoverdracht		-8		-8
Ingang pensioen	-11	-93	122	18
Overlijden	-3	-16	-12	-31
Afkoop		-4	-5	-9
Andere oorzaken ¹⁾	12	-27	-4	-19
Mutaties per saldo	-139	341	101	303
Stand per 31 december 2019	2.539 ²⁾	5.469	699	8.707

Specificatie pensioengerechtigden

	2019	2018
Ouderdompensioen	569	486
Partnerpensioen	103	85
Wezenpensioen	27	27
Totaal	699	598

4.6. Toekomstparagraaf

In 2018 en verder in 2019 zijn verdergaande inspanningen verricht door het bestuur om de mogelijkheden van samenwerking met andere pensioenfondsen, te onderzoeken. Eind 2018 en vervolgens in 2019 is dit traject versneld door de mogelijkheden die uit de onderzoeken naar voren kwamen.

Op 23 en 24 mei 2019 zijn de aangesloten werkgevers respectievelijk werknemers voor het eerst op de hoogte gesteld over de toekomstplannen van het fonds. Uiteindelijk heeft dit traject ertoe geleid dat het bestuur op 13 januari 2020 het voorgenomen besluit genomen heeft tot liquidatie van het fonds. Hierbij is het streven dat dit voor eind 2020 is afgerond. Naar aanleiding van dit voorgenomen besluit heeft het bestuur de voorgenomen besluiten genomen om de reeds opgebouwde kapitalen uit de DC-regeling over te dragen aan Bedrijfstakpensioenfonds PNO Media en de reeds opgebouwde rechten in de middelloonregeling aan De Nationale APF.

1) De grote aantallen bij Andere oorzaken zijn als gevolg van enerzijds correcties op de eindstanden van de vorige uitvoerder en anderzijds doordat hier de personen uniek vermeld dienen te worden waar ze in de deelnemersadministratie met meerdere verzekeringspakketten voor kunnen komen. Door deze minpost worden de hierdoor ontstane dubbelstellingen geëlimineerd.

2) Waarvan 46 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

Per 1 januari 2020 is de opbouw van ouderdomspensioen in de DB-regeling verlaagd van 1,738% naar 0,91%. Dit besluit is genomen op advies van de gecertificeerd actuaire alsmede de sleutelfunctiehouder actuariële functie. Op basis van deze adviezen hebben Sociale Partners besloten om het opbouwpercentage van 1 januari 2020 tot 1 april 2020 te verlagen. Door de Crisis Covid-19 (Corona) heeft het bestuur in Q1 van 2020 een crisiscommissie (bestaande uit de heer J. Eggen, de heer H. Nieuwenhuijse, en de heer R. de Ridder) ingericht om de ontwikkelingen en gevolgen van het fonds en voor uitbestede partijen wekelijks te volgen. Dit heeft niet geleid tot aanpassing van strategisch beleid van het fonds. Er is continu gemonitord of aanpassingen noodzakelijk waren of dat keuzes met betrekking tot de collectieve waardeoverdracht aangepast moesten worden. Dit bleek niet noodzakelijk te zijn.

Het pensioenfonds kent per 1 april 2020 geen opbouw van toekomstig pensioen meer. Per 1 mei 2020 keert het pensioen geen pensioen meer uit. Reeds lopende pensioenuitkeringen worden vanaf deze datum door DNAPF uitgevoerd. Op 23 april 2020 heeft DNB ingestemd met de Collectieve waardeoverdracht van opgebouwde pensioenen naar PNO Media (pensioenkapitaal uit de DC-regeling) en naar de DNAPF (pensioenaanspraken uit de DB-regeling). Het fonds is in liquidatie. Doelstelling is dat het fonds ultimo 2020 ontbonden zal zijn.

Middels een collectieve waardeoverdracht zijn eind april de opgebouwde rechten overgedragen aan De Nationale APF. Deze overdracht heeft geen effect op de rechten van de deelnemers. Omdat het Pensioenfonds als eerste toetreedt in een collectiviteitkring van De Nationale APF, hoeft er geen toeslag of korting te worden doorgevoerd om aan te sluiten bij de dekkingsgraad in de collectiviteitkring.

Eind 2019 stak het Corona-virus (Covid-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De uitbraak van het Corona-virus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. De onzekerheid die dat met zich meebrengt, heeft gevolgen voor de financiële markt en daarmee voor de financiële positie van pensioenfonds. Dit heeft ook effect op de financiële positie van het pensioenfonds.

Ondanks de Corona crisis zijn de transitie naar DNA en PNO Media in de maanden april en mei van 2020 goed verlopen. Problemen door toename in volatiliteit en discontinuïteit in kritieke processen door toename in ziekte hebben zich niet voorgedaan. De risicoanalyses die zijn opgesteld, maar met name de extra beheersmaatregelen die zijn getroffen tijdens de crisis, hebben zich bewezen.

5. Verslag verantwoordingsorgaan

Verslag over 2019 van het Verantwoordingsorgaan Bpf TrueBlue

Algemeen

Het Verantwoordingsorgaan (VO) geeft jaarlijks achteraf een oordeel over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast heeft het VO een adviesrecht over onder andere het beloningsbeleid, het communicatie- en voorlichtingsbeleid, en ten aanzien van de premie. Het VO vervult zijn taak in het belang van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, en in samenspraak met de Raad van Toezicht. Het VO bestaat uit vijf leden die de werknemers (drie leden), de werkgever (een lid) en de gepensioneerden (een lid) vertegenwoordigen. In 2019 is de vertegenwoordiging van de werkgevers vacant gebleven.

Op vrijdag 5 juni 2020 heeft het VO de Raad van Toezicht gehoord. Het bestuur heeft in een vergadering met het VO op dinsdag 16 juni 2020 verantwoording over het gevoerde beleid afgelegd. Deze verantwoording heeft betrekking op het verslagjaar 2019. Het VO heeft

zich verder een oordeel kunnen vormen aan de hand van haar eigen waarnemingen, het concept-jaarverslag en de jaarrekening over 2019, de verklaring van de certificerend actuaaris, alsmede de informatie en bevindingen uit gesprekken met de Raad van Toezicht en de bijeenkomsten met het pensioenfondsbestuur in 2019.

Vanwege de voorgenomen liquidatie van Bpf TrueBlue is 2019 een intensief jaar geweest. Het VO heeft in 2019 zeven bijeenkomsten met het (dagelijks)bestuur gehad, vier maal met de Raad van Toezicht overleg gevoerd, en is zelf tien maal bijeengekomen. Verder is dikwijls telefonisch intern en extern overleg gevoerd. Het VO heeft met het oog op de werkdruk in 2019 ondersteuning gezocht en in mr. Ivor Witte (PIEF Pensioenrecht) een uitstekende adviseur gevonden.

Advies wat betreft overdracht van verplichtingen, liquidatie van het fonds en beëindigen uitvoeringsovereenkomsten

Bpf TrueBlue kampt al langere tijd met een beperkte omvang en hoge uitvoeringskosten. Een groeistrategie die vanaf 2017 is ingezet heeft helaas niet tot verbetering geleid. Het bestuur is vervolgens in 2018 gaan zoeken naar alternatieven voor de toekomst van het fonds, zoals samenwerking of fusie met een ander fonds. Uiteindelijk heeft het bestuur gekozen voor een overgang naar twee uitvoerders, voor de bestaande aanspraken en rechten het De Nationale Algemeen Pensioenfonds en voor de beschikbare premieregeling en de nieuwe verwerving PNO Media.

Het VO heeft onder meer een adviesrecht over gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds, liquidatie van het fonds en over het beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst. Het bestuur heeft in juli 2019 een adviesaanvraag op deze drie punten aan het VO gezonden. Het VO achtte de opzet en motivering van de adviesaanvraag kwalitatief onder de maat, en heeft daarom in augustus 2019 een negatief advies uitgebracht. Met name de gevolgen voor de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden waren naar mening van het VO onvoldoende uitgewerkt. In het advies heeft het VO uitgebreid verbeterpunten onder de aandacht van het bestuur gebracht.

Na overleg tussen het bestuur en het VO, en een groot aantal verzoeken om verduidelijking van het VO, heeft het bestuur in november 2019 aangepaste adviesaanvragen over de overdracht, liquidatie en het beëindigen van uitvoeringsovereenkomsten gezonden. Ondertussen hadden de partijen bij de cao-ICK besloten om de uitvoering door TrueBlue per 1 april 2020 te beëindigen. Daardoor raakte het VO in een dwangpositie. Met het oog op de belangen van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden heeft het VO dan ook een advies uitgebracht dat niet negatief was. Het advies bevatte daarbij tal van bedenkingen bij en aandachtspunten voor het afhandelen van de overdracht, liquidatie en het beëindigen van de uitvoeringsovereenkomsten.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van het fonds was voor het laatst vastgesteld in 2017 en een jaar later geëvalueerd. Vanwege een verschil van inzicht met het bestuur over de hoogte van een passende en gebruikelijke vergoeding, hebben zowel de Raad van Toezicht als het VO vervolgens aangedrongen op nader extern onderzoek naar het beloningsbeleid bij andere pensioenfondsen. Het VO heeft in december 2019 een positief advies gegeven over een voorstel voor een nieuw beloningsbeleid. Wel had volgens het VO het nieuwe beloningsbeleid al vanaf 1 januari 2019 moeten gelden, mede met het oog op de hoge extra kosten die in 2019 zijn gemaakt.

Raad van Toezicht.

Het VO staat in nauwe relatie tot de Raad van Toezicht. Naast het reguliere overleg ieder half jaar heeft het VO in 2019 nog een aantal malen overleg met de Raad van Toezicht gevoerd over de gang van zaken rond het opheffen van het fonds. Deze bijeenkomsten waren heel intensief en belangrijk om alle zaken rondom de overgang naar de twee andere pensioenfondsen inzichtelijk te krijgen. Het VO prijst de Raad van Toezicht om zijn kundigheid en scherpe analyses. Het VO kan zich in hoge mate aansluiten bij de bevindingen van de Raad van Toezicht die elders in dit jaarverslag zijn opgenomen.

Communicatie

Het VO hecht grote waarde aan goede communicatie met de aanspraak- en rechthebbenden en de aangesloten werkgevers. Het communicatiejaarplan krijgt dan ook steeds uitgebreide aandacht van het VO. In 2019 heeft aanvullende communicatie plaatsgevonden in verband met het opheffen van het fonds. Het VO heeft in augustus 2019 een negatief advies uitgebracht op een eerste versie van het communicatieplan over het opheffen van het fonds. Nadien heeft het VO aangedrongen op het bewaken van heldere en transparante communicatie met de belanghebbenden.

Premie

De financiële positie van TrueBlue is in het verslagjaar verder onder druk komen staan door de als maar dalende rente. De beleidsdekkingsgraad zakte in het verslagjaar naar 97,4% en hiermede bevindt het fonds zich in onderdekking. Dit stelde het fonds ook voor een dilemma wat betreft de financiering van de toekomstige opbouw. Het bestuur heeft daarop besloten in het kader van de liquidatie van het fonds in het voorjaar van 2020 het opbouwpercentage voor de middelloonregeling tijdelijk vast te stellen op 0,91% bij de reeds bestaande premie van 29%. Hiermee is de opbouw ten opzichte van voorgaande jaren bijna gehalveerd. Het VO betreurt dat de deelnemers in het fonds hierdoor zo hard in hun opbouw worden getroffen. Gelukkig is deze situatie van korte duur en geldt na de overgang voor de verdere opbouw bij PNO Media een opbouwpercentage van 1,823 %.

Tot slot

Het oordeel van het VO ten aanzien van het jaar 2019 over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst is gemengd. Vanuit het belang van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden heeft het VO zich uiteindelijk neergelegd bij de overgang naar twee uitvoerders in verband met het opheffen van het fonds. Het VO is daarbij kritisch over de gang van zaken, de kwaliteit van de besluitvorming en de hoge kosten die zijn gemaakt.

Na de overgang per 1 april 2020 wat betreft de actieve deelnemers naar PNO Media en voor de gewezen deelnemers, de opgebouwde pensioenen uit de middelloonregeling en gepensioneerden naar De Nationale Algemeen Pensioenfonds blijft Bpf TrueBlue als leeg fonds achter. Het VO houdt de vinger aan de pols bij de verdere liquidatie en uiteindelijk de ontbinding van het fonds. Voor de toekomstige medezeggenschap attendeert het VO graag op de mogelijkheid om zich kandidaat te stellen voor het Belanghebbendenorgaan van De Nationale Algemeen Pensioenfonds dan wel voor het Verantwoordingsorgaan van PNO Media. Voor nadere informatie over deze kandidaatstelling verwijst het VO naar de brochure die De Nationale Algemeen Pensioenfonds heeft verzonden respectievelijk de website van PNO Media, www.pnomedia.nl.

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor haar inzet over het afgelopen jaar. Ook dank zij het verantwoordingsorgaan voor haar verslag. Wel plaatst het bestuur een kanttekening bij de toelichting betreffende het beloningsbeleid. Het hogere bedrag aan beloningen in 2019 hangt samen met de forse toename van extra activiteiten en inspanningen van het bestuur in het kader van de toekomst van het fonds en het marktconform maken van de regelingen van het fonds. Deze extra activiteiten en inspanningen zijn mede gedaan in overleg en op aandringen van de leden van het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht.

Het bestuur is van mening dat het verantwoordingsorgaan haar taken en verantwoordelijkheden zorgvuldig heeft uitgevoerd. Het bestuur stelt de positief kritische houding van het verantwoordingsorgaan zeer op prijs. Het bestuur heeft het totale jaarwerk met het verantwoordingsorgaan besproken en waar nodig toegelicht op 16 juni 2020.

6. Rapportage raad van toezicht

Inleiding

Het interne toezicht richt zich op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. Het interne toezicht ziet in ieder geval toe op een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De raad vormt zich daarbij ook een oordeel over het functioneren van het bestuur. Daarbij wordt door de raad beoordeeld in hoeverre de Code Pensioenfondsen wordt nageleefd door het bestuur.

De raad heeft zijn bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd aan het verantwoordingsorgaan. De werkwijze van de raad is gebaseerd op de Code Pensioenfondsen en op de VITP-Toezichtcode.

De raad heeft in 2019 vier keer fysiek vergaderd, vier keer overleg gevoerd met het verantwoordingsorgaan en drie keer met het (dagelijks) bestuur. Daarnaast heeft de raad regelmatig door middel van conference calls vergaderd. Ook heeft de voltallige raad een gesprek met de compliance officer van het fonds gevoerd, evenals met de externe toezichthouder.

2019 is een bewogen jaar geweest voor Bpf TrueBlue en haar gremia. Er hebben verschillende discussies plaats gevonden tussen de Raad van Toezicht (hierna: de raad) en het bestuur, waarbij de raad zich veelal genoodzaakt zag om complexe afwegingen te maken in het belang van het fonds en haar deelnemers. De voornaamste hiervan hadden betrekking op de stappen van het bestuur om te komen tot de voorgenomen collectieve waardeoverdracht (hierna: CWO) van het vermogen, de liquidatie van het fonds en het beloningsbeleid van het bestuur.

Voornemen tot collectieve waardeoverdracht en liquidatie

In 2019 werd door het bestuur vastgesteld dat de ambitieuze groei-doelstellingen van het fonds niet haalbaar waren en dat het vinden van een geschikte fusiepartner van groot belang was. In dit kader heeft het bestuur besloten om alternatieven voor de uitvoering van de regeling in kaart te brengen. Sociale partners maakten gedurende het jaar de keuze om de nieuw op te bouwen aanspraken van zowel de DB- als de DC-regeling onder te brengen bij PNO Media. Het bestuur heeft met behulp van een ALM-studie onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor het onderbrengen van de bestaande aanspraken, gegeven de aanneming van deze keuze van sociale partners voor PNO Media. Uiteindelijk is er door het bestuur gekozen voor het onderbrengen van de bestaande aanspraken van de middelloonregeling bij De Nationale Algemeen Pensioenfonds (hierna: DNAPF) en de bestaande aanspraken van de DC-regeling bij PNO Media. Voor deze splitsing is gekozen omdat de financiële gevolgen van het overhevelen van alle deelnemers en aanspraken naar PNO Media als onwenselijk werden gezien met het oog op de potentieel te grote verschillen in dekkingsgraad tussen de fondsen. De raad heeft de in juli 2019 aan de raad voorgelegde goedkeuringsbesluiten voor collectieve waardeoverdracht naar PNO Media en DNAPF niet goedgekeurd aangezien een evenwichtige belangenafweging en een risicoanalyse ontbraken. Tevens zaten er gaten en onjuistheden in de argumentatie inzake de keuze voor PNO Media en de informatie met betrekking tot de dialoog hierover tussen bestuur en sociale partners.

De raad heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat niet alle mogelijkheden van het fonds met eventuele andere partners voldoende zijn onderzocht en dat de rol van het bestuur bij de keuze van sociale partners voor PNO Media niet transparant was. Dit zou mogelijk de belangen van deelnemers te kort kunnen doen.

In tweede instantie heeft de raad het goedkeuringsverzoek begin 2020 wel goedgekeurd, waarbij de raad zich voor de lastige keuze gesteld zag tussen het toezien op een prudente vastlegging van de doorlopen stappen en relevante argumentatie en informatie, en de belangen van de deelnemers om op korte termijn aansluiting te vinden bij een andere pensioenuitvoerder. De raad heeft bij zijn goedkeuringen een groot aantal aandachtspunten aan het bestuur meegegeven en het advies om in 2020 de uitvoeringsafspraken zo scherp mogelijk te krijgen en deze vast te leggen.

Governance

In 2019 hebben geen wisselingen in het bestuur plaatsgevonden. De raad blijft het betreuen dat er te weinig diversiteit in het bestuur zit. In 2019 was de taakverdeling in de commissies evenwichtig.

De raad heeft in het afgelopen jaar zijn zorgen geuit over een mogelijke belangenverstrengeling bij een lid van het dagelijks bestuur omdat hij naast zijn rol in het dagelijks bestuur van TrueBlue eveneens de voorzitter is van de werkgeversorganisatie die het overgrote deel van de deelnemers aanbrengt. De raad heeft met de compliance officer van het fonds gesproken over dit onderwerp, evenals over de wijze waarop een deel van het bestuur invulling gaf aan het beloningsbeleid en de in de ogen van de raad hoge declaraties. De compliance officer heeft aangegeven dat hij, als dat al mogelijk was geweest, niet heeft kunnen vaststellen of er inderdaad onethisch is gehandeld door het bestuur of door bestuursleden.

Het beloningsbeleid was in 2019 opnieuw onderwerp van een uitvoerige discussie. Het voorgestelde beleid, bestaande uit een hybride stelsel van een vaste en een variabele beloning, was in 2017 onder voorbehoud door de raad goedgekeurd. De raad had gepleit voor een gedragen en beheerst beloningsbeleid waarin maxima zijn vervat alsmede een gedegen controlesystematiek, maar deze twee cruciale punten ontbraken in de in 2019 voorgestelde aanpassing.

Uiteindelijk heeft de raad een voorstel geaccepteerd waarbij de beloning voor het bestuur een fors hogere vaste component kent. Hier zou dan tegenover moeten staan dat de variabele vergoedingen significant lager worden, om zo tot beter beheersbare en beheerste bestuurskosten te komen.

De raad hoopt dat in 2020 zichtbaar zal worden dat de beoogde beheersing van de vergoedingen bereikt wordt. De raad heeft het bestuur gevraagd om een strikte bewaking van de opgestelde begroting op basis van het nieuwe beloningsbeleid en hier periodiek over te rapporteren.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag gebleken dat het door de raad beoogde compromis op het beloningsbeleid door de hogere vaste vergoeding te accepteren en het bestuur het vertrouwen te geven zelf de uitzonderlijke situaties vast te stellen die eventueel een additionele vergoeding zouden rechtvaardigen, niet de gewenste uitkomst heeft opgeleverd.

Financiële opzet

In 2019 was sprake van een forse kostenstijging door extra kosten voor sales-activiteiten en voor de ondersteuning van de activiteiten rond het onderzoek naar alternatieve toekomstscenario's en de collectieve waardeoverdracht. Door de gevoerde discussies over de omvang van de gedeclareerde beloningen voor de dagelijks bestuursleden en de kosten voor de diensten van begeleidende adviseurs is uiteindelijk op verzoek van de raad een nauwkeuriger verantwoording per kwartaal ingevoerd. Daarnaast heeft de raad aandacht gevraagd voor het borgen van voldoende budget ten behoeve van het afronden van de CWO's en de liquidatie van het fonds.

Bij de geplande transitie moest door het bestuur een oplossing worden gevonden voor de kosten van de DC-regeling die bij opzet van deze regeling ten laste waren gebracht van de DB-regeling, met als doel dit in een later stadium te vereffenen. Uiteindelijk heeft het bestuur besloten deze 'vordering' weg te strepen tegen de baten die de deelnemers in de DB-regeling zouden hebben gehad door het toegenomen aantal deelnemers dat door de DC-regeling werd aangetrokken. De raad merkt hierbij echter op dat dit afwijkt van de oorspronkelijke en herhaaldelijk gecommuniceerde plannen om deze vordering werkelijk te vereffenen.

De verder dalende rente heeft de financiële positie van TrueBlue het afgelopen jaar verder onder druk gezet. Daarnaast plaatste de dalende rente het fonds voor een dilemma met betrekking tot de te financieren opbouw voor de komende jaren. De sociale partners van TrueBlue bleken niet bereid om de premie verder te verhogen. Met het oog op de geplande transitie heeft het bestuur daarom besloten het opbouwpercentage voor 2020 tot de transitie is geëffectueerd vast te stellen op 0,91% bij een gelijkblijvende doorsneepremie van 29%. Hoewel de raad begrip heeft voor de lastige keuzes die het bestuur hierin moest maken, daar het verder interen op het bestaand vermogen door een lage premiedekkingsgraad eveneens onwenselijk was, betreurt zij het dat met deze forse

daling van de opbouw (die met 0,91% bijna gehalveerd is ten opzichte van de eerdere opbouw van 1,738% in 2018), de actieven zo hard geraakt worden. Na de CWO naar PNO Media zal het daar geldende premiebeleid van toepassing zijn. PNO Media hanteert een lagere doorsneepremie dan TrueBlue, maar heeft daardoor de afgelopen jaren een zeer lage premiedekkingsgraad gehad. De raad heeft bij het bestuur aandacht gevraagd voor de daarbij mogelijk onwenselijke effecten, zoals een grotere kans op het korten op de pensioenuitkeringen en -aanspraken.

De beleidsdekking van het fonds is in het verslagjaar verder gedaald naar 97,4%, waarmee het fonds nog steeds in onderdekking is. Een directe korting is nog niet aan de orde, maar het aantal jaren dat niet aan de MVEV-eis voldaan wordt begint op te lopen. Wanneer een significante stijging van de dekking uitblijft, zal volgens huidige regelgeving per 31 december 2021 een korting vanwege dekkingstekort dienen te worden doorgevoerd.

Op het moment van schrijven is inmiddels zichtbaar dat de crisis die op financiële markten is ontstaan door de Corona pandemie de dekking van het fonds, maar ook die van de toekomstige 'fusiepartners' significant verder onder druk zet. De raad adviseert het bestuur dan ook te waken voor een zo goed mogelijke overdracht van de aanspraken en beleggingen in deze turbulente tijd en zich hierbij niet blind te staren op eerder voorgenomen stappen indien de omstandigheden dit niet langer zouden rechtvaardigen.

Vermogensbeheer

Nu de toekomstplannen van het fonds in het afgelopen jaar veel concreter zijn geworden, is het voor de hand liggend dat deze plannen een sterke impact hebben gehad op de beleggingsstrategie van het fonds en de werkzaamheden binnen de beleggingsadviescommissie (hierna: BAC). Er is gekozen om de DC-regeling te laten aansluiten op de meer risicovolle beleggingsportefeuille van toekomstig uitvoerder PNO Media, terwijl de portefeuille voor de DB-regeling in grote lijnen behouden kan blijven. Dit laatste heeft tot gevolg dat de beleggingen 'in kind' over kunnen worden gedragen, hetgeen een gunstig effect heeft op de transactie- en transitiekosten. Verder is het bestuur begonnen met het opstellen van investment cases voor verschillende beleggingscategorieën.

De (voorzitter van de) BAC houdt actief zicht op de vermogensbeheerders en biedt voldoende countervailing power, zo blijkt uit de notulen. Ook worden de risico's van ieder besluit nauwgezet opgenomen in de notulen van de BAC. Hoewel de raad de frequentie van de formele evaluaties van de vermogensbeheerders wat beperkt acht, wordt de monitoring van en terugkoppeling aan de vermogensbeheerders in de praktijk actief door de BAC opgepakt.

De geplande periodieke ALM-studie is in beperkte vorm uitgevoerd waarbij uitsluitend is gekeken naar de impact van verschillende toekomstscenario's die door het bestuur overwogen werden.

Het bestuur van TrueBlue had het voornemen om in 2019 het MVB-beleid verder uit te werken. Door de aandacht die de beoogde collectieve waardeoverdracht vergde en de onzekerheid over de toekomst die dit met zich mee bracht, heeft dit in de praktijk geen prioriteit gekregen. De raad adviseert het bestuur om zijn invloed en toezicht op de belangen van de deelnemers van TrueBlue bij de nieuwe uitvoerders na de collectieve waardeoverdrachten in te zetten om te borgen dat dit belangrijke onderwerp voldoende aandacht krijgt in de komende jaren.

Uitbesteding

Uitbesteding is als thema belegd bij het dagelijks bestuur en wordt gemonitord door de Riskcommissie. In het kader van de uitbesteding van een groot aantal activiteiten heeft TrueBlue de onderstaande activiteiten uitgevoerd:

1. Bespreken rapportages met uitbestedingspartijen
2. Evaluaties van de uitbestedingspartijen in de desbetreffende commissie
3. Beoordelen van de ISAE-rapportages

Uit de evaluaties blijkt dat de samenwerking met de uitbestedingspartners goed verloopt en dat er zich weinig problemen voordoen. Wel merkt de raad op dat de evaluaties erg summier (vastgelegd) zijn en dat het beter zou zijn als de evaluaties plaatsvinden aan de hand van vooraf vastgestelde criteria zodat er meer inhoudelijke punten in de evaluatie op kunnen worden genomen. Periodiek wordt getoetst of de gedragscode en beleidsdocumenten van de uitbestedingspartijen in lijn zijn met de eigen beleidsdocumenten. TrueBlue heeft een overzicht waarin alle uitbestedingspartners en evaluatiemomenten zijn opgenomen. Het ontbreekt echter nog aan een overzicht van specifieke aandachtspunten per partij waardoor de uitbesteding pro-actiever gemanaged zou kunnen worden.

Risicomanagement

Op basis van de risicomanagementapplicatie bespreekt het bestuur op kwartaalbasis risicodashboards opgesteld door de Riskcommissie. Op deze manier worden de risico's op kwartaalbasis beoordeeld en indien deze niet meer binnen de risicohouding passen worden aanvullende maatregelen genomen. Tevens heeft de Riskcommissie de risicorapportages van de uitbestedingspartijen besproken en indien nodig zijn aanvullende vragen of acties benoemd.

In het kader van de beoogde transitie is een aantal zaken m.b.t. IORP II 'on hold' gezet. Er heeft geen officiële Eigen Risico Beoordeling (hierna: ERB) plaatsgevonden maar er heeft een risico-inventarisatie bij voorgenomen liquidatie plaatsgevonden in het kader van de CWO waarin veel onderdelen van de ERB aan bod zijn gekomen. Onduidelijk is of dit document door DNB als afdoende beschouwd wordt. De raad adviseert dan ook om dit af te stemmen met DNB. IORP II geeft namelijk aan dat in geval van majeure bestuursbesluiten er een ERB dient plaats te vinden.

De raad adviseerde in 2019 de taken en verantwoordelijkheden van de sleutelfunctionarissen duidelijk vast te leggen en te evalueren aan het einde van het jaar. De functieprofielen zijn door de raad ontvangen en de raad heeft een aantal aanbevelingen gedaan om deze verder aan te scherpen. De sleutelfunctiehouders Risicobeheer en Interne Auditfunctie zijn als waarnemer benoemd maar niet officieel aangemeld bij DNB gezien de beperkte toekomst van het fonds. De certificerend actuaaris is benoemd als actuariële sleutelfunctiehouder en is wel aangemeld bij DNB. DNB heeft hiervoor een verklaring van geen bezwaar afgegeven. Er zijn nog geen jaarplannen opgesteld voor de sleutelfunctiehouders in verband met de CWO. Gevolg is dat er weinig terug te zien is van de activiteiten van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer. Dit beperkt zich tot een toelichting van de aan het bestuur gepresenteerde rapportages.

Communicatie en transparantie

In 2019 is door de communicatiecommissie het jaarlijkse communicatiebeleidsplan uitgevoerd in samenwerking met AZL. In de vergaderingen zijn de kwartaalrapportages besproken en de communicatiejaarkalender met daarin alle geplande communicatie-uitingen. TrueBlue wilde in 2019 zo veel mogelijk digitaal gaan communiceren met haar deelnemers. Waar mogelijk is correspondentie digitaal verstuurd naar de deelnemers maar dat waren nog maar beperkte aantallen. De raad adviseert om in 2020 ook zo veel mogelijk digitaal te communiceren met de deelnemers om daarmee vooral de kosten te beperken.

Daarnaast is in verband met de CWO een separaat communicatieplan opgesteld om alle deelnemers en werkgevers tijdig te informeren over de ontwikkelingen van het fonds. Dit separate communicatieplan kreeg in eerste instantie een negatief advies van het verantwoordingorgaan omdat het plan onvoldoende concreet was. Er ontbrak en duidelijke doelstellingen en fasering in het plan en de wijze waarop de doelstellingen gemeten zouden worden. Het communicatieplan is vervolgens aangepast en gedeeltelijk uitgevoerd in 2019 en zal verder worden uitgevoerd in 2020.

Om de communicatie vanuit beide betrokken partijen te optimaliseren is er een gezamenlijke stuurgroep communicatie ingericht vanuit PNO Media en TrueBlue en hebben deze een geïntegreerd communicatieplan opgesteld. De raad vindt dit een heel goed initiatief. In dit gezamenlijke plan is een detailplanning opgenomen en onderscheid gemaakt in de diverse communicatie-uitingen die naar de verschillende doelgroepen worden verstuurd. De raad acht het van belang dat TrueBlue als onderdeel van het grotere

---

geheel bij PNO Media haar eigen doelgroep van communicatie kan voorzien en niet alleen meegenomen wordt in de 'standaard' communicatie van deze uitvoerder.

Ondertekening bestuursverslag

Vastgesteld te Utrecht, 25 juni 2020

Het bestuur

J.P. Keukelaar (secretaris)

R.H. de Ridder (voorzitter)

J. Tuk (plaatsvervangend secretaris)

JW. Eggen (plaatsvervangend voorzitter)

R. Barnhoorn

A. van den Brink

H. Nieuwenhuijse

Deel B: Jaarrekening

Balans per 31 december

(na resultaatverdeling; in duizenden euro)

Activa	2019	2018
Beleggingen voor risico pensioenfonds [1]		
Vastgoed beleggingen	40.787	30.766
Aandelen	149.145	91.132
Vastrentende waarden	241.218	204.011
Derivaten	615	0
	431.765	325.909
Beleggingen voor risico deelnemers [2]	29.551	19.915
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen [3]	2.515	2.267
Vorderingen en overlopende activa [4]	2.892	3.944
Liquide middelen [5]	928	3.173
Totaal activa	467.651	355.208

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2019	2018
Reserves [6]		
Algemene reserve	-67.772	-69.122
Weerstandsreserve	67.736	54.333
	-36	-14.789
Technische voorzieningen [7]		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	435.826	348.110
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [8]	29.551	19.915
Kortlopende schulden en overlopende passiva [9]	2.310	1.972
Totaal passiva	467.651	355.208

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [10]		
Directe beleggingsopbrengsten	4.965	4.286
Indirecte beleggingsopbrengsten	85.141	-4.394
Kosten vermogensbeheer	-616	-915
	89.490	-1.023
Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers [11]		
Indirecte beleggingsopbrengsten	3.931	-239
Kosten vermogensbeheer	0	-5
	3.931	-244
Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers) [12]	18.124	19.092
Premiebijdragen voor risico deelnemers [13]	2.827	3.095 8
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten voor risico pensioenfondsen [14]	156	11
Inkomende waardeoverdrachten voor risico deelnemers [15]	3.104	25
Pensioenuitkeringen [16]	-2.510	-2.169
Herverzekering [17]	-852	-538
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [18]	-87.716	-30.602
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers [19]	-9.636	-2.604
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening [20]	248	1.654

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2019	2018
Onttrekkingen voor risico deelnemers [21]	-226	-272
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [22]	-2.594	-2.273
Overige baten en lasten [23]	407	194
Saldo van baten en lasten	14.753	-15.654
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	1.350	-19.880
Weerstandsreserve	13.403	4.226
	14.753	-15.654

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2019	2018
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	21.401	22.339
Uitkeringen uit herverzekering	297	510
Overgenomen pensioenverplichtingen	3.272	95
Overige	602	1.190
	25.572	23.063
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-2.351	-2.114
Overgedragen pensioenverplichtingen	-12	-59
Premies herverzekering	-540	-1.597
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.658	-2.548
Overige	-227	-271
	-5.788	-6.589
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	7.852	4.807
Verkopen en aflossingen beleggingen	67.069	40.082
	74.921	44.889
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-93.784	-60.899
Kosten van vermogensbeheer	-626	-560
	-94.410	-61.459
Mutatie geldmiddelen	295	-96
Saldo geldmiddelen 1 januari	3.173	3.269
Saldo geldmiddelen 31 december	3.468	3.173

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene toelichting jaarrekening

Inleiding

Het doel van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41158307, statutair gevestigd te Woerden is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers.

Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten (die voor het laatst op 8 november 2017 zijn gewijzigd), het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de branche ICT aangesloten werkgevers.

In 2020 heeft het fonds besloten tot liquidatie. Gedurende 2020 zijn de rechten overgedragen, is de opbouw elders ondergebracht en zal het fonds geliquideerd worden.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het bestuur heeft op 25 juni 2020 de jaarrekening vastgesteld.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Aangezien de collectieve waardeoverdracht per 30 april 2020 geen overdracht is die noodzakelijk was gelet op discontinuïteit van het pensioenfonds, maar het gevolg is van een bestuursbesluit na afweging van alternatieven waarbij gecontroleerde overdracht en afwikkeling van het pensioenfonds plaats kan vinden, is de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 170 Discontinuïteit en ernstige onzekerheid over continuïteit van de Raad voor de Jaarverslaggeving opgesteld zonder aanpassing naar liquidatiegrondslagen.

Algemene grondslagen

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel,

samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

De beleggingen van de middelloonregeling worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. De beleggingen van de beschikbare premieregeling worden gewaardeerd tegen de transactieprijs. Overlopende activa en passiva worden tevens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Reële waarde

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waardenberekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingenvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de beurskoers per balansdatum. Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Van ter beurze genoteerde aandelen is dit de beurswaarde. Voor niet ter beurze genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen vertegenwoordigt.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor risico deelnemers zijn beleggingen ten behoeve van deelnemers die zelf het beleggingsrisico dragen in het kader van de beschikbare premieregeling.

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het fonds worden aangehouden.

Herverzekeringen

Het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn herverzekerd op basis van kapitaaldekking. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Bij de waardering worden de herverzekerde uitkeringen contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur, onder toepassing van de actuariële grondslagen van het fonds, exclusief excassokostenopslag.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Hieronder worden de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds en risico deelnemers en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit financieel toetsingskader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplus vermogen.

Weerstandsreserve

In de jaarrekening is aansluiting gezocht bij de uitkomsten van het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie door het vormen van een weerstandsreserve. De weerstandsreserve dient onder meer ter opvang van een mogelijke waardedaling van de beleggingen en wordt gelijk gesteld aan het vereist eigen vermogen. Teneinde de weerstandsreserve op het gewenste niveau te brengen, wordt jaarlijks een deel van het saldo van de rekening van baten en lasten toegevoegd of onttrokken.

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt jaarlijks het saldo toegevoegd of onttrokken dat resteert na toevoeging of onttrekking aan de overige reserves.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde) conform de grondslagen van het fonds. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toeslag) toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is uitgegaan van het op de balansdatum geldende Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken toeslagverlening kan worden toegepast. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2019:

Overlevingstafels

Prognosetafel AG2018, startjaar 2020, waarbij de sterftekansen zijn vermenigvuldigd met een leeftijdsafhankelijke factor die zijn gebaseerd op de ervaringssterfte van het fonds.

Partnerfrequentie

Voor alle actieve deelnemers en alle nog niet gepensioneerde gewezen deelnemers wordt een partnerpensioen verzekerd. De reservering hiervoor vindt plaats op basis van het onbepaalde partner systeem, waarbij de gehuwdheidsfrequenties CBS 2016 (inclusief samenwonend) worden gebruikt. Vanaf de pensioenleeftijd wordt het bepaalde partner systeem gehanteerd.

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Voor latent wezenpensioen wordt een opslag van 0,65% (2018: 0,65%) op de voorziening pensioenverplichtingen voor latent partnerpensioen vóór de pensioeningangsdatum berekend.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

Kostenopslag ter grootte van 4,0% (2018: 4,0%) van de technische voorzieningen in verband met toekomstige administratie- en excassokosten.

Niet opgevraagd pensioen

Voor pensioen dat nog niet is ingegaan omdat de deelnemer onvindbaar is of niet reageert wordt de reservering 5 jaar in stand gehouden.

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

Per 1 januari 2014 wordt door het fonds naast de middelloonregelingen een collectieve beschikbare premieregeling uitgevoerd. De waardering van deze voorzieningen voor risico van deelnemers wordt bepaald door de waardering van de tegenover deze voorzieningen aangehouden beleggingen.

Reglementaire 10% stabiliteitsopslag

In de technische voorziening voor risico deelnemers is naast het kapitaal uit hoofde van inkomende waardeoverdrachten en het kapitaal dat is opgebouwd uit premie, ook een voorziening voor de stabiliteitsopslag begrepen. De stabiliteitsopslag is per eind

2018 gelijk aan 10% van het kapitaal dat is opgebouwd uit premie. De stabiliteitsopslag dient ter dekking van het minimaal vereist eigen vermogen voor risico deelnemers. De stabiliteitsopslag (buffer) wordt voor iedere deelnemer op dezelfde wijze belegd als het persoonlijke pensioenkapitaal. Op het moment dat een deelnemer met pensioen gaat, vloeit de buffer terug naar de deelnemer.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De (nominale) dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen risico fonds (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen, alsmede premies van de Stichting Voortzetting Pensioenverzekering (FVP). Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Onder premiebijdragen risico fonds is separaat opgenomen de hoogte van de inkoopsummen inzake ingekochte pensioenaanspraken uit hoofde van VPL.

Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

De beleggingsresultaten voor beleggingen voor risico fonds en risico deelnemers worden op dezelfde wijze vastgesteld. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De rentetoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

In 2019 wordt 4,0% (2018: 4,0%) van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorzieningen ten behoeve van de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 3,5% (2018: 3,5%) van de uitkeringen, afkopen en uitgaande waardeoverdrachten vrij uit de technische voorzieningen ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Inkoop uit hoofde van VPL-regeling

De inkoop van aanspraken vindt plaats op basis van de grondslagen voor de kostendekkende premie gebaseerd op de rentetermijnstructuur van 1 januari van het inkoopjaar, exclusief een solvabiliteitsopslag van 17,3% en inclusief een opslag voor toekomstige uitvoeringskosten van 3,0%.

Overige wijzigingen

De onder deze post opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de directe methode. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen aflossingen	Waardever- anderingen	Stand ultimo 2019
Vastgoed beleggingen	30.766	8.095	-647	2.573	40.787
Aandelen	91.132	31.449	-175	26.739	149.145
Vastrentende waarden	204.011	42.176	-62.568	57.599	241.218
Derivaten	-43	2.428		-1.770	615
Totaal beleggingen voor risico fonds	325.866	84.148	-63.390	85.141	431.765
Derivaten	43				0
Totaal beleggingen activa zijde	325.909				431.765

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de beleggingen over het verslagjaar 2018.

Categorie	Stand ultimo 2017	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen aflossingen	Waardever- anderingen	Stand ultimo 2018
Vastgoed beleggingen	23.822	9.617	-4.216	1.543	30.766
Aandelen	92.269	7.085	0	-8.222	91.132
Vastrentende waarden	196.858	39.374	-37.106	4.885	204.011
Derivaten	380	2.176	0	-2.599	-43
Totaal beleggingen voor risico fonds	313.329	58.252	-41.322	-4.393	325.866
Derivaten	0				43
Totaal beleggingen activa zijde	313.329				325.909

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Door het fonds wordt niet belegd in premiebijdragende (aangesloten) ondernemingen.

Specificatie beleggingen naart soort beleggingen

	31-12-2019	31-12-2018
Vastgoed beleggingen		
Aandelenfonds indirect vastgoed	40.787	30.766
	40.787	30.766
Aandelen		
Beleggingsfondsen in aandelen	149.145	91.132
	149.145	91.132
Vastrentende waarden		
Beleggingsfondsen in vastrentende waarden	221.217	186.115
Hypotheke	17.778	16.753
Geldmarktfondsen	2.223	1.142
	241.218	204.010
Derivaten		
Valutaderivaten	615	-42
	615	-42
	431.765	325.866

Onderpand met betrekking tot derivaten

Het fonds belegt in derivaten. Afhankelijk van de waarde van de derivaten ontvangt of verstrekt het fonds onderpand. Bij een positieve waarde van de derivaten ontvangt het fonds onderpand, bij een negatieve waarde verstrekt het fonds onderpand.

Het fonds heeft ultimo 2019 € 1,34 aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten. Dit ontvangen onderpand is verantwoord in de beleggingscategorie vastrentende waarden onder de geldmarktfondsen.

De behaalde rendementen zijn verantwoord als directe beleggingsopbrengsten.

Reële waarde

Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum. Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Methodiek bepaling marktwaarde

Voor de meerderheid van de beleggingen van het fonds kan gebruik worden gemaakt van intrinsieke waarde.

Level 1: Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs.

Hieronder vallen aandelen, obligaties en onderpanden.

Level 2: Onafhankelijke taxaties worden toegepast voor de waardering van onroerend goed in bezit van het fonds. Alle vastgoedobjecten worden jaarlijks getaxeerd door externe taxateurs waarvan de onafhankelijkheid ten opzichte van de waardering onbetwist is. De juistheid en volledigheid van de gebruikte informatie voor de taxatie wordt gecontroleerd.

Level 3: De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.

Level 4: Andere methode: marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Hieronder ook opgenomen, intrinsieke waarde: de marktwaarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers. Voor fondsbeleggingen in vastgoed, private equity en infrastructuur wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages. Deze rapportages zijn door een onafhankelijke accountant gecontroleerd maar de periode van deze rapportages loopt niet synchroon met het boekjaar van het pensioenfonds.

Om deze onzekerheid te mitigeren wordt jaarlijks achteraf een aansluiting gemaakt. Beleggingen waarvan de waardering op basis van de intrinsieke waarde plaatsvindt zijn in de tabel onder "Andere methode" opgenomen.

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2019
Vastgoed beleggingen	0	40.787	0	0	40.787
Aandelen	141.157	0	0	7.989	149.146
Vastrentende waarden	232.443	0	17.778	-9.003	241.218
Derivaten	987	0	-8.485	8.113	615
Totaal belegd vermogen	374.587	40.787	9.293	7.099	431.765

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2018
Vastgoed beleggingen	0	30.766	0	0	30.766
Aandelen	84.388	0	0	6.744	91.132
Vastrentende waarden	176.644	0	16.753	10.614	204.011
Derivaten	54	0	2.550	-2.647	-43
Totaal belegd vermogen	261.086	30.766	19.303	14.711	325.866

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voornamelijk om het valutarisico en het renterisico af te dekken. Eén van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien wordt er gewerkt met onderpand.

Gebruik wordt gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Beleggingsfondsen: het renterisico wordt gedeeltelijk afgedekt door beleggingen in het DMR XL fonds en het Credit fonds.

[2] Beleggingen voor risico deelnemers

Verloopoverzicht van de beleggingen per beleggingscatergorie:

Categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Waardever- anderingen	Stand ultimo 2019
Aandelen	8.007	4.457	-371	2.156	14.249
Vastrentende waarden	11.330	4.546	-2.665	1.743	14.954
Derivaten	116	9.517	-9.457	32	208
Totaal belegd vermogen	19.453	18.520	-12.493	3.931	29.411
Nog in te leggen ontvangen premies	319				7
Nog in te leggen premievordering	143				67
Kosten vermogensbeheer	-5				0
Nog in te leggen waardeoverdrachten	5				66
Nog in te leggen per 1 januari (premie en waardeoverdrachten)	462				140
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	19.915				29.551

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de beleggingen over het verslagjaar 2018.

Categorie	Stand ultimo 2017	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Waardever- anderingen	Stand ultimo 2018
Vastgoed beleggingen	129	0	-129	0	0
Aandelen	9.961	8.702	-10.417	-239	8.007
Vastrentende waarden	7.222	12.112	-7.882	-122	11.330
Derivaten	0	21.796	-21.802	122	116
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	17.312	42.610	-40.230	-239	19.453
Nog in te leggen ontvangen premies	0				319
Nog in te leggen premievordering	0				143
Kosten vermogensbeheer	0				-5
Nog in te leggen waardeoverdrachten	0				5
Nog in te leggen per 1 januari (premie en waardeoverdrachten)	0				462
Totaal beleggingen voor risico deelnemers	17.312				19.915

[3] Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Latente arbeidsongeschiktheidsclaim

- DB
- DC

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet.

De uitgestelde herverzekerde uitkeringen hebben betrekking op uitkeringen uit arbeidsongeschiktheidsrisicoherverzekeringscontracten. De herverzekeringscontracten zijn afgesloten met Zwitserleven en ElipsLife.

[4] Vorderingen en overlopende activa

Vordering op werkgevers (middelloonregeling)

Voorziening dubieuze debiteuren

Vordering op werkgevers (koopsommen PV bij AO)

Vordering uit hoofde van herverzekering (middelloonregeling)

Overige vorderingen

	2019	2018
	2.129	1.866
	386	401
	2.515	2.267
	780	1.824
	-49	-496
	181	201
	174	817
	87	131
	1.173	2.477

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode.

De mutatie aan de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt € 447 (2018: dotatie van € - 66). Voorts werd er een bedrag van € 11 aan premies over voorgaande jaren als oninbaar afgeschreven (2018: € 1).

	2019	2018
Beleggingen:		
– Debiteuren	1.707	1.455
– Collateral	0	0
	1.707	1.455
Overlopende activa	12	12
Totaal vorderingen en overlopende activa	2.892	3.944
Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.		
[5] Liquide middelen		
Liquide middelen inzake pensioenuitvoering	388	1.370
Liquide middelen inzake beleggingen	540	1.803
Totaal liquide middelen	928	3.173
Deze liquide middelen betreffen kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn.		
Op de rekening van de ING Bank N.V. is een 'intraday' kredietfaciliteit afgegeven van € 150.000,-.		
Passiva		
[6] Reserves		
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	-69.122	-49.242
Saldobestemming boekjaar	1.350	-19.880
Stand per 31 december	-67.772	-69.122
Weerstandreserve		
Stand per 1 januari	54.333	50.107
Saldobestemming boekjaar	13.403	4.226
Stand per 31 december	67.736	54.333
Totaal eigen vermogen	-36	-14.789

	2019		2018	
Het fonds besluit jaarlijks, voor zover de middelen daartoe toereikend zijn, eventueel een toeslag toe te kennen op de premievrije aanspraken van de actieve deelnemers, de ingegane pensioenen en slapersrechten van voormalige deelnemers welke de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben.				
Het minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt	18.192	104,2%	15.087	104,1%
Het vereiste dekkingsgraad bedraagt	67.736	114,5%	54.333	114,8%
Het eigen vermogen bedraagt	-36	100,0%	-14.789	96,0%
De beleidsdekkingsgraad bedraagt		97,4%		98,8%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal eigen vermogen plus de totale technische voorzieningen, zijnde het pensioenvermogen, gedeeld door de totale technische voorzieningen (pensioenverplichtingen). Dit alles op voorschrift van DNB.				
De beleidsdekkingsgraad is bepaald als de 12-maands gemiddelde dekkingsgraad waarbij voor het einde van een kwartaal de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de K-Statens DNB en voor het einde van het jaar de dekkingsgraad wordt gebruikt zoals gerapporteerd in de J-Statens DNB.				
Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van de dekkingsgraad ten opzichte van de dekkingsgraad in het herstelplan:				
Het feitelijk rendement op de totale beleggingsportefeuille was hoger, dan het benodigde rendement voor de technische voorzieningen voor het jaar 2019.				
De verandering van de rentetermijnstructuur heeft geleid tot een stijging van de dekkingsgraad. In het herstelplan is uitgegaan van een ongewijzigde rentetermijnstructuur voor boekjaar 2019 waardoor de bijdrage van de verandering van de rentetermijnstructuur nihil is. Bij de bepaling van de dekkingsgraad is van de daadwerkelijke rentetermijnstructuur ultimo boekjaar uitgegaan, die lager is dan de rentetermijnstructuur primo boekjaar.				

	2019	2018
Technische voorzieningen		
[7] Technische voorziening voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	348.110	317.508
Pensioenopbouw	16.626	17.519
Rentetoevoeging	-856	-870
Correctie schadevoorziening	0	0
Ottrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-1.997	-1.590
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	38	-14
Wijziging marktrente	73.562	18.843
Wijziging actuariële uitgangspunten	0	-4.373
Inkoop uit hoofde van VPL-regeling	522	535
Overige mutaties technische voorzieningen	-179	552
Stand per 31 december	435.826	348.110
De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd:		
– Actieve deelnemers	154.617	125.403
– Gewezen deelnemers	222.159	174.475
– Pensioengerechtigden	55.712	45.612
– Overigen	3.338	2.620
Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	435.826	348.110
De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.		
Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.		
[8] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		
Stand per 1 januari	19.915	17.312
Premie	2.827	3.094
Inkomende waardeoverdrachten	3.104	25
Uitgaande waardeoverdrachten	-13	-121
Pensionering (uitgaande waardeoverdracht middelloonregeling)	-213	-151
Rendement	3.931	-244
Stand per 31 december	29.551	19.915

In de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers is een voorziening voor reglementaire 10% stabiliteitsopslag opgenomen.

Dit betreft een individueel beschikbare premieregeling, de premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke staffel. In deze regeling bouwen de deelnemers een eigen pensioenkapitaal op door maandelijkse premiestortingen die voor eigen rekening en risico worden belegd.

Uiteindelijk wordt het kapitaal door de deelnemers op de door hen gekozen pensioendatum aangewend om een pensioenuitkering te kopen bij het fonds of een externe verzekeraar.

[9] Kortlopende schulden en overlopende passiva

Derivaten	0	43
Af te rekenen effecten transacties	1.657	1.310
Loonheffing en sociale premies	55	49
Overige schulden	598	570

2.310

1.972

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Herverzekeringen

Het pensioenfonds heeft begin 2015 een risicoherverzekeringscontract met Zwitterleven afgesloten met betrekking tot overlijden en arbeidsongeschiktheid. Dit betreft een vijfjarig contract waaraan een winstdeling is gekoppeld. Aan het eind van dit contract wordt deze winstdeling uitgekeerd. De winstdeling over 2016 tot en met 2019 zijn in die jaren niet als bate verantwoord gezien het onzekere karakter van uitbetalen.

Langlopende contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingovereenkomst afgesloten met AZL. Het contract is met ingang van 1 januari 2017 afgesloten en heeft een looptijd van 3 jaar.

Het fonds heeft een vermogensbeheersovereenkomst afgesloten met NN Investment Partners, Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V. en Vanguard Asset Management Ltd. De overeenkomsten zijn aangegaan voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van een maand voor zowel het pensioenfonds als de beheerder.

Investing- en stortingsverplichtingen

Vooruitlopend op verwachte inkomende kasstromen bestaan per balansdatum de volgende investerings- en stortingsverplichtingen (zogenaamde voorbeleggingen):

Het betreffen investeringen in de Achmea vastgoedfondsen. Verder werd in 2018 het Achmea retail (winkel) fonds in zijn geheel verkocht. Hiervan moet nog 1.507 afgewikkeld worden.

	2019	2018
Vastgoedbeleggingen	3.860	12.018

Voorwaardelijke verplichtingen

Per jaareinde lopen er geen juridische procedures tegen het pensioenfonds en heeft het pensioenfonds tevens geen juridische procedures aangespannen tegenover derden.

Verstreckte zekerheden en garanties

Het pensioenfonds heeft geen zekerheden en garanties verstrekt.

Securities lending

Het pensioenfonds maakt gebruik van securities lending. De uitgeleende stukken bedragen 0,7% van de waarde van het NNIP Emerging Markets Debt fonds en 0,5% van de waarde van het Vanguard opkomende markten aandelenfonds.

Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de volgende pagina. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vordering op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen niet deel aan de pensioenregeling van het fonds.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2019 heeft het pensioenfonds een voorgenomen besluit tot liquidatie genomen. Dit besluit is in 2020 bekrachtigd. Met ingang van 1-4-2020 is de opbouw van pensioenrechten ondergebracht bij PNO Media. Ook de hele DC-regeling is ondergebracht bij PNO media.

Door de nieuwe opbouw buiten het fonds onder te brengen wordt het pensioenfonds in feite een gesloten fonds. De opgebouwde rechten binnen het fonds zijn met ingang van 1-5-2020 overgedragen aan De Nationale APF.

Eind 2019 stak het Corona-virus (Covid-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De uitbraak van het Corona-virus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. De onzekerheid die dat met zich meebrengt, heeft gevolgen voor de financiële markt en daarmee voor de financiële positie van pensioenfonds. Dit heeft ook effect op de financiële positie van het pensioenfonds.

Ondanks de Corona crisis zijn de transitie naar DNA en PNO Media in de maanden april en mei van 2020 goed verlopen. Problemen door toename in volatiliteit en discontinuïteit in kritieke processen door toename in ziekte hebben zich niet voorgedaan. De risicoanalyses die zijn opgesteld, maar met name de extra beheersmaatregelen die zijn getroffen tijdens de crisis, hebben zich bewezen.

Middels een collectieve waardeoverdracht zijn eind april de opgebouwde rechten overgedragen aan De Nationale APF. Deze overdracht heeft geen effect op de rechten van de deelnemers. Omdat het Pensioenfonds als eerste toetreedt in een collectiviteitkring van De Nationale APF, hoeft er geen toeslag of korting te worden doorgevoerd om aan te sluiten bij de dekkingsgraad in de collectiviteitkring.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De transacties met bestuurders hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdende met de bestuurs- en commissievergaderingen. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld, vergoeding van reis- en verblijfkosten en overige bestuurskosten en bedragen in 2019: € 345 (2018: € 377).

Personeel

Gedurende het boekjaar 2019 had het fonds geen personeel in dienst.

Baten en lasten

[10] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

Vastgoed beleggingen

0

942

Aandelen

4.426

647

Vastrentende waarden

505

2.636

Derivaten

0

0

Overige beleggingen

34

61

Totaal directe beleggingsopbrengsten

4.965

4.286

Indirecte beleggingsopbrengsten

Vastgoed beleggingen

2.573

1.542

Aandelen

26.739

-8.222

Vastrentende waarden

57.599

4.885

Derivaten

-1.770

-2.599

Totaal indirecte beleggingsopbrengsten

85.141

-4.394

Kosten van vermogensbeheer

Vastgoed beleggingen

0

-166

Aandelen

-302

-283

Vastrentende waarden

-273

-368

Derivaten

-15

-12

Overige beleggingen

-26

-86

Totaal kosten vermogensbeheer

-616

-915

In de jaarrekening zijn de beheerkosten en de beleggingsadvieskosten weergegeven. De transactiekosten en overige vermogensbeheerkosten zitten in de koersen verwerkt en zijn in de jaarrekening niet zichtbaar gemaakt.

De kosten voor vermogensbeheer bedragen in 2019 € 1.017 (2018: € 829). Transactiekosten zijn onderdeel van de aan- en verkooptransacties van beleggingen. Deze kosten zijn eveneens onderdeel van de indirecte beleggingsopbrengsten en bedragen over 2019 € 296 (2018: € 345).

Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfond

[11] Beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

Indirecte beleggingsopbrengsten

Aandelen

2.156

-239

Vastrentende waarden

1.743

-122

Overige beleggingen

32

122

Totaal indirecte beleggingsopbrengsten

3.931

-239

Kosten van vermogensbeheer

Aandelen

0

-5

Totaal kosten vermogensbeheer

0

-5

Totaal beleggingsopbrengsten voor risico deelnemers

3.931

-244

[12] Premiebijdragen voor risico pensioenfond (van werkgevers en werknemers)

Verplichte verzekering

16.946

18.427

Inkoopsom toekenning VPL-aanspraken

730

732

17.676

19.159

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren

448

-67

18.124

19.092

De totale bijdrage van werkgevers en werknemers voor de middelloonregeling bedraagt 29,0% (2018: 29,0%) van de loonsom voor deelnemers geboren na 1949 of in dienst na 2005.

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

- Kostendekkende premie
- Gedempte premie
- Feitelijke premie (exclusief inkoopsum VPL)

De kostendekkende premie voor risico fonds is als volgt samengesteld:

- kosten pensioenopbouw
- pensioenuitvoeringskosten
- opslag voor instandhouden vereist vermogen

De gedempte premie voor risico fonds is als volgt samengesteld:

- kosten pensioenopbouw
- pensioenuitvoeringskosten
- opslag voor instandhouden vereist vermogen
- voorwaardelijke onderdelen

De kostendekkende premie is gebaseerd op de marktrente (nominale rentetermijnstructuur van 31 december 2019 gepubliceerd door DNB). De gehanteerde rentevoet voor het vaststellen van de gedempte kostendekkende premie is gelijk aan het verwacht rendement. De feitelijke premie is een doorsneepremie. In boekjaar 2019 bedraagt de doorsneepremie 29% (middelloonregeling) van de pensioengrondslagsom. De feitelijke premie is in 2019 1.083 hoger dan de gedempte premie.

De gedempte kostendekkende premie wordt op dezelfde wijze vastgesteld als de zuiver kostendekkende premie. Er wordt echter uitgegaan van een stabiliserende disconteringsvoet. Vanaf 1 januari 2016 wordt de stabiliserende disconteringsvoet bepaald op basis van een verwacht rendement. De hoogte van het verwacht rendement is in het laatste kwartaal van 2015 vastgesteld en staat vast voor een periode van vijf jaar tot 1 januari 2021.

Er is geen sprake van premiekortingen dan wel premieopslagen.

	2019	2018
De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:		
- Kostendekkende premie	22.306	23.139
- Gedempte premie	15.334	16.261
- Feitelijke premie (exclusief inkoopsum VPL)	16.417	18.219
De kostendekkende premie voor risico fonds is als volgt samengesteld:		
- kosten pensioenopbouw	17.257	18.199
- pensioenuitvoeringskosten	2.374	1.990
- opslag voor instandhouden vereist vermogen	2.675	2.857
	22.306	23.046
De gedempte premie voor risico fonds is als volgt samengesteld:		
- kosten pensioenopbouw	7.962	8.530
- pensioenuitvoeringskosten	2.374	1.990
- opslag voor instandhouden vereist vermogen	1.234	1.339
- voorwaardelijke onderdelen	3.764	4.257
	15.334	16.116

	2019	2018
[13] Premiebijdragen voor risico deelnemers		
Periodieke premies	2.572	2.660
Premie stabiliteitsopslag	0	131
Premie risico-opslag	204	249
Premie kostenopslag	51	55
	2.827	3.095
De risico-opslag bedraagt 10% van de periodieke premies. De premie kostenopslag bedraagt 2% van de periodieke premies		
De kostendeekkende premie voor risico deelnemers is als volgt samengesteld:		
– kosten pensioenopbouw	3.053	3.131
– pensioenuitvoeringskosten	57	146
– opslag voor instandhouden vereist vermogen	28	137
	3.138	3.290
De gedempte premie voor risico deelnemers is als volgt samengesteld:		
– kosten pensioenopbouw	3.053	3.131
– pensioenuitvoeringskosten	57	146
– opslag voor instandhouden vereist vermogen	28	13
	3.138	3.290
[14] Saldo van overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds		
Overgenomen pensioenverplichtingen (inkomende waardeoverdrachten)	168	70
Overgedragen pensioenverplichtingen (uitgaande waardeoverdrachten)	-12	-59
	156	11
[15] Saldo van overdrachten van rechten voor risico deelnemers		
Inkomende waardeoverdrachten	3.104	25
	3.104	25

	2019	2018
[16] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	-2.120	-1.845
Partnerpensioen	-328	-294
Wezenpensioen	-33	-21
Afkoopsommen	-29	-98
	-2.510	-2.169
De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 484,09 (2018: € 474,11) per jaar (de afkoopgrens).		
[17] Herverzekering		
Premies herverzekering overlijdensrisico (middelloonregeling)	-409	-474
Premies herverzekering premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (middelloonregeling)	-402	-412
Premies herverzekering ANW-hiaat en WIA excedent (middelloonregeling)	-44	-43
Premies herverzekering overlijdensrisico (beschikbare premiereregeling)	-246	-145
Premies herverzekering premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (beschikbare premiereregeling)	-60	-46
Uitkering herverzekering overlijdensrisico (middelloonregeling)	160	293
Uitkering herverzekering premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (middelloonregeling)	186	296
Correctie voorgaand jaar	-37	-7
	-852	-538
[18] Mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds		
Pensioenopbouw	-16.626	-17.519
Rentetoevoeging	856	870
Correctie schadevoorziening	0	0
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	1.997	1.590
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-38	14
Wijziging marktrente	-73.562	-18.843
Wijziging actuariële uitgangspunten	0	4.373
Inkoop uit hoofde van VPL-regeling	-522	-535
Overige mutaties technische voorzieningen	179	-552
	-87.716	-30.602
[19] Mutatie technische voorziening voor risico deelnemers	-9.636	-2.604 4
[20] Mutatie herverzekeringdeel technische voorzieningen	248	1.654

	2019	2018
[21] Onttrekkingen voorziening voor risico deelnemers		
Onttrekkingen in verband met inkoop rechten	-213	-16
Onttrekkingen in verband met overlijdens	0	-135
Onttrekkingen in verband met uitgaande waardeoverdrachten	-13	-121
	-226	-272
[22] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie en bestuursadvisering	-1.317	-1.154
Accountantskosten ¹⁾	-60	-107
Controle- en advieskosten (excl. accountantskosten)	-792	-554
Contributies en bijdragen	-38	-35
Bestuurskosten	-345	-377
Overige kosten	-42	-46
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.594	-2.273
De controle- en advieskosten stijgen met name door extra kosten voor het verkennen van de toekomst van het fonds en extra sales-activiteiten.		
[23] Overige baten en lasten		
Inkoopsommen PV bij AO	193	0
Diverse overige baten	214	194
Totaal overige baten en lasten	407	194
Saldo van baten en lasten	14.753	-15.654
De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.		

1) De accountantskosten kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

	2019	2018
Controle van de jaarrekening	-60	-65
Controle van de jaarrekening 2017	0	-42
Fiscale advisering	0	0
Andere niet-controle diensten	0	0
	-60	-107

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

	2019	2018
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	16.785	-18.996
Premies	-2.130	-1.037
Waardeoverdrachten	118	25
Kosten	-911	-819
Uitkeringen	18	14
Sterfte	809	245
Arbeidsongeschiktheid	221	-466
Pensionering	126	-2
Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-604	1.115
Wijziging actuarële grondslagen	0	4.373
Andere oorzaken	321	-107
	14.753	-15.654

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2019 als volgt te verdelen:

	2019
Algemene reserve	1.350
Weerstandsreserve	13.403
	14.753

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoets aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2019 van 114,5% en 2018 van 114,8%.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	8.914	2,0	11.310	3,2
Zakelijke waarden risico (S2)	52.603	12,1	42.001	12,1
Valutarisico (S3)	11.990	2,8	7.806	2,2
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	12.708	2,9	6.557	1,9
Verzekeringstechnisch risico (S6)	16.662	3,8	13.485	3,9
Concentratierisico (S8)	0	0,0	0	0,0
Actief beheer risico (S10)	4.801	1,1	4.228	1,2
Diversificatie-effect	-39.953	-9,2	-31.439	-9,0
Vereist eigen vermogen risico fonds	67.725	15,5	53.948	15,5
Vereist eigen vermogen risico deelnemers	11		385	
Totaal Vereist eigen vermogen	67.736	14,5	54.333	14,8
Dekkingsgraad		100,0%		96,0%
Beleidsdekkingsgraad		97,4%		98,8%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,2%		104,1%
Strategisch vereiste dekkingsgraad		114,5%		114,8%
Feitelijk vereiste dekkingsgraad		115,5%		113,9%

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2019 lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds in een tekort verkeert. Eind boekjaar 2019 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 97,4%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2018 van 98,8%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 1,4%-punt.

Renterisico (S1)

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 25,9 (2018: 27,6)

Duratie van de pensioenverplichtingen 24,8 (2018: 24,4)

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	22.053	5,1	22.053	5,1
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	14.081	3,2	13.139	3
Renterisico	7.972		8.914	
Afdekkingspercentage (B/A)		63,9%		59,6%

Derivaten

Met behulp van deze derivaten wordt het strategisch afdekkingspercentage vorm gegeven. Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat op basis van dynamische renteaftdekking 55% van het renterisico af. Op basis van de dynamische rente-afdekking is feitelijk in 2019 voor 63,9% afgedekt.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico 7.972 (1,8%) en voor het strategisch renterisico 8.914 (2,0%).

Aandelen- en vastgoedrisico (S2)

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en hedgefunds en private equity in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen en vastgoed categorieën getoond.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling Aandelen en Vastgoed per categorie:</i>				
Beleggingsfondsen in vastgoed	40.787	21,5	30.766	25,2
Beleggingsfondsen in aandelen	149.145	78,5	91.132	74,8
	189.932	100,0	121.898	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 56.943 (13,0%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 52.603 (12,1%).

Valutarisico (S3)

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Het strategisch beleid van het pensioenfonds is om 50% van het strategisch valutabedrag in aandelen in Amerikaanse Dollar af te dekken.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Totaal beleggingen naar valuta vóór afdekking met derivaten</i>				
Euro	288.958	66,9	254.055	77,9
Amerikaanse dollar	83.210	19,3	33.745	10,4
Britse pound sterling	12.221	2,8	7.349	2,3
Japanezen yen	6.960	1,6	3.881	1,2
Overige valuta	39.801	9,2	26.879	8,2
Totaal beleggingen exclusief derivaten	431.150	99,9	325.909	99,9
Waarde derivaten	615	0,1	-43	0,0
Totaal beleggingen inclusief derivaten	431.765	100,0	325.866	99,9

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Totaal beleggingen naar valuta ná afdekking met derivaten</i>				
Euro	372.354	86,2	288.024	88,4
Amerikaanse dollar	1.325	0,3	-267	-0,1
Britse pound sterling	11.854	2,7	7.349	2,3
Japanse yen	6.754	1,6	3.881	1,2
Overige valuta	39.478	9,1	26.879	8,2
Totaal beleggingen inclusief derivaten	431.765	100,0	325.866	100,0

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten. Dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum.

"Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2019:

Type contract	Actuele waarde activa	Actuele waarde passiva	Netto positie (waarde)
Forward EUR/USD januari 2020	55.864	-55.249	615

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2018:

Type contract	Actuele waarde activa	Actuele waarde passiva	Netto positie (waarde)
Forward EUR/USD januari 2019	-422	380	-43

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valuta risico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt 11.095 (2,5%) en voor het strategisch valuta risico 11.990 (2,8%).

Grondstoffenrisico (S4)

Het pensioenfonds belegt niet in grondstoffen en loopt daarmee geen risico dat de waarde van deze beleggingen daalt als gevolg van marktontwikkelingen.

Hoogte buffer

Omdat er niet in grondstoffen wordt belegd, is deze buffer nihil.

Kredietrisico (S5)

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geassocieerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Liquiditeiten worden als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	69.020	28,6	85.607	42,0
AA	6.157	2,6	3.465	1,7
A	14.729	6,1	10.630	5,2
BBB	26.594	11,0	16.995	8,3
Lager dan BBB	9.273	3,8	11.720	5,7
Geen rating	102.703	42,6	68.922	33,8
Liquiditeiten	12.742	5,3	6.672	3,3
	241.218	100,0	204.011	100,0

In de vastrentende waarden fondsen is ook cash opgenomen. In 2018 is deze cashpositie verantwoord onder geen rating.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd minder dan 1 jaar	83.191	34,5	93.638	45,9
Resterende looptijd tussen 1 en 5 jaar	82.544	34,2	58.217	28,5
Resterende looptijd langer dan 5 jaar	62.741	26,0	45.484	22,3
Liquiditeiten	12.742	5,3	6.672	3,3
	241.218	100,0	204.011	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende waardenportefeuille. Naar mate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 10.753 (2,5%) en voor het strategisch kredietrisico van 12.708 (2,9%).

Verzekeringstechnisch risico (S6)

"Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 16.662 (3,8%).

Concentratierisico (S8)

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Onroerende zaken				
<i>Verdeling onroerende zaken per sector:</i>				
Zorgvastgoed	23.868	58,5	19.730	64,1
Winkels	1.507	3,7	2.292	7,4
Woningen	15.412	37,8	8.744	28,4
	40.787	100,0	30.766	100,0
<i>Verdeling onroerende zaken per regio:</i>				
Nederland	40.787	100,0	30.766	100,0
	40.787	100,0	30.766	100,0
Grote posten: onroerende zaken van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 2% van het balanstotaal:				
Achmea Dutch Health Care Fund	23.868	5,1	19.730	5,6
Achmea Dutch Retail Property Fund	15.412	3,3	8.744	2,5
Aandelen				
<i>Verdeling aandelen per regio:</i>				
Europa	55.391	37,1	29.248	32,1
Midden-Oosten / Afrika	2.261	1,5	1.752	1,9
Latijns-Amerika	2.399	1,6	1.984	2,2
Noord-Amerika	55.646	37,3	32.754	35,9
Azië	26.650	17,9	19.985	21,9
Overige	6.798	4,6	5.409	5,9
	149.145	100,0	91.132	100,0

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen per sector:</i>				
Financiële instellingen	25.998	17,4	13.484	14,8
Industriële ondernemingen	15.749	10,6	6.517	7,2
Informatietechnologie	23.853	16,0	11.822	13,0
Telecommunicatie	6.062	4,1	5.488	6,0
Energie	8.269	5,5	5.637	6,2
Consumentengoederen	31.241	20,9	15.107	16,6
Basisindustrie	5.058	3,4	3.708	4,1
Farmacie	16.947	11,4	7.878	8,6
Nutsbedrijven	5.866	3,9	3.284	3,6
Overige	10.102	6,8	18.207	20,0
	149.145	100,0	91.132	100,0
Grote posten: aandelen van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 2% van het balanstotaal:				
NN Institutioneel Aandelen Fonds	90.766	19,3	51.478	14,5
NN Institutioneel Dividend Aandelen Fonds	32.974	7,0	18.547	5,2
Vanguard-Emerging Markets Stock Index Fund	25.405	5,4	42.215	11,9
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	175.151	72,6	155.626	76,3
Midden-Oosten / Afrika	11.354	4,7	7.938	3,9
Latijns-Amerika	8.057	3,3	6.081	3,0
Noord-Amerika	14.746	6,1	15.295	7,5
Azië	8.549	3,5	3.998	2,0
Overige	23.361	9,7	15.072	7,4
	241.218	100,0	204.011	100,0

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden per soort:</i>				
Overheid	97.153	40,3	62.885	30,8
Bedrijven	20.109	8,3	1.903	0,9
Financiële instellingen	25.998	10,8	4.917	2,4
Hypotheken	23.698	9,8	17.942	8,8
Beleggingen in beleggingsfondsen	61.518	25,5	109.692	53,8
Overige ¹⁾	12.742	5,3	6.672	3,3
	241.218	100,0	204.011	100,0
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 2% van het balanstotaal:				
NN Duration Matching Fund (XL)	143.105	30,4	133.291	37,5
NN Euro Credit Fund	34.499	7,3	22.868	6,4
PVF Particuliere Hypothekenfonds	17.778	3,8	16.753	4,7
NN Covered Bond Fund	13.611	2,9	11.172	3,1
NN (L) EMD (Hard Currency) DIS EUR (Hedged)	30.001	6,4	18.785	5,3
NN Global High Yield Fund	0	0,0	0	0,0

Beleggingen in fondsen, die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaken zijn tevens in bovenstaand overzicht opgenomen. De grootste post in het NN Duration Matching Fund (XL) is het belang in de Nederlandse staat van 60 miljoen. Echter, in de beleggingsfondsen is sprake van voldoende diversificatie.

Hoogte buffer

Bij de bepaling van het vereist vermogen past het pensioenfonds het standaardmodel van de DNB toe. In dat model wordt het concentratierisico vooralsnog op nihil gesteld.

Het bestuur heeft geconcludeerd dat er geen sprake is van concentratie.

Actief beheer risico (S10)

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het feitelijk actief beheer risico van 5.845 (1,3%) en voor het strategisch actief beheer risico van 4.801 (1,1%).

1) Zijnde liquiditeiten begrepen in beleggingen.

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 25 juni 2020.

Utrecht, 25 juni 2020

J.P. Keukelaar (secretaris)

R.H. de Ridder (voorzitter)

J. Tuk (plaatsvervangend secretaris)

J.W. Eggen (plaatsvervangend voorzitter)

R. Barnhoorn

A. van den Brink

H. Nieuwenhuijse

Overige gegevens

Resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds.
De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue te Woerden is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V..

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 2.179.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 65.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 131 (minimaal vereist eigen vermogen), 132 (vereist eigen vermogen) en 133 (dekking door waarden).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor vier achtereenvolgende jaareinden.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 25 juni 2020

drs. Hen Veerman AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue in liquidatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue in liquidatie (hierna ook: "het pensioenfonds") statutair gevestigd te Woerden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue in liquidatie op 31 december 2019 en van de staat van baten en lasten over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds TrueBlue in liquidatie zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking gevolgen van de coronacrisis

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel "Gebeurtenissen na balansdatum" op bladzijde 95 van de toelichting op de jaarrekening waarin het bestuur van het pensioenfonds uiteenzet wat haar inschatting is ten aanzien van de gevolgen van de Coronacrisis op het pensioenfonds. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Benadrukking gevolgen van de collectieve waardeoverdrachten

Tevens vestigen wij aandacht op de beschrijving van de collectieve waarden-overdrachten onder de "Gebeurtenissen na balansdatum" op bladzijde 95 van de toelichting op de jaarrekening, waarin het bestuur van het pensioenfonds onder meer meldt dat deze collectieve waardeoverdrachten geen impact hebben op de hoogte van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening

nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op een bedrag van € 2,1 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze relevant is voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 65.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van beleggingen</p> <p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan uit beleggingen in beleggingsfondsen en derivaten. Beleggingen worden aangehouden zowel voor risico van het pensioenfonds als voor risico van de deelnemers.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none"> – beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen bij de beheerder van de beleggingen voor risico fonds, NN Investment Partners B.V. (NN IP). Voor zover relevant en mogelijk hebben wij daarbij gebruikgemaakt van de ontvangen ISAE 3402 type II rapportage.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>In de algemene toelichting op de jaarrekening zijn de gehanteerde waarderingsgrondslagen en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.</p>	<p>Specifiek ten aanzien van de beleggingen voor risico van pensioenfonds omvatten onze werkzaamheden vooral:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kennis nemen van de door een onafhankelijke accountant gecontroleerde financiële verantwoording van NN IP inzake het voor het pensioenfonds beheerd vermogen; – het instrueren van de accountant van de door Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V. beheerde beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds deelneemt en reviewen van zijn rapportage; – vaststellen dat de waarderingsgrondslagen van de beleggingsfondsen overeenkomen met die van het pensioenfonds; – beoordelen of de voor de waardering van derivaten gehanteerde methoden en technieken geschikt zijn om binnen de geldende verslaggevingsregels te komen tot de marktwaarde van deze beleggingen; – toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is gegeven de geldende verslaggevingsregels. <p>Specifiek ten aanzien van de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers omvatten onze werkzaamheden onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kennis nemen van de door een onafhankelijke accountant gecontroleerde financiële verantwoording van NN IP inzake het voor het pensioenfonds beheerd vermogen; – vaststellen dat de waarderingsgrondslagen van de beleggingsfondsen overeenkomen met die van het pensioenfonds; – toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is gegeven de geldende verslaggevingsregels.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van de technische voorzieningen</p> <p>De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en voor risico deelnemers, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds.</p> <p>In de algemene toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen voor zowel de verplichtingen uit de middelloonregeling als de beschikbare premieregeling weer.</p>	<p>Bij de vaststelling van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van de voorziening voor risico fonds, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaaris, hebben wij zijn onafhankelijkheid in de rol van certificerend actuaaris vastgesteld en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken.</p> <p>Door ons is voor zowel de middelloonregeling als de beschikbare premieregeling voor zover van toepassing tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de administratieve basisgegevens van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die door de certificerend actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, daarvoor geschikt zijn; – de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van pensioenregelingen; – de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; – de verwerking van mutaties juist, volledig en tijdig heeft plaatsgevonden.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie bestaande uit het voorwoord, bestuur en organisatie, het bestuursverslag, de overige gegevens en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur met betrekking tot de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslag-gevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteits-veronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen

bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 25 juni 2020

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Hartevelde RA

Deel C: Bijlagen

Bijlage 1 Nevenfuncties

Onderstaand treft u een overzicht aan van de nevenfuncties per 31 december 2019:

Nevenfuncties bestuur

De leden van het bestuur hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

<i>Naam</i>	<i>Nevenfuncties</i>
De heer J.W. Eggen	Bestuurder St. Bpf voor de Reisbranche Bestuurder St. Bpf voor de Drankindustrie Bestuurder St. Molenaarspensioenfonds
De heer J.P. Keukelaar	Voorzitter NL Digital Werkgeversvereniging Voorzitter Fonds Collectieve Belangen ICK
De heer R.H. de Ridder	Geen
De heer J. Tuk	Voorzitter MSC Spijkspoor
De heer A. van den Brink	Bestuurslid bpf Bouw, bpf Zoetwaren en bpf Waterbouw. Lid Cie Riskmanagement Pensioenfederatie Lid Visitatiecommissie bij pf AS Watson en pf Roba Werkzaam als pensioenfondsbestuurder bij CNV Vakmensen Namens het CNV lid van de werkgroep WVP+ ter voorbereiding nieuw pensioencontract
De heer R. Barnhoorn	Bestuurder St. Bpf voor het Bakkersbedrijf Bestuurder St. Bpf voor de Drankindustrie Lid Commissie van Beroep St. Pf ABP
De heer H. Nieuwenhuijse	Bestuurslid namens gepensioneerden (en BAC-voorzitter) bij BPF Houtverwerkende Industrie en Jachtbouw Bestuurslid namens werkgevers (en BAC-voorzitter) bij BPF Reiswerk Strategisch adviseur voor a.s.r. werknemerspensioen

Nevenfuncties raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

<i>Naam</i>	<i>Nevenfuncties</i>
Mevrouw J. Matelski	Aspirant bestuurslid bij Bpf Foodservice (per 01/01/2019) Lid visitatiecommissie van Sportfondsen Pensioenfonds Lid RvT van Pensioenfonds Campina (per 01/02/2019)
De heer M. Straatmeijer	Miltiades BV Strategisch adviseur Chipshol NV
Mevrouw R. Poldner	Bestuursadviseur Stichting Pensioenfonds Personeelsdiensten

Nevenfuncties verantwoordingsorgaan

De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

Naam	Nevenfuncties
De heer G. van de Beek	Geen
De heer M.J. Overweg	Geen
De heer B.H.G. Rohling	Geen
De heer M. van Velzen	Geen

Bijlage 2 Verzekerdenbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	2.678	5.128	598	8.404
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	352			352
Ontslag met premievrije aanspraak	-489	489		0
Collectieve waardeoverdracht				0
Uitgaande waardeoverdracht		-8		-8
Ingang pensioen	-11	-93	122	18
Overlijden	-3	-16	-12	-31
Afkoop		-4	-5	-9
Andere oorzaken ¹⁾	12	-27	-4	-19
Mutaties per saldo	-139	341	101	303
Stand per 31 december 2019	2.539 ²⁾	5.469	699	8.707

Specificatie pensioengerechtigden

	2019	2018
Ouderdomspensioen	569	486
Partnerpensioen	103	85
Wezenpensioen	27	27
Totaal	699	598

1) De grote aantallen bij Andere oorzaken zijn als gevolg van enerzijds correcties op de eindstanden van de vorige uitvoerder en anderzijds doordat hier de personen uniek vermeld dienen te worden waar ze in de deelnemersadministratie met meerdere verzekeringspakketten voor kunnen komen. Door deze minpost worden de hierdoor ontstane dubbelstellingen geëlimineerd.

2) Waarvan 46 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling.

Bijlage 3 Begrippenlijst

Abtn

Pensioenfondsen dienen te werken volgens een Actuariële en bedrijfstechnische nota. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.

AFM

Autoriteit Financiële Markten

AG

Actuarieel genootschap

ALM

Asset Liability Management. Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.

Benchmark

Vergelijkingsmaatstaf. Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.

Contante waarde

Bedrag dat op enig moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met toekomstige rente inkomsten en eventuele andere actuariële grondslagen, de huidige verplichtingen in de toekomst ook daadwerkelijk te kunnen betalen.

Dekkingsgraad

De waarde van het pensioenvermogen uitgedrukt als percentage van de waarde van de pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad wordt als graadmeter beschouwd voor de mate van zekerheid dat de toegezegde pensioenen ook daadwerkelijk kunnen worden uitbetaald.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 kalendermaanden.

Derivaat

Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Bijvoorbeeld: futures, swaps.

Dispensatie

Vrijstelling van de verplichting tot deelname aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds. Ook wel vrijstelling genoemd.

DNB

De Nederlandsche Bank

Duration

Gewogen gemiddelde looptijd van een lening. Maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.

Franchise

Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend loon worden geen aanspraken opgebouwd.

High Yield

Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.

Insider

Een persoon die (in)direct bij transacties van het pensioenfonds in financiële instrumenten is betrokken, dan wel uit hoofde van zijn werkzaamheden over voorwetenschap beschikt of kan beschikken.

Herstelplan

Indien een pensioenfonds op grond van de beleidsdekkingsgraad niet langer voldoet aan het vereist eigen vermogen dient het binnen drie maanden een herstelplan in bij DNB. In het herstelplan werkt het pensioenfonds uit hoe het in maximaal 10 jaar weer voldoet aan het strategisch VEV op basis van beleidsdekkingsgraad. Een pensioenfonds mag ook kiezen voor een kortere hersteltermijn.

FTK

Het Financieel Toetsingskader is een stelsel van De Nederlandsche Bank voor in de toekomst te hanteren waarderingsmethoden.

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen.

Pensioengrondslag

Het deel van het pensioengevend loon boven de franchise. Over de pensioengrondslag worden aanspraken opgebouwd.

Performance

Totale rendement op marktwaarde. Performance wordt normaliter vergeleken met die van een benchmark. Bij outperformance wordt er een beter resultaat behaald dan de benchmark. Bij underperformance wordt er een slechter resultaat behaald dan de benchmark.

Prudent Person principle

Dit principe bepaalt dat het door een pensioenfonds te hanteren beleggingsbeleid moet voldoen aan de uitgangspunten zoals opgenomen in artikel 135 PW.

PW

Pensioenwet

Rekenrente

Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.

Rentedekking

Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.

Rentetermijnstructuur

Dit is een set van rentes voor iedere looptijd. In de regel zal voor iedere looptijd een andere rente gelden. Dit weerspiegelt verschillen in het rendement dat vereist wordt op beleggingen met een verschillende horizon.

Solvabiliteit

Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.

STAR (Stichting van de Arbeid)

Een landelijk overlegorgaan van de centrale organisaties van zowel werkgevers als werknemers in Nederland.

Sterftegrondslag

Berekeningsmethode gebaseerd op een statisch overzicht van sterftekansen per leeftijd van een bepaalde groep personen.

Swap

Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Swaption

Een swap waarbij de eigenaar van de swaption het recht heeft, maar niet de verplichting, om een swap tegen vooraf bepaalde voorwaarden af te sluiten op of binnen een bepaald tijdstip.

UFR (Ultimate Forward Rate)

De UFR is een modelmatige benadering van de marktrente voor pensioenverplichtingen met een termijn langer dan 20 jaar.

UPO (Uniform Pensioen Overzicht)

Het UPO is een overzicht dat een pensioenuitvoerder in Nederland dient te verstrekken aan de deelnemers van de pensioenen die de uitvoerder in beheer heeft. Elk UPO bevat een vergelijkbare set met gegevens, zodat UPO's vergelijkbaar zijn.

Vastrentende waarden

Beleggingssoort waarover in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste moet beschikken. Indien een fonds niet over dit vermogen beschikt, moet het een herstelplan indienen bij DNB.

VPV (Voorziening Pensioen Verplichtingen)

De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen. Ook wel technische voorziening.

Waardeoverdracht

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.

